Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 12 (1363) 1976 KOVO - MARCH 18 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. 275-4672

Širdies metas

Taip jau yra, kad žmogui reikalinga ne tik atvanga nuo kasdieninio darbo, bet ir dvasinė atgaiva. Kasdienybė yra milžiniška mašinerija, kurioje žmogus palengva dyla fiziškai ir dvasiškai. Fizinei atgaivai reikia atostogų, poilsio, pabėgimo nuo įtampos. Dėlto visi kasmet reguliariai pasitraukia nuo kasdieninio darbo ir leidžia savo "broliui asilui" atsigauti. Visai kitokio pobūdžio yra dvasinė atgaiva. Jos neteika nei kaitri pietų saulė, nei jūros bangos, nei golfas, nei žvejyba, nei kiti panašūs dalykai. Žmogaus širdžiai, t.y. vidiniam jo gyvenimui, reikia kitokių vertybių — tokių, kurių išorinis pasaulis negali duoti. Kaikas mano, kad tokios verytbės yra menas, literatūra, muzika, poezija ir pan. Išeitų, kad pvz. žmogus, įsigijęs daug paveikslų, muzikos plokštelių, poezijos knygų, romanu . . . jau gyvena pilnutinį dvasinį gyvenimą. Deja, taip nėra. Kultūrinės vertybės, tiesa, yra dvasinės, būtinos, tačiau anaiptol jos nesudaro tokio pilnutinio lobio, kuris žmogų patenkintų. **Jos prisideda prie žmogaus dvasios turtinimo, prie jo horizontų praplėtimo, prie jo inteligencijos išskleidimo, bet nepadaro jo geresniu moraline prasme, neatsako į pagrindinius metafizinius jo gyvenimo klausimus.** Visos kultūrinės vertybės yra didis žmonijos lobis, kuris betgi palieka žmogų pasiaukelėje, neužpildo širdies gelmių, trokštančių augštesnių dalykų.

★ ★ ★

Jei vien kultūrinės vertybės pajėgtų duoti žmogui pilnutinį gyvenimą, keltų jį į moralines augštumas, tai šiandieną turėtume gana didelės tobulybės pasiekusią žmoniją. Dar niekad pasaulyje kultūrinės vertybės nebuvo taip plačiai paskleistos, taip lengvai prieinamos ir taip gausiai kuriamos, kaip dabar. Bet ar žmonija dabar tobulesnė? Ar ji pasidarė moraliniu požiūriu geresnė? Tiek mintytojai, tiek moralistai, tiek paprasti gyvenimo stebėtojai tvirtina priešingai. Tikslieji mokslai padarė didelę pažangą. Ir aplamai žmonija šiandieną yra daug mokytesnė, tačiau moraliniu požiūriu nėra geresnė. Galėtume sakyti, žmonijos smegenys labai išaugo, sustiprėjo, bet jos dvasinė širdis nusilpo. Taip verčia manyti ir dažnai spaudos skelbiami nusikaltimai. Jie nuolat gausėja. Jų autoriai nėra analfabetai, nemokšos, bet dažniausiai daugiau ar mažiau išsilavinę žmonės. Savo nusikaltimams jie panaudoja naujausius techniškus išradimus. Jų rankos nesulaiko net žiauriausia žmogžudystė. Jų žingsnių nesukliudo nei mokslai, nei menas, nes jų širdyse trūksta pagrindinio stabdžio — moralės, kurią veiksmingai įkvėpti bei išugdyti gali tiktai religija. Nusisukimas nuo jos atidaro kelius į nusikaltimą. **Joks humanizmas, joks marksizmas, joks kitas "izmas" negali vesti žmogaus į tobulesnį gyvenimą, nes jo neturi, jo nepažįsta ir nepripažįsta.**

★ ★ ★

Religija yra pats giliausias žmogaus širdies balsas, randąs kelią į Dievą. Kai jis pakankamai sustiprėja, tampa gyvuoju žmogaus kompasu, rodančiu kelią per įvairiausias painiavas. Bet, kaip patirtis sako, tas balsas turi būti nuolat gaivinamas, o ne slopinamas. Kitaip jis nugrimzta į pasąmonės gelmes, tampa nebejaučiamu, nebegirdimu, ir žmogus lieka keleiviu be kompaso. Mūsų gi dienomis gelminis žmogaus širdies balsas viešajame gyvenime yra ne gaivinamas, o slopinamas. Sov. Sąjungoje ir jos diriguojamuose kraštuose jis yra slopinamas ateistine propaganda ir persekiojimu, o vakariečių šalyse — liberaliniu abejingumu, medžiaginėmis gėrybėmis. Ir aplamai, religija dabartiniu metu yra labiausiai apleista sritis. Tai reiškia, kad ir žmogaus yra labiausiai nepaisoma. Krikščioniškos bendrijos tai mato, primena žmonėms, nors ir nevisuomet susilaukia sėkmės. Kasmet jos skelbia Gavėnios metą, kviečiantį visus atkreipti dėmesį į gelminį savo širdies balsą, jį atgaivinti, sustiprinti, kad jis būtų gyvenimo kelrodžiu. Tas atgaivinimas įvyksta atnaujinus savo ryšius su Kristumi. Jei kasdieninis gyvenimas dažnai tolina nuo Kristaus, tai Gavėnios metas turėtų vėl suartinti su Juo ir vesti į pilnutinį gyvenimą, kuris nėra įmanomas be religinių vertybių, t.y. be Dievo. O kai žmogus suartėja su Dievu, suartėja ir su žmogumi, tuo būdu atnaujindamas savąją bendruomenę. **Pr. G.**

Kanadiškos žiemos nelaisvėje laukia pavasario, kuris išlaisvins iš šalčio priespaudos — Nuotr. Vytauto Maco

Braška raudonųjų carų sostas

Dvidešimt penktasis sovietų kompartijos kongresas, turėjęs būti L. Brežnevo suktos atolydžio politikos triumfu, klusniai patvirtino jo planus, bet taipgi išryškino ir Europos kompartijų nesutarimus. Italijos komunistų vadas E. Berlinguer viešai pasisakė už pilną kiekvienos kompartijos teisę laisvai pasirinkti savitą kelią, nepaisydamas L. Brežnevo spaudimo neišsižadėti sovietinio komunizmo principų. Šis incidentas vėliau buvo užtušuotas bendru L. Brežnevo ir E. Berlinguerio pareiškimu, palankiu Italijos kompartijai.

Nesutarimų šaknys

Vakarų Europos komunistus labiausiai sukrėtė L. Brežnevo 1968 m. suorganizuata invazija į Čekoslovakiją, sustabdžiusi A. Dubčeko pradėtas reformas tautinio komunizmo kryptimi. Prie nesutarimų prisidėjo ir Italijos bei Prancūzijos kompartijų kasmet didėjančios viltys valdžion ateiti demokratiniu keliu. Abi šios kompartijos visuose rinkimuose gaudavo po 20-30% balsų. Prancūzijos prezidento rinkimus komunistai, sudarę bendrą frontą su socialistais, pralaimėjo tik per vieną plauką.

L. Brežnevas Europos kompartijų vienybei atstatyti jau nuo 1973 m. planavo jų vadų konferenciją R. Berlyne, turėjusią įvykti po baigminio akto pasirašymo Helsinkyje, prieš prasidedant XXV-tajam sovietų kompartijos kongresui. Paruošiamuosiuose pokalbiuose išryškėjo kieta prancūzų, italų, ispanų kompartijų savarankiškos politikos linija, kurią rėmė ir Jugoslavija su Rumunija, nepasitikėdamos Sovietų Sąjunga ir nenorėdamos susilaukti Čekoslovakijos likimo. Į Kremliaus peršamą maoistų pasmerkimą Jugoslavija reagavo savo premjero D. Bijedico pasiuntimu komunistinėn Kinijon, o iš Rumunijos ten laikėsi augšto rango karinė misija. S. Carillo vadovaujama ispanų kompartija netgi pareikalavo pakviesti R. Berlynan buvusį čekoslovakų kompartijos vadą A. Dučeką, kad jis pats galėtų paaiškinti savo veiksmus. Kompartijų tautinis savarankiškumas nebuvo priimtinas L. Brežnevui, nes jo bacilomis būtų užsikrėtę ir Sovietų Sąjungos satelitinių kraštų komunistai.

Nepalanki reakcija

1975 m. rugpjūčio 6 d., ką tik pasibaigus Helsinkio konferencijai, "Pravda" paskelbė Konstantino Zarodovo straipsnį apie revoliucinę komunistų kovą užsienyje. Jo autorius — marksizmo-leninizmo teoretikas, žurnalo "Taikos ir Socializmo Problemos" vyr. redaktorius. Tas straipsnis, skirtas V. Europos kompartijų vadams, griežtai atmetė politinius kompromisus, aritmetinę daugumą rinkimuose, pasisakydamas už jėgos principu grįstą proletariato diktatūrą. Po poros savaičių L. Brežnevas Kremliuje priėmė K. Zarodovą, pabrėždamas, kad tas jo straipsnis esąs labai reikšmingas. Prancūzijos ir Italijos komunistų reakcijos į šį diplomatinį spaudimą L. Brežnevas susilaukė lapkričio 17 d., kai R. Berlyne vėl turėjo prasidėti galutinis Europos kompartijų pasitarimas planuojamos konferencijos klausmiu. Romoje tada buvo paskelbtas bendras italų E. Berlinguerio ir prancūzų G. Marchais pareiškimas, aiškiai pabrėžiantis šių dviejų kompartijų pasirinktą demokratinį kelią valdžion, pripažįstantį opozicines partijas, koalicijų sudarymą. R. Berlyne sušauktas kompartijų pasitarimas lapkričio 20 d. pasibaigė be jokių rezultatų, palaidodamas ilgai planuotą Europos kompartijų konferenciją, bent jau jos surengimą prieš XXV sovietų kompartijos kongresą š.m. vasario 24 d.

1975 m. gruodžio 14 d. prancūzų kompartijos vadas G. Marchais p a p r a š ė Sovietų Sąjungą oficialiai paneigti koncentracinių stovyklų politiniams kaliniams buvimą, pridėdamas ironišką pastabą, kad jis nesitiki atsako iš Maskvos. Tą pačią dieną Romoje įvykusiame mitinge ispanų kompartijos vadas S. Carillo atmetė komunistinę R. Europos formulę, pasirinkdamas savitą politinę strategiją, pirmenybę teikiančią Vakarams. Pasak jo, Maskvos dominuojamas senasis internacionalizmas tėra praeities atgyvena, kuri turės pranykti.

Atsisakė diktatūros

Dar didesnis lūžis tarp Maskvos ir Paryžiaus komunizmo įvyko XXII-jame prancūzų kompartijos suvažiavime. Nemažos įtakos jam, atrodo, turėjo iš sovietų psichiatrinės ligoninės išleisto matematiko Leonido Pliuščo spaudos konferencija Paryžiuje, atskleidusi politinių kalinių kankinimą. Jo pateikti faktai ir buvo tas atsakymas, kurio kompartijos vadas G. Marchais nesitikėjo susilaukti iš Maskvos. Suvažiavimo dalyviams tartame žodyje G. Marchais pasmerkė Sovietų Sąjungoj praktikuojamą neteisėtą ir nepateisinamą piliečių priespaudą.

Suvažiavime taipgi buvo priimta rezoliucija, atmetanti Kremliaus vadų įkyriai peršamą proletariato d i k t a t ū r ą, kuri praktiškai reiškia valdžios pagrobimą klasta bei jėga. Prancūzų kompartija nutarė valdžios siekti demokratiniu būdu, vadovaudamasi komunizmu su prancūziškomis spalvomis. Šis nutarimas yra aiškus sovietinio komunizmo metodų atsisakymas. Ar jis yra nuoširdus, ar tik taktinis manevras balsams laimėti rinkimuose, paaiškės ateityje. Prancūzijos teisingumo ministeris J. Lecanuet komunistų nutarimą laiko kaukės pakeitimu, kuri bus nusiimta, kai tik jie ateis valdžion, o tada bus pervėlu, nes patys iš valdžios nepasitrauks. Į akis betgi krinta faktas, kad kompartijos vadas G. Marchais nedalyvavo sovietų kompartijos kongrese, nors ir buvo kviestas. Susidaro įspūdis, jog taktinis Maskvos ir Paryžiaus komunizmo lūžis yra gilesnis, negu daug kam atrodo.

Šiaušiasi ir britai

Lig šiol Kremliui buvo ištikima Britanijos kompartija, kuriai 19 metų vadovavo J. Gollan, o dabar vadovauja G. McLennan. Dėlto savotiška staigmena tenka laikyti J. Gollano straipsnį, paskelbtą kompartijos teorinio žurnalo "Marxism Today" sausio laidoje, kuri skaitytojus pasiekė prieš sovietų kompartijos kongresą. Straipsnio pradžioje J. Gollan žarsto N. Chruščiovo 1956 m. nuvainikuoto Stalino teroristinio laikotarpio pelenus, primindamas 1923 m. Lenino padarytą perspėjimą saugotis Stalino ir sustabdyti jo

(Nukelta į 9-tą psl.)

KANADOS ĮVYKIAI

Priekaištas Kvebekui

Kvebeko liberalų suvažiavime aštrios kritikos premjerui R. Bourassai nepašykštėjo Kanados ministeris pirmininkas P. E. Trudeau. Jis dar kartą atmetė prašomą finansinę paramą olimpiados deficitui padengti, politine kvailyste pavadino prieš pusantrų metų priimtą įstatymą, kuris vienintele oficialia kalba Kvebeko provincijoje pripažįsta prancūzų kalbą. Pasak permjero P. E. Trudeau, šis įstatymas prancūzų kilmės kvebekiečiams teužtikrina jų jau turėtą teisę kalbėti, dainuoti ir mylėti prancūziškai. P. E. Trudeau taipgi prasitarė, kad jis ir be provincijų sutikimo gali iš Britanijos perimti Britų Š. Amerikos aktą, laikomą Kanados konstitucija. Didžiausią opoziciją šiam žingsniui reikšdavo ir tebereiškia Kvebekas, nes minėtasis aktas apibrėžia provincijų ir federacinės valdžios galią, kurios pakeitimo Kvebekas nenori. Nors šis aktas yra laikomas Kanados konstitucija, visus O t a v o j padarytus jo pakeitimus turi patvirtinti Britanija. Dėl šios priežasites daug kam susidaro įspūdis, kad Kanada vis dar neturi pilnos nepriklausomybės. Premjeras P. E. Trudeau prasitarė, kad jis yra pasiryžęs, reikalui esant, akto susigrąžinimo klausimą iškelti federacinio parlamento rinkimų vajuje. Kaikurie komentatoriai daro išvadą, kad P. E. Trudeau jieško naujos amunicijos sekantiem parlamento rinkimam. Didžioji rinkėjų dalis, be abejonės, nori, kad Kanados konstitucija būtų ne Londone, o šio krašto sostinėje.

Premjeras P. E. Trudeau atsisakė priimti viešųjų darbų ministerio C. M. Drury atsistatydinimą dėl jam primesto kišimosi į teisėjų reikalus. Šį kaltinimą jam ir kitiem dviem ministeriam iškėlė Kvebeko augščiausiojo teismo teisėjas K. Mackay savo laiške teisingumo ministeriui R. Basfordui. Premjeras P. E. Trudeau, atmetęs opozicijos reikalaujamą viešą tyrimą, šį klausimą pavedė Kvebeko augščiausiojo teismo vyr. teisėjui J. Deschenes. Pastarasis nerado rimtų kaltinamų ministeriams M. Lalonde ir J. Chretien, bet iškeltuosius faktus pripažino rimtais C. M. Drury atveju. Pasirodo, C. M. Drury paskambino teisėjui J. Hugessen, sprendusiam vartotojų ir korporacijos reikalų ministerio A. Ouellet bylą dėl teismo autoriteto pažeidimo, ir teiravosi, ar teisiamajam neužtektų viešo atsiprašymo. Esą, į šią bylą daug kas Otavoje žiūri kaip į angliškai kalbančio elemento ataką, nukreiptą p r i e š žymiuosius

(Nukelta į 8-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

BRITANIJOS DARBIEČIŲ PREMJERAS H. WILSONAS 284:256 BALSŲ santykiu netikėtai pralaimėjo vyriausybės pasiūlytą viešųjų išlaidų apkarpymą $5 bilijonais 1977-80 m. laikotarpyje. Šios išlaidos daugiausia būtų palietusios švietimo, sveikatos ir namų statybos programas, kurias kairiųjų darbiečių sparnas laiko socialistinės politikos pagrindu. Pralaimėjimą atnešė 37 darbiečių, priklausančių "Tribūnos grupei", atsisakymas dalyvauti balsavime. Tai liudija prasidėjusį darbiečių partijos skilimą, kurį dar labiau paaštrins Šiaurės jūros naftos eksploatacijos reikalų patikėjimas milijonieriui H. Leveriui, premjero H. Wilsono patarėjui ekonominiuose reikaluose. Konservatorių partijos vadovė M. Tatcher tuojau pat pareikalavo premjero H. Wilsono atsistatydinimo arba balsavimo pasitikėjimo klausimu. H. Wilsonas pasirinko antrąją galimybę, tikėdamasis, kad prieš jį sukilusieji darbiečiai tokiu kritišku momentu vėl grįš jo pusėn. Kadangi darbiečiai parlamente turi tik vieno atstovo daugumą, lemiamam balsavimui buvo atgabenti net ir sergantys atstovai, vienas jų — ant neštuvų. Pasitikėjimo k l a u s i m ą premjeras H. Wilsonas laimėjo 297:280 balsų santykiu. Politinė krizė, ištikusi jį gimtadienio metu, buvo užbaigta "Ilgiausių metų" sugiedojimu. Tomis kritiškomis valandomis įvyko du parlamento narių perrinkimai Londono Carlshaltono ir Š. Britanijos Wirral rinkiminėse apylinkėse. Juos laimėjo toms apylinkėms atstovavusi konservatorių partija 2-3 kartus didesne balsų persvara, negu 1974 m. rinkimuose.

SUKILIMAS LIBANE

Libano prez. S. Franjieho atsistatydinimo pareikalavo kariuomenės vardu krašto valdymą perėmęs brigados gen. A. Ahdabas, Beiruto srities komendantas. Jis yra augščiausio laipsnio mahometonas Libano kariuomenėje, o prez. S. Franjiehas — krikščionis. Beveik metus trukęs pilietinis krikščionių-mahometonų karas jau yra pareikalavęs 12.000 gyvybių aukos. Spėjama, kad 60% Libano gyventojų yra mahometonai, 40% — krikščionys. Sukilėlių vadui brigados gen. A. Ahdabui savo paramą yra pažadėjęs ir kariuomenės viršininkas gen. H. Saeedas. Prez. S. Franjiehas, saugomas prezidentūros gvardijos ir jam ištikimų kariuomenės dalinių, atsisakė atsistatydinti, bet šį žingsnnį jam jau pasiūlė ir ⅔ parlamento narių. Brigados gen. A. Ahdabas valdžią žada perduoti naujam prezidentui, kai tik jį išrinks parlamentas.

PATVIRTINO SUTARTĮ

Bundesratu vadinamieji augštieji V. Vokietijos parlamento rūmai patvirtino pernai vėlyvą rudenį pasirašytą sutartį su Lenkija, užtikrinančią 125.000 vokiečių išleidimą. Už šią paslaugą, kurią daugelis politikų vadina "prekyba žmonėmis", Lenkija iš V. Vokietijos gaus $400 milijonų paskolą ir $500 milijonų savo pensijos fondui. Bundestage, žemuosiuose parlamento rūmuose, ši sutartis nesusilaukė ypatingų kliūčių, nes juose vyrauja kraštą valdanti socialdemokratų ir liberalų koalicija. Bundesratas šiuo metu yra opozicinės krikščionių demokratų partijos kontrolėje. Pastarieji nori, kad ta nelemtoji "prekyba žmonėmis" pagaliau būtų užbaigta visų vokiečių išleidimu iš Lenkijos. Jai atiduotose Vokietijos srityse vokiečių priskaitoma apie 250.000. Sutarties lydraštyje buvo pabrėžta, kad kiti vokiečiai taip pat galės gauti išvažiavimo vizas. Po telefoninių pasikalbėjimų su Lenkijos kompartijos vadu E. Giereku esminiai lydraščio žodžiai "galės gauti išvažiavimo vizas" buvo pakeisti konkretesniu įsipareigojimu — "gaus išvažiavimo vizas".

PARAMA EGIPTUI

Kaire viešėjęs JAV iždo sekr. W. Simonas Egiptui pažadėjo $1,855 bilijono ekonominę bei finansinę paramą sekančių dvejų metų laikotarpyje. Jos pagrindinis tikslas — užbaigti prez. A. Sadato pradėtą Egipto atsipalaidavimą nuo Sovietų Sąjungos. Prez. A. Sadatas jau puola sovietinių ginklų tiekimo sustabdymą bei tariamą Egipto ir Sovietų Sąjungos draugystę. Turimos ginklų atsargos praras savo reikšmę, kai jiems pradės trūkti esminių dalių. Iždo sekr W. Simonas pasirašė sutartį, kuri Egiptui užtikrins 500.000 tonų kviečiu pristatymą iš JAV. Valstybinį Egipto ūkį norima paversti laisvos iniciatyvos ūkiu, kad į jį galėtu įsijungti didžiosios amerikiečių bendrovės su savo kapitalu. Pagrindinis JAV ir Egipto lūžis įvyko dėl Aswano užtvankos finansavimo, atverdamas duris Sovietų Sąjungai. Atrodo, gerus santykius dabar norima atstatyti tada pašykštėtų dolerių pagalba. Vašingtonas jau yra linkęs parūpinti Egiptui šešis karinio transporto "C-130" lėktuvus, radijo bei ryšių įrenginių ir malūnsparnių. Dėl šio pažado triukšmą pradeda kelti Izraelis, pramatantis gausėsiančias amerikietiškų ginklų siuntas Egiptui.

MASKVOS ATSAKYMAS

Maskvos atsakymą apie sovietų disidentus ir darbo stovyklas pateikė XXV kompartijos kongrese paskleistas laiškas, kurio kopijos yra pasiekusios ir vakariečius diplomatus. Laišką pasirašė Borisas Ponomariovas, kandidatas į politbiuro narius, tvarkantis ryšius su kitomis kompartijomis. Pasiaiškinimo buvo pareikalavęs prancūzų komunistų vadas G. Marchais bei kiti užsienio kompartijų veikėjai. Laiške atmetamas kaltinimas, kad politiniai kaliniai kankinami psichiatrinėse ligoninėse. Jame betgi teigiama, jog 15% asmenų, pažeidusių įstatymus, yra psichiškai nesveiki. Pasak to laiško, sovietinį humaniškumą liudija kalinių perauklėjimas darbo kolonijose ir tik labai mažo jų skaičiaus uždarymas kalėjimuose. Išperauklėjimo esąs išjungtas fizinis kankinimas bei žmogiškumo pažeidimas. Nemaža laiško dalis skiriama dr. A. Sacharovui, teisinant jo neišleidimą užsienin atsiimti Nobelio premijos. Esą, jis vis dar turi labai svarbių karinių žinių. Valstybės saugumą tenka statyti pirmon vieton. Atsakymas, kaip matome, grynai propagandinis, nedaug teturįs bendro su tiesa. Politinių kalinių kankinimai psichiatrinėse ligoninėse jau yra įrodyti daugelio liudininkų, o sovietinį perauklėjimo "humaniškumą" demaskavo kompartijos kongreso metu kalinių paskelbtas bado streikas Vladimiro kalėjime ir Mordovijos darbo stovyklose. Apie jį plačiau buvo rašyta praėjusios savaitės "TŽ" nr. šiose skiltyse.

PASMERKĖ SAVO VADĄ

Australijos darbiečių partijos vykdomasis komitetas pasmerkė savo vadą G. Whitlamą už nevykusias pastangas gauti finansinę paramą rinkiminiam vajui iš Irako. Jam prikišamos sunkios sprendimo klaidos. Dar griežtesnio pasmerkimo susilaukė tokios paramos mintį iškėlęs Viktorijos valstijos darbiečių pareigūnas W. Hartley ir ją rėmęs Australijos darbiečių sekr. D. Combe. Šį incidentą, pažeidusį komunistams pataikavusio G. Whitlamo prestižą, žada aptarti ir visi parlamentan išrinkti darbiečiai.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis
2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas 275-4672
Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $10.00, pusmetinė—$6.00. Rėmėjo prenumerata $15.
Skelbimai ruošiamam numeriui primami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: $10.00 per year, $6.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Alegėnų kalnų apaštalas

Iš Lietuvos kunigaikščių kilęs kunigas — Amerikos misijonierius, miręs prieš 135 metus

ALGIRDAS BUDRECKIS

Jungtinių Amerikos Valstybių pirmosios Romos Katalikų Bažnyčios vyskupijos steigėjas buvo kun. dr. John Carroll. Jis buvo pirmasis JAV vyskupas, kuris įšventino pirmąjį Amerikoje išėjusį seminariją kunigą. O pats pirmasis kunigas, kuris JAV-bėse ėjo seminarijos mokslus ir gavo visus kunigo šventinimus, yra kunigaikštis Dimitras Augustinas Galicinas. Pagarsėjęs kaip Alegėnų kalnų apaštalas ("Apostle of the Alleghenies), jisai yra pirmasis lietuvių kilmės kunigas Amerikoje.

Paminklas su Vyčiu

Amerikos Katalikų Bažnyčios istorijoje Galicinas yra įsitvirtinęs, kaip pijonierių laikų misijonierius. Jo biografai amerikiečiai štai kaip rašo apie jo kilmę: "The Gallitzins boasted a medieval Lithuanian origin from a prince whose descendents furnished rulers for Poland, Hungary and Bohemia" (Richard J. Purcell, "Gallitzin", Dictionary of American Biography, VII t., Niujorkas, 1943, psl. 113).

Net šiandieną vakarų Pensilvanijos katalikai su pagarba prisimena Dimitro Galicino apaštalavimą. Kažkodėl mūsiškiai ilgus metus ignoravo šio ankstyvo lietuvio ateivio pėdsakus. Kun. A. Milukas ir kun. F. Kemėšis padarė tik užuominas apie Galiciną. Pirmas lietuvis istorikas, kuris kruopščiai ir rimtai išnagrinėjo Galicino biografiją, yra prof. Antanas Kučas. Jo straipsniai lietuvių kalba buvo pirmosios studijos apie šį įdomų kunigą - pijonierių. Štai prof. Kučo straipsniai: "Gediminaitis — Alegėnų kalnų apaštalas", Aidai, 1964 m., 2 nr., 74-86 psl.; "Gallitizin", Lietuvių Enciklopedija, t. XXXVI, Papildymai, Bostonas, 1969, 210 psl.; Amerikos lietuvių istorija, Bostonas, 1971 m., 16-17 psl.

Galicino antkapio koplytėlę Pensilvanijos Loretto miestelyje puošia giminės herbas su Lietuvos Vyčiu. Šis faktas liudija, kad nors savo gyslų krauju ir išsimokslinimu Galicinas buvo atitolęs nuo protėvių tautos, savė laikė lietuvių didiku.

Tolima kilmė

Galicinai arba Golicynai buvo rusų kunigaikščių šeima, davusi žymių karvedžių bei valstybininkų. Golicynai patys save kildino iš DLK Gedimino sūnaus Narimanto šakos. Narimantas buvo antrasis Gedimino sūnus. Jo žmona buvo supravoslavėjusi totorių chano duktė. Narimantui žuvus Strėvos mūšyje 1348 m. vasario 2 d., jo sūnūs Aleksandras, Jurgis Patrikijus, Mykolas ir Simanas valdė tėvoniją Pinsko bei Turovo srityse, pasižymėdami dėdės DLK Algirdo pulkuose (J. Puzyna, Narymant Giedyminowicz, Miesięcznik Heraldyczny, IX, 1930). Galicinų šeimos įsteigėjas arba protoplastas buvo tų Narimantaičių-Gediminaičių palikuonis bajoras Mykolas Jonas Bulgakovas. Golicynai rusų carų tarnyboje iškilo į didikus, kunigaikščius.

Kunigo tėvas

Kunigo Galicino tėvas buvo kunigaikštis Dimitras Aleksiejevičius, įžymus mokslininkas bei buvęs Kotrynos II dvaro patarėjas. Jis ėjo rusų ambasadoriaus pareigas Prancūzijos Liudviko XV dvare 14 metų. Viešėdamas Versalyje, jis bendravo su Diderot, Voltaire, d'Alembert bei kitais racionalistais - enciklopedistais. Nors save laikė pravoslavu, kunigaikštis Dimitras Aleksiejevičius tikrumoje buvo bedievis, Švietimo gadynės principų šalininkas. Jo žmona grafaitė Amalija von Schmettau, katalikė, ištekėdama 1768 m., perėjo į vyro tikėjimą ir iš tikro tapo deiste. 1786 m. Amalija von Schmettau Galicinienė staiga grįžo į katalikų tikėjimą ir liko karšta katalikybės išpažintoja iki savo mirties 1806 m. balandžio 27 d. Tokie buvo būsimo misininko Galicino tėvai.

1770 m. kunigaikštis ambasadorius buvo perkeltas į Olandiją kaip Rusijos atstovas. 1770 m. gruodžio 22 d. Hagoje gimė sūnus Dimitras. Nors krikštytas pravoslavu, jo vaikystėje tėvai mažai kreipė dėmesio į tikybinį Dimitro auklėjimą, parūpino geriausius auklėtojus, kurie lavino jo intelektualinius gabumus. Nuo pat mažens Dimitras retai sueidavo su motina, kurios

Kun. D. A. Galicino portretas

salone rinkdavosi intelektualai. Jaunystėje artimiausias Dimitro draugas buvo Niderlandų vietininko sūnus Fridrikas Vilhelmas. Šita draugystė išliko net ir po to, kai Fridrikas Vilhelmas tapo Niderlandų karalium ir Liuksemburgo kunigaikščiu.

Motinos globoje

Kiek vėliau, Diderotui tarpininkaujant, kunigaikštienė Amalija gyveno persiskyrus su vyru. Ji visą savo dėmesį kreipė į savo dviejų vaikų auklėjimą. Gyveno Hagoje, persikėlė į Miunsterį, kur jos artimųjų tarpe buvo Goethe, Hamar, Jacobi ir šviesuolis kunigas baronas von Fuerstenbergas.

1786 m. jaunas Dimitras perėjo iš stačiatikių į katalikus. Mat, po rimtos ligos motina padarė išvadą, kad augustinės (rugpjūčio 28 d.) turi ypatingą reikšmę, nes jos gimtadienis (1748), vedybos (1768) ir pirmoji Komunija (1786) buvo rugpjūčio 28 d. Užtat jos sūnus, priimdamas Sutvirtinimo sakramentą, pasirinko vardą Dimitro-Augustino. (Jam, kaip schismatikui - stačiatikiui, nereikėjo kartoti krikšto pereinant į katalikybę; reikėjo tiktai pasirinkti Sutvirtinimo vardą). Kaip daugelis atsivertėlių, Dimitras-Augustinas tapo uoliu kataliku.

Generolo adjutantas

Baigęs mokslus, Dimitras buvo paskirtas autrų generolo von Lilien adjutantu. Von Lilien tuo metu žygiavo belgų Brabante prieš prancūzų revoliucines karines pajėgas. Deja, jam nebuvo lemta kariauti. Staiga imperatoriaus įsakymas atleido visus svetimtaučius karininkus iš tarnybos austrų kariuomenėje. Kadangi Prancūzų revoliucijos bei karo metu nebuvo galima jam, kaip didikui aristokratui, atlikti "le tour grand" (didžiąją kelionę) po visą Europą, tėvai nutarė jauną Dimitrą išsiųsti ilgesnei kelionei po Vakarų Indiją bei Ameriką. Kelionė turėjo trukti dvejus metus.

Į Ameriką

Dimitras Galicinas išplyko į šią kelionę kunigo misijonieriaus Felikso Brosiaus lydimas. Jis išplaukė iš Rotterdamo 1792 m. rugpjūčio 18 d. Komplikacijoms ir išlaidoms, kaip rusų kunigaikščiui, išvengti jis pasivadino Augustinu Schmet (panaudojo motinos mergautinės pavardės santrumpą, kurią vėliau suamerikino į "Smith"). Atplaukęs į Baltimorės uostą 1792 m. spalio 28 d., jisai su kun. Brosium prisistatė su raštiškais savo pažymėjimais pirmajam katalikų vyskupui John Carroll JAV-se. Dimitrui Augustinui padarė teigiamą įspūdį šis vyskupas ir Saint Sulpice Paryžiaus kunigai - tremtiniai, kurie, Pranciškui Nagot, SS, vadovaujant, 1791 m. buvo įsteigę Šv. Marijos seminariją Baltimorėje. Jaunasis Galicinas, kuris kalbėjo rusiškai, olandiškai, vokiškai, prancūziškai, lenkiškai, itališkai ir šiek tiek angliškai, stebino savo šeimininkus kunigus sava erudicija ir mokslingumu.

Netikėtas pašaukimas

Dimitro tėvas jam buvo numatęs pelningą karinę ar diplomatinę tarnybą, bet jaunutės Amerikos paprastumas ir natūralumas suviliojo jaunąjį Galiciną. Jis atsisakė pasaulietiškos puikybės bei garbės ir ryžosi tapti misijonierium Amerikoje. Protestantiškoje, deistinėje Amerikoje buvo mažai katalikų, o dar mažiau kunigų. Sunkus buvo dr. John Carroll neseniai įkurtos vyskupijos darbas.

Dimitras Galicinas lydėjo vyskupą Carroll vienos vizitacijos metu. Jam padarė gilų įspūdį vyskupo pasišventimas. Iš pradžių Galicino tėvai nenorėjo jam duoti leidimo stoti į seminariją, bet pagaliau jie įsitikino, kad sūnaus pašaukimas į kunigystę yra tikras. 1792 m. lapkričio 5 d. vyskupui Carroll leidus, Dimitras Galicinas įstojo į kunigų seminariją Augustine Smith pavarde. Tais laikais buvo mažai seminaristų. Vieni išstojo, kiti išvyko į Romą studijuoti teologijos. Iš likusiųjų kandidatų geriausią pavyzdį parodė Galicinas. 1794 m. lapkričio 21 d. buvo įšventintas subdijakonu. 1795 m. kovo 18 d. vyskupas Carroll įį įšventino kunigu. **Taip Gedimino palikuonis tapo pirmuoju Amerikoje įšventintu kunigu.** Visi kiti to meto katalikų kunigai, ir pats vyskupas Carroll, dar buvo konsekruoti Europoje. Galicino biografas Ferdinand Kittell rašo: "On 18 March, 1795 he (Gallitzin) was ordained priest, being the first in the limits of the original thirteen of the United States to receive all the orders from tonsure to priesthood" (žr. "Gallitzin", The Catholic Encyclopedia, VI t., Niujorkas, 1913 m., 368 psl.).

— Bus daugiau —

Ar alkoholis kenkia sveikatai?

DR. O. GUSTAINIENĖ

Alkoholis sužaloja sveikatą, jeigu jo geriama perdaug. Koks alkoholio kiekis yra žalingas? Yra ištirta, jeigu geriama kasdien 8 uncijos 86-proof degtinės (arba 3 Martini), po ilgesnio laiko galima nepataisomai sugadinti sveikatą.

Jau 1862 m. anglų gydytojas Francis Austie rašė: "Jei nenori sugadinti sveikatos, negerk kasdien daugiau kaip 3 uncijas 100-proof burbono arba 12 uncijų vyno, arba 3 bonkas alaus."

Nekiekvieną organizmą alkoholis vienodai veikia. Yra žmonių, kuriems ir daug mažesnis alkoholio kiekis gali pakenkti. Bendra taisyklė: mažesnio svorio individas pakelia mažiau alkoholio.

Visiems yra žinoma, kad perdidelis alkoholio vartojimas kenkia kepenims. Viena iš daugelio kepenų funkcijų yra riebalų skaidymas. Kepenys taip pat skaido ir alkoholį. Kai daug geriama, kepenys pirmoje vietoje skaido alkoholį, o nesuskaidyti riebalai susitelkia kepenyse. Taip kepenys suriebėja. Ši stadija dar nepavojinga. Jeigu nustojama gerti, kepenys susitelkusius riebalus suskaido ir vėl tampa normaliomis.

Kas turi padidėjusį kiekį riebalų kraujuje (cholesterolio ir trigliceridų — taip vadinama ketvirto laipsnio hyperlipoproteinamia), tam yra ypatingai nesveika gerti, nes po kiekvieno išgėrimo riebalų kiekis kraujuje dar labiau padidėja. Gi žmonės, kurie turi perdaug riebalų kraujuje, dažniau gauna širdies priepuolius.

Daug geriant, po ilgesnio laiko kepenyse padidėja ne tik riebalai, bet ir jungiamasis audinys. Tada išsivysto kepenų cirozė. Ši liga jau yra nepagydoma. Amerikos didmiesčiuose kepenų cirozė yra trečioji mirties priežastis. Daugiausia žmonių miršta nuo širdies ligų, antroje vietoje — nuo vėžio ir trečioje vietoje — nuo kepenų cirozės.

Dr. Charles Lieber — kepenų ligų specialistas Bronx veteranų ligoninėje Niujorke padarė bandymą su beždžionėmis. Penkiolikai gerai maitintų beždžionių kasdien duodavo alkoholio. Po penkerių metų 10 beždžionių gavo kepenų cirozę.

Alkoholis silpnina širdį, nes jis trukdo normalią širdies muskulų celių cheminę reakciją, kuri gamina energiją.

Kasdien geriantysis po ilgesnio laiko gali sugadinti ir smegenis: sumenkėją atmintis, pajėgumas mokytis bei daryti sprendimus.

Po kiekvieno didesnio išgėrimo išsivysto laikinio pobūdžio skrandžio gleivinės uždegimas. Todėl kas turi skrandžio ar dvylikapirštės žarnos žaizdas, alkoholio visai negali vartoti.

Daugiausia alkoholio išgeria prancūzai (daugiausia jie turi ir alkoholikų). Kiekvienam prancūzui tenka 20 litrų gryno alkoholio per metus, kiekvienam kanadiečiui — 9 litrai. Tai 1970 m. statistika. Kanadoje alkoholio vartojimas kasmet didėja. 1973 m. kanadiečiai išgėrė 33.6 milijonus galionų degtinės, 2.52 milijonų galionų vyno ir 413 milijonų galionų alaus. Taigi per 73-sius metus kanadiečiai pragėrė 965 milijonus dolerių.

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS

Nauji nariai ir įnašai:

671.	Pyragiaus Jono atm.	$ 120
673.	K. A. G. stipendija	100
	Krasausko Pr. atm.	50

Įnašus papildė:

112.	Dr. A. Šidlauskaitė iki	250
20.	Paškevičius Albinas, Ottava, iki	500
272.	KLK Moterų Dr-jos Delhi sk. iki	450
198.	Karbūno Leono atm. iki	400
632.	Jociaus Romo atm. iki	1000
521.	Bastienės Stasės atm. iki	1000

1975 m. spalio 14 d. Australijoje mirė aviacijos majoras, sporto veikėjas, buvęs Nidos sklandymo mokyklos viršininkas Jonas Pyragius. Jo įamžinimu Kanados Lietuvių Fonde pasirūpino brolis Juozas ir Dervaitis Jonas, gyv. Hamiltone. Ankstyvesniame mūsų pranešime buvęs netikslumas atitaisomas, įrašant knygose vietoje įnašo davėjo velionies Jono Pyragiaus pavardę. — K. A. G. stipendijos vardu skelbiamas įnašas atėjo iš Albertos. — Lietuvos kūrėjo - savanorio Krasausko Prano, mirusio 1975 m. spalio 5 d., atminimui vietoje gėlių aukojo po $10: J. Strodomskis, G. Rugienis, K. Valaitis ir Pr. Žilvitis; po $5: J. Jurėnas ir A. Steigvilas. — Šį kartą Otavos lietuviams savo įnašais atstovauja dr. A. Šidlauskaitė ir inž. A. Paškevičius. Būtų malonu, kad ir kitos apylinkės Lietuvių Fondo atžvilgiu parodytų daugiau gyvumo. Reikia džiaugtis KLK Moterų Draugijos Delhi skyriaus veikla, kuri iš savo kuklių išteklių tam tikrą duoklę skiria tėvynei Lietuvai. Įnašą atsiuntė J. Žiogienė. — Vasario 22 d. suėjo 9 metai nuo L. Karbūno tragiškos mirties. Ta proga įnašą atsiuntė velionies nepamirštanti žmona. — 1975 m. kovo 2 d. pačiame savo jaunystės žydėjime tragiškai žuvo Ramutis Jocius. Metinių proga jo atminimui ir įamžinimui stambų įnašą davė Ramučio tėvai. — S. Bastienės vardu įnašą papildė vyras Pranas. Visiems Kanados Lietuvių Fondas nuoširdžiai dėkoja.

Artėja Fondo narių metinis susirinkimas. Tuos narius, kurie yra pakeitę gyvenamas vietas, prašome pranešti naujus savo adresus. Siųsti: K. Lukošius, 28 The Palisades, Toronto Ont., M6S 2W8.

KLF VALDYBA

Simons TELEVISION
2385 Dundas St. W., Toronto 9, Ont. Telefonas 532-8772
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor - Dundas požeminio. • Prieš pirkdami kitur, pasiteiraukite apie mūsų kainas. • Garantuotas sutaupymas.
TAISOM — PARDUODAM — NUOMOJAM
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

MOHAWK
FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS
Nemokamas pristatymas į namus.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Dešimties metų mirties sukaktis

Šių metų kovo 22 dieną sueina dešimt metų nuo mūsų mylimo vyro-tėvo **a.a. Kazimiero Stanaičio mirties.**

Ilsėkis, mielas vyre-tėve, Dievo karalystėje ir išprašyk Augščiausiojo palaimos bei globos mums čia likusiems.

Nuliūdę: žmona, duktė ir sūnus su šeimomis

A†A
SIMONUI ŠLAKAIČIUI

mirus, dukrą ERNĄ ir žentą JUSTINĄ ŠIMKUS, anūkus ir brolį Vokietijoje šio gilaus skausmo valandose nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

M. ir K. Mačiulevičiai

M. Gečienė *A. ir G. Senkai*

A†A
AGOTAI ZUBRICKIENEI

mirus, jos sūnums, dukrai, žentui, anūkams, jų giminėms ir artimiesiems liūdesio valandoje reiškiu nuoširdžiausią užuojautą —

M. Juodis

A†A
mylimai motinai
A. ZUBRICKIENEI

mirus, giliausią užuojautą reiškiame ALGIMANTUI, ROMUI, DANAI, SIGITUI su šeimomis —

Saulė ir Jonas Remesaičiai

V. Lukoševičienė *M. Remesaitienė*

A†A
RAPOLUI SKIPIČIUI

JAV mirus, dukteriai MARIJAI ir jos vyrui LEONUI nuoširdžią užuojautą reiškia —

Regina ir Petras Bražukai

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE CO.
1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

Sužinokite daugiau apie savo šalį šiais metais

Jūsų šalis nori būti tyrinėjama. Ramūs ežerai ir didelės upės; nepaliesti miškai ir augšti kalnai; sudėtingi didmiesčiai, atspindintys augančios šalies gyvastingumą; ramūs miestai ir miesteliai, kur gyvenimas plaukia lėtesniu tempu. Įsisavinki šalies kultūras, jos tradicijas, jos istoriją ir tikrai jauskis namie.

Kur bekeliausite, rasite nuoširdžius, draugiškus žmones ir šiltą bei malonų priėmimą.

Jūsų kelionių įstaigos atstovas pagelbės jums suplanuoti pažintinę kelionę, painformuos apie lankytinas vietas, matytinus dalykus arti ir toli. Teiraukitės apie įvairias galimybes pamatyti Kanadą, įskaitant ekskursijas ir kitas suplanuotas pasiūlas.

Canada

Canadian Government Office of Tourism
Office de tourisme du Canada

Temą "Lietuvybės ugdymas šeimoje" gvildena būrelis jaunimo kongreso dalyvių Argentinoje. Būreliui vadovavo B. Survilienė iš Buenos Aires. Nuotr. D. Blauzdžiūnaitės

Pagaliau padarykime kaip žydai!

Toronto universitetas susidomėjo etninėmis grupėmis • Galimybės lituanistikos kursui

GABIJA JUOZAPAVIČIŪTĖ

Š.m. vasario 20 d. Toronto universitetas sušaukė spaudos konferenciją su etninės spaudos atstovais. Ji buvo pradėta simpoziumu "Toronto universitetas ir etninės Ontario grupės". Simpoziume dalyvavo prof. Iacobucci, universiteto vidaus reikalams vicepirm., R. A. Greene, humanitarinių mokslų dekanas, A. M. Kruger, Woodsworth kolegijos direktorius, ir M. J. Sabia, humanitarinių mokslų studentas. Po simpoziumo vyko diskusijos su spaudos atstovais, ir pietų metu žodį tarė Toronto universiteto prezidentas John R. Evans. Iš viso buvo apie 50 dalyvių: etninės spaudos atstovų, universiteto pareigūnų bei profesorių — fakultetų dekanų.

Atidaromajame žodyje prof. Iacobucci taip aptarė šios konferencijos tikslą: suartinti universitetą su visuomene, kurioje jis dirba; pirma, pagerinti ryšius tarp universiteto ir visuomenės; antra, prašyti paramos iš etninių grupių joms rūpimiems projektams, kuriais jau rūpinasi arba galėtų rūpintis universitetas; trečia, susilaukti iš etninių grupių paramos, ypač kai dabar sumažinta finansinė valdžios parama universitetui. (Šiems mokslo metams Toronto universitetas gavo tiktai 12% pakėlimą savo biudžete, nors universitete studijuoja arti 60,000 studentų; kiti mažesni universitetai susilaukė 30% pakėlimo jų biudžetuose).

Pabrėžta, kad daug kas universitetą laiko atitolusiu nuo visuomenės, kad jame esą mokslininkai užsidarę savo "bokštuose" ir nekreipia dėmesio į visuomenės reikalavimus. Toronto universitetas pradeda kreipti didesnį dėmesį į savo ryšį su visuomene: universitetas turi pasitarnauti visuomenei, lygiai kaip ir visuomenė jam, ypač tyrimų srityse.

Universitetas susirūpinęs sėkme kursų, kuriais galėtų naudotis didesnis skaičius žmonių. Ypatingas dėmesys kreipiamas į etninėms grupėms svarbius kursus: kalbos, istorijos, kultūros pažinimo.

Stengiamasi sudaryti sąlygas Eurooje ar kituose kraštuose baigusiems mokslus įstoti universitetan be Ontario provincijoje reikalaujamo XIII skyriaus. Atkreipdamas dėmesį į savo vaidmenį ne tik kaip mokytojo ar tyrinėtojo, bet ir kaip visuomenės institucijos, universitetas bando rengti kursus etninių grupių patalpose, kad jie būtų prieinamesni.

Pabrėžta problema, su kuria susiduriama sociologijos srityje darant tyrinėjimus apie etnines grupes. Kaikurie asmenys, nesuprasdami tyrinėjimų svarbos, atsisako atsakyti į klausimus ar tai paštu, ar pasikalbėjimo forma. Be tyrinėjimų, nebus nė ko mokyti! Sociologijos fakultetas apeliavo į etninės spaudos atstovus, prašydamas paaiškinti šią problemą savo skaitytojams.

Woodsworth kolegija rūpinasi visais vakariniais, vasaros ir savaitgalių kursais universitete. Prie kolegijos yra du departamentai: vienas, kuriame kursai yra grynai savanoriški, lankomi ne dėl kreditų, bet dėl įdomumo, ir antras, kuriame už kursus duodamos užskaitos. Sritys, kuriose liečiami etninių grupių klausimai, yra sekančios: sociologija ("social work" fakultetas), teisė, politinė ekonomija, lingvistika, istorija. 1974-75 m. Toronto universitetas pakvietė svečius-profesorius specialiai etninėms studijoms s ociologijos bei italų kalbos srityse.

Norint, galima Toronto universitete įsteigti ir savo kursą, kuris būtų pripažintas universiteto ir už kurį būtų duodamos užskaitos. Taip padarė Toronto žydų bendruomenė prieš 6 metus. Ji sukaupė reikalingus pinigus pradėti kultūros pažinimo kursui. Toronto universitetas tada pridėjo kita tiek lėšų, ir kursas buvo įsteigtas su pilnomis užskaitomis.

Man teko pasitarti su asmenimis iš Woodsworth kolegijos apie galimybes įsteigti kokį nors lietuviams rūpimą kursą. Mūsų studentams kyla problema, kai jie nori gilintis lituanistikos srityje, bet Toronte tokio kurso neranda. Dėlto jie turi atsisakyti lituanistinių studijų arba vykti Amerikon lankyti vasaros kursų. Grįžus iš tokių kursų Amerikoje, Toronto universitetas nepripažįsta ten gautų užskaitų. Rodos, ne studento kaltė, kad jam nėra sąlygų gilinti studijas savo pasirinktoje srityje savame universitete. Mano pašnekovai sutiko su manim ir siūlė pasekti žydų pavyzdžiu: sutelkti 20 studentų, kurie norėtų kursą lankyti, ir $3,000. Tuos pinigus galima sutelkti iš lietuvių bendruomenės Toronte arba kreiptis į "Wintario" kultūros reikalams duodamas lėšas. Toronto universitetas paremtų tokį prašymą. Kursą sutvarkyti būtų galima taip, kaip užsirašiusiems studentams patogiau — vakarais, vasaros metu (6 savaičių) ar savaitgaliais vasaros metu, kad studentai nenustotų vasaros darbo. Kursas turėtų būti tokios srities, kurioje studentai norėtų gilintis: istorijos, politinės ekonomijos, lingvistikos, lietuvių kalbos, literatūros, tautosakos, antropologijos ir t.t. Aišku, dėstytojus turėtų tvirtinti Toronto universitetas; lietuviams pasiūlius kelis žinovus, jis pradėtų kreiptis į juos ir galbūt kviesti į Toronto universitetą kaip "visiting professors".

Taigi, atrodo, kad Toronto universitetas, nors finansiškai nėra stiprus, pasiryžo nesustingti ir neuždaryti durų naujiems bandymams, išeiti iš savo "bokšto" į visuomenę ir jai patarnauti. **Reikėtų ir lietuviams pasinaudoti šiuo nauju unviersiteto vadovybės atvirumu ir rimtai ištirti galimybes įsteigti universitetinio lygio kursą, lietuvių finansuojamą, bet universiteto pripažintą bei patvirtintą. Tai būtų tinkamas darbas ŠALSS ir studentų klubams — ištirti susidomėjimą tokiais kursais ne tiktai studentų amžiaus jaunimo tarpe, bet ir platesnėje lietuvių visuomenėje, iš kurios taip pat galima susilaukti studentų.** Finansinės paramos reikalu reikėtų kreiptis į KLB valdybą, Lietuvių Fondą ir "Wintario". Dažnai girdime lietuvių pasisakymus apie žydų pavyzdį. Dabar yra konkretus siūlymas — galų gale padarykime kaip žydai! Kodėl ne?

* * *

- **Toronto universitetas mini 150 m. sukakti 1977 m.**
- **Vasaros metu Toronto universitetas nemokamai rodomas grupėms norinčioms su juo artimiau susipažinti. Skambinti tel. 928-2103.**
- **Norintys mokytis arba pagilinti anglų kalbą kviečiami registruotis (turi būti virš 18 m. amžiaus) 6 savaičių vasaros kursams Toronto universitete. Informacijas teikia: School of Continuing Studies, 119 St. George St., Toronto, Ont. M5S 1 A9. Tel. 928-2400.**
- **Muzikos fakultetas kasdien kovo mėnesį rengia įvairiomis valandomis studentų koncertus. Informacijų teirautis tel. 978-3744 tarp 12-5 v.p.p.**
- **Norintys pagilinti prancūzų kalbos bei literatūros studijas studentai gali praleisti vasarą nuo liepos 5 iki rugpjūčio 13 d. Strasburge, Prancūzijoje. Dėl kainos bei informacijų kreiptis tel. 928-8692 Toronte.**
- **Norintys gilinti italų kalbos bei literatūros studijas Sienoje, Italijoje, vasaros metu kreipiasi tel. 928-8692 Toronte.**

SUDIEV KVIETKELI, SUDIEV PASAULI!

AL. GIMANTAS

Dešimtys, jei ne šimtai, tautiečių šiais metais aplankys Walt Disney pasakų karalystę Floridoje. Visi tie mūsiškiai, aišku, pasiners tūkstantinėn lankytojų masėn, bėgdami nuo vienos iki kitos atrakcijos, stovės ilgas minutes, pusvalandžius ir valandas eilėse, kad pagaliau būtų įleisti į salę, gondolą, laivuką, lėktuvą, vežimuką, raketą ar kitokią transporto priemonę. Joje sėdėdamas plauki važiuoji ar skrendi per fantazijos, žaismo ir siaubo sklidiną pasaulį.

Lankytojų tarpe rasi ir imperatorių, ir karalių, ir princų, ir šachų, ir kardinolų, ir ministerių. O ką jau bekalbėti apie visus kitus mirtinguosius: tokių nuo 1971 m. vėlyvo rudens iki šiol jau buvo per 50 mil. Rekordinis skaičius buvo pasiektas 1975 m. gruodžio 31 d., kai Disneny pasaulį per vieną dieną aplankė 82.404 turistai. Iš Kanados, JAV ir kitų kraštų specialiai šion linksmybių vieton atvyksta turistai reguliariais ar specialiais lėktuvais, traukiniais ar autobusais, jau neminint visų tų, kurių didžioji dauguma atvyksta savais autovežimiais.

Tarp gausios eilės pramogų bei atrakcijų yra visai neseniai irengtas vadinamasis "Erdvių kalnas". Tai išradinga RCA bendrovės versija, bandanti keleiviui sudaryti įspūdį, kad skrieja dausose, kur amžinai tamsa viešpatauja, kur laukia įvairūs netikėtumai. Veriančią tamsą perskrodžia skriejų įvairūs dangaus kūnai — kometos, planetos, meteorai, krintančios žvaigždės.

Pėstute žingsniuojame tokiu vienos krypties koridoriumi augštyn. Iškabos primena, kad asmenys, turį pakilusį kraujo spaudimą, širdininkai, nėščios moterys ir silpnesnės nervinės sistemos individai neturėtų pradėti šios erdvių kelionės. Yra visa eilė durų čia pat ir galimybės pasitraukti. Pasiekiame pradinę aikštelę. Diagramos rodo, kaip pagal ūgį turi susėsti erdvių vežimėlyje keliautojai. Mandagūs, bet ir labai skubūs uniformuoti pareigūnai sodina, pritvirtina diržus, liepia nusiimti kepures, akinius ir pataria stipriai rankomis laikytis krašto. Į dviejų vietų talpos gondolą susodina mus tris. Nespėji nė susižvalgyti, kai greičio pagautas skrieji tamsoje, beveik nieko nematydamas, tik jausdamas greičio spaudimą, tiesiog plėšiantį iš sėdynės, o staigūs posūkiai, rodos, ims ir išmes erdvėn — šonu, žemyn, augštyn, vėl šonu, kitu šonu. Maždaug 40 mylių greičiu leki atviroje kabinoje, oro srovei šėlstant, keliesi, sustoji sekundės daliai ir staiga krenti žemyn 65 pėdas . . . Girdi keleivių šauksmus, "help" garsus, lyg dejavimus, bet niekas nekreipia į tave jokio dėmesio. Kažkam iškrenta batas, manoji kepurė nusirito kažkur ant grindų, kojų prieky. Atrodo, praėjo amžinybė, o tu vis nežinai ar kabi galva žemyn, ar skilvis savo reguliarioje vietoje tūno . . .

Skrydis truko 3½ minutės, bet atrodė, kad jis niekad nesibaigs. Vienas keleivis po to pasakojo, jog per tas 3½ minutės visas jo gyvenimas prabėgo pro akis, lyg ruošiantis paskutinio teismo dienai. Dar kitas porino negalvojęs, kad iš tos kelionės grįšiąs sveikas ir gyvas . . . Sudiev, kvietkeli — savajai žmonai ir — sudiev, pasauli — visiems likusiems draugams ir priešams. Nenuostabu, nes, sakoma, net pijonierius astronautas John Glenn atsisakęs šios kelionės "malonumų", teisinda-

(Nukelta į 9-tą psl.)

Nijolės ir Kęstučio tema: nuomonės ir faktai

Atsiliepimai į Vyt. P. Zubo diskusinį straipsnį "Asmenybės ir figūros" "Tėviškės Žiburiuose" 1976. II. 19

J. DOMEIKA

Niekada nemaniau, kad "Nijolė ir Kęstutis", "TŽ" vedamasis, galėtų susilaukti "Asmenybės ir figūros" straipsnio. Pasirodo, kad suplakus religijos, tautos ir abejotino didvyrio sąvokas krūvon, panaudojus vieno kito asmens pasisakymus, galima ne tik Nijolę ir Kęstutį nudažyti kitomis spalvomis, bet ir mūsų didžiąsias Katalikų Bendrijos asmenybes pavaizduoti taip, kad vargiai būtų galima jas atpažinti.

Pirmiausia panagrinėkime religiniu atžvilgiu. Nijolę suima saugumiečiai, paimdami rašomąją mašinėlę, pradėtą perrašyti "LKB Kronikos" 11 nr. ir dar keletą "LKB Kronikos" numerių. Manau, kad dauguma iš mūsų skaitėme nevieną "LKB Kronikos" numerį. Tai rinkinys skriaudų, daromų mūsų Katalikų Bendrijai, nesilaikant sovietinės konstitucijos suteiktų teisių. Tai rinkinys kunigų bylų, žmonių prašymų ir skundų partijoms, vyriausybėms ir net pačiam Brežnevui, kad respektuotų savo konstitucijos nuostatus, garantuojančius religinę laisvę. Tai grynas apaštalavimo darbas.

Tuo tarpu Kęstutis Baltch, lietuvis kunigas, JAV klebonas, lankydamas okupuotą Lietuvą, ne tik nemato religinės priespaudos, bet džiaugiasi, kad šventovės atidarytos net dienos metu, ir dar prideda: "Malonu pamatyti, kad bažnyčios tvarkingai prižiūrimos, remontuojamos". Tokio "apaštalavimo" tikrai negalima suprasti! Nėra reikalo įrodinėti, kad daugelis šventovių okup. Lietuvoje paversta net antireliginais muzėjais, sandėliais ir pramogų salėmis. Tai galima rasti spaudoje. Kaip matome, tarp Nijolės ir Kęstučio nieko bendro nėra apaštalavimo darbe! Tačiau V. P. Zubo akimis "abi tos figūros sielojasi lietuvių tautos išlikimu, tik skirtingais keliais". Jo nuomone, Nijolės pasirinktas kelias pavojingas, nes gali ją greitai sunaikinti, tuo tarpu "Kęstutis realių galimybių ribose jieškojo kompromiso". Kokio kompromiso? Gyvendamas laisvame krašte ir klebonaudamas JAV, nemato reikalo užtarti skriaudžiamųjų, kurie prašo pagalbos Jungtinėse Tautose ir visame pasaulyje! Tuo tarpu S. Kovalevas, E. Sacharovienės žodžiais, net netikintis, sėdi konc. stovykloje už tą "LKB Kroniką"!

Nijolės kovingumas

Ji slaptai perrašinėjo ir nedemonstravo sergančių kunigų globojimo, tik teisme prabilo, gindama teisybę: " . . . su džiaugsmu atiduočiau gyvybę". Juk ir Kristų už Tiesos skelbimą nukryžiavo ant Kalvarijos kalno. Kas atsitiko Vatikano kalvos papėdėje (tuo laiku ten nebuvo Kristaus vietininko rūmų)? Kaligulos įrengtame cirke Nerono laikais nukankinta daug krikščionių. Jų tarpe buvo ir apaštalas Petras. Tik nuo to laiko toji vieta krikščionims tapo šventa! Kiek pirmųjų apaštalų mirė natūralia mirtimi? Kiek ir šiandien žūsta įvairiose pasaulio dalyse Evangelijos skelbėjų? Tik dėlto ir šiandien krikščionybė tėra gyva!

Nelengva atpažinti ir V. P. Zubo vysk. K. Paltaroką. Lietuvos nepriklausomybės laikais tikrai nereikėjo kovoti už lietuvių tautos išlikimą. Tačiau vysk. K. Paltarokas jau 1930 m. kovojo prieš katalikiškų organizacijų varžymą. Kai švietimo ministerija uždarė moksleivius ateitininkus, jis įsakė kunigams daryti susirinkimus klebonijose, zakristijose, reikalui esant, net ir šventovėse. Kai švietimo m-ja pasiūlė perleisti Panevėžio amatų mokyklą kunigų seminarijai, jei vysk K. Paltarokas bus nuolaidesnis ateitininkų atžvilgiu, jo atsakymas buvo: " . . . būčiau prastas ganytojas, jei vaikų sielas išmainyčiau ant negyvų plytų". Per I-ją bolševikų okupaciją buvo 3 kartus tardytas. Palikti tik 3 kambariai visam vyskupijos personalui ir įstaigoms, o 1941. VI. 2 naktį pasitraukė į miškus, todėl NKVD nepavyko jo suimti.

Vokiečių okupacijos metu vysk. K. Paltarokas žodžiu ir raštu daug karčios tiesos drįso pasakyti okupantams. Sunkiau kalbėti apie II-osios bolševikų okupacijos laikotarpį gal ir dėlto, kad dar šiandien jo bendradarbių yra gyvų. Šį tą pasako civilinės valdžios perkėlimas jo į Vilnių 1949 m. Yra žinoma, kad jis išdrįsdavo pasakyti tiesos žodį ir okupantams. Gal daug aiškiau jį pavaizduoja 1957. XII. 9 kunigams tarti žodžiai: "Aš jau nebegaliu . . . Jūs tvarkykitės . . . Būkite vyrai . . ." Tie žodžiai nereikalingi paaiškinimo!

Valančiaus klausimu

Dar sunkiau atpažįstamas V. P. Zubo vysk. M. Valančius. Iš JAV surengtų minėjimų jis pasirenka tik štai ką: "Jis buvo tautos švietėjas, blaivintojas ir vadas, paruošęs kelią "Aušrai" ir galutiniam Lietuvos atgimimui". Bet kur dingo vysk M. Valančius apaštalas? Iš minėjimų sovietinėje Lietuvoje: " . . . tačiau, pats mužiko vaikas būdamas, su pagarba ir meile žiūri į žemdirbius. Kaip dvasininkui — jam rūpi pamokyti, kad jie būtų dori ir blaivūs. Kaip švietėjui — kad jie pažangiai ūkininkautų, kad baudžiavą panaikinus griebtųsi amatų". Kur dingo vysk M. Valančius apaštalas? Prideda dar ir tai, kad jis nepritaręs 1863 m. sukilimui, o caras konsekracijos proga davęs jam brangias dovanas. Atrodytų, kad vyskupas buvo didelis carų draugas! Pažiūrėkime, kas vyko tikrovėje.

Kad jis buvo valstietis, tiesa, bet jo tėvai buvo pakankamai turtingi, nes galėjo savo vaikus išmokslinti. Kad vaikams visur būtų "atdaros durys", tėvas tapo Volončevskiu su bajoro titulu (G ir D). Kad M. Valančius tapo Žemaičių vyskupu, tai nuopelnas tik Petrapilio Dvasinės Akademijos rektoriaus I. Holovinskio, kuris slapta palaikė gerus santykius su Roma. Rusai net prieš 12 m. pasiūlė į vyskupus J. K. Gintilą, bet Roma atmetė. Vėliau jie pasiūlė tą patį J. K. Gintilą ir M. Valančių. Žinoma, Roma pasirinko M. Valančių.

Pirmieji vysk. M. Valančiaus žingsniai — pasirinkimas kunigų, kurie gerai "valdo pluksną". Prasideda knygų rašymas ir platinimas. Pirmaisiais vyskupavimo metais (1850) išleido 10.000 egz. "Pamokymus apie Sutvirtinimo sakramentą". 1852 m. kelioliką tūkstančių išleido "Kaip reikia atlikti išpažintį iš viso gyvenimo?" ir 10.000 egz. "Istoriją šventą Senojo Įstatymo". 1853 m. net 45.000 egz. atspausdintas "Gyvenimas Jėzaus Viešpaties mūsų". 1855 m. išleido "Šventąsias giesmes", kurias teko net 5 kartus pakartoti. 1858 m. buvo išleistas "Šventųjų gyvenimas". Vien knygų pavadinimai rodo vysk. Motiejų Valančių esant apaštalą! O jei dar pridėsime be valdžios leidimo 25 naujas šventoves ir 20 atremontuotų, matysime, kad vysk. Valančiaus darbai nereikalingi paaiškinimo.

1864 m. rusų valdžia įsako vysk. Valančiui persikelti Kaunan, o vėliau gal ir Sibiran? Tik kai tūkstančiai valstiečių vežimų pajudėjo Kauno link, valdžia pabūgo naujų neramumų, ir vyskupas liko Kaune, tačiau izuoliuotas nuo kunigų ir tikinčiųjų. Dabar vyskupas pradeda tikrą pasipriešinimą. Kur tik gali, nevykdo valdžios įsakymų. 1865 m. Kaune aplanko našlaičių prieglaudą ir moko katalikų tikėjimo — 1000 rublių bauda!

1870 m. jis išmeta iš rubricelės maldą už carą rusų kalba — 500 rublių bauda! Remia nubaustuosius kunigus — baudos! Nors ir kiekvienas vyskupo žingsnis buvo sekamas, bet vyskupas buvo gudresnis už "sargus" ir rado būdą susitikti su kunigais bei kitais asmenimis.

Į tikinčiuosius prabilo "laiškais", kurie buvo spausdinami Prūsuose. Tam reikalui pasiunte slapta 5000 rublių. 1867-69 buvo išleisti 8 laiškai, kuriuos atgabeno knygnešiai. Net 10 kunigų — knygnešių buvo rusų pagauta ir ištremta! Savo laiškuose vysk. Valančius iškėlė Lietuvos rusinimą ir ortodoksinimą. Tarp kitų patarimų buvo perspėta neiti išpažinties pas rusams palankius kunigus!

V. P. Zubas to nė nepaminėjo! Kad vysk. Valančius nepritarė 1863 m. sukilimui, tiesa. Rusų spaudžiamas, sukilimui besibaigiant, išleido bendraraštį, tačiau netokį, kokio rusai norėjo. Tada rusai vyskupo vardu ėmė patys leisti bendraraščius. Saugumo sumetimais vyskupas iš Varnių dviem savaitėm pasitraukė į Šiaulius. V. P. Zubui nereikia klausti, kaip dabar žmonės reaguotų, nes vyskupui Valančiui buvo aišku 1863 m.! Tai tokia "draugystė" buvo vyskupo su rusais!

Toje trumpoje abiejų vyskupų apaštalavimo apžvalgoje matome, kad jiem abiem rūpėjo ir lietuvių tautos reikalai. Vysk. K. Paltarokas pradėjo mokslą nuo pradžios mokyklos, pasiekė kunigų seminariją ir universitetą. Kur trūko vadovėlių, pats rašė. Katalikiškos organizacijos jį gerai pažinojo ir "kompromisų" negirdėjo. Jis buvo ne tik vyskupas, bet ir pedagogas, rašytojas, visuomenininkas.

Vysk M. Valančiaus laukė kiek skirtingi darbai. Pirmiausia jam reikėjo tikinčiuosius išmokyti skaityti. Jis įpareigojo klebonus steigti parapijines mokyklas ir jose mokyti "žmonių" kalbos. 1854 m. veikė 197 mokyklos su 5910 mokinių. Pagalbon kvietė ir bajorus, ir valstiečius. Rašė visiems: vaikams, paaugusiems ir subrendusiems. Be religinių dalykų, rašė beletristinius (daugiau pamokančius) ir net mokslinius ("Žemaičių vyskupystė") veikalus, kad visi turėtų ko skaityti. Ragino ir pačius kunigus skaityti. Žinoma, blaivybė užėmė svarbią vietą (40.000 egz. tuo klausimu išleista). Tai du Katalikų Bendrijos ir lietuvių tautos šulai!

(Bus daugiau)

Svarbi pajamų mokesčio informacija

Pinigus, jeigu juos uždirbate, turite pareikšti. Tai reiškia, kad kasmet reikia užpildyti federacinio pajamų mokesčio blankus ir pasiųsti: Revenue Canada, Taxation, Ottawa.

Kiekvienas Kanados gyventojas, turėjęs 1975 m. pajamų daugiau nei leidžiamos atskaitos ir asmeninės išimtys, privalo įteikti užpildytą individualinę TI pajamų mokesčio blanką iki 1976 metų balandžio 30 d. Jei dar negavote savo mokesčio blanko, pasiimkite vietinėje pašto įstaigoje.

Pajamų mokesčio blankas skirtas svarbiausia pažymėti asmeniui, surašyti pajamų leistoms atskaitoms bei išimtims ir pagaliau apskaičiuoti Jūsų mokesčiams. Kad Jums būtų lengviau, pridėjome pajamų mokesčio vadovą prie Jūsų blanko, kuris, reikalui esant, padės.

Svarbu tinkamai ir tiksliai užpildyti pajamų mokesčio blanką. Visų pirma įrašykite **visas** Jūsų pajamas, ne tik tas, kurios yra nurodytos ant T4 pažymos, išduotas darbdavio, bet ir visas kitas, gautas metų laikotarpyje; pavyzdžiui, atlyginimą už paslaugas, nors ir nebūtumėte gavę T4 pažymos, būtent, arbatpinigius bei dovanas grynais pinigais, investacijų pajamas iš visų šaltinių, įskaitant palūkanas už paskolas draugams bei giminėms, nuomos pajamas ir visus gautus šeimos priedus.

Pasinaudokite visomis atskaitomis bei išimtimis, į kurias turite teisę. Pavyzdžiui, jeigu išlaikote arba padedate išlaikyti asmenį, gyvenantį Kanadoje (arba už Kanados ribų, kuris būtų išlaikomas šeimos narys, jei gyventų Kanadoje), turite teisę prašyti asmeninės išimties to asmens vardu. Jei išlaikomasis šeimos narys nėra Kanados gyventojas, privalote užpildyti blanką (T1E — NR), kurį galite gauti vietinėje mokesčių įstaigoje (District Taxation Office), ir pridėti prie užpildyto mokesčių blanko kartu su reikalingais kvitais. Tame blanke turi būti sužymėti išlaikomų asmenų vardai, pavardės, adresai ir amžius.

Įrašykite tikslius duomenis atitinkamoje eilutėje. Gerai suskaičiuokite, pakartotinai patikrinkite, pasinaudodami vadovu.

Jei susiduriate su neaiškumais, kreipkitės į vietinę įstaigą (District Taxation Office). Jos tarnautojai Jums pagelbės. Telefonų numeriai ir adresai vietinių mokesčių įstaigų yra sužymėti ant antrosios vadovo pusės. Neužmirškite — užpildytas Jūsų pajamų mokesčio blankas turi būti pašte iki 1976 m. balandžio 30 dienos vidurnakčio.

Revenue Canada Taxation
Hon. Bud Cullen
Minister

Revenu Canada Impôt
L'hon. Bud Cullen
Ministre

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

SUVAŽIAVIMO ATGARSIAI

XXV sovietų kompartijos suvažiavimą okupuota Lietuva sutiko ilga propagandinių renginių bei įsipareigojimų virtine. Kino festivalis "Nuo suvažiavimo iki suvažiavimo" teatrams parūpino tris naujus rusiškus "Mosfilmo" studijos filmus — "Tikslo pasirinkimas", "Tėvynės karys", "Atsakau aš pats", garbinančius sovietinius herojus: akademiką I. Kurčiatovą, inž. D. Karbyševą ir partietį S. Ordžonikidzę. Laikraščių puslapiuose paskelbtose įmonių nuotraukose matyti šūkis: XXV TSKP suvažiavimui — aukščiausią darbo našumą!" Kitose nuotraukose vaizduojami darbininkai, skaitantys L. Brežnevo kalbą, kurios tekstui "Tiesoje" prireikė net pilnų aštuonių puslapių. Kompartijos agitatoriai darbininkų susirinkimuose ragino įgyvendinti L. Brežnevo politiką bei kompartijos planus. Šilutės rajonas savo kultūros dienas, skirtas kompartijos suvažiavimui, surengė senojoje Tilžėje, kurią dabar yra pasiglemžusi Federacinė Rusijos respublika ir pavadinusi Sovetsku. Šilutiškius čia su duona ir druska sutiko Sovetsko rusai, o pastaruosius dvi dienas linksmino 600 saviveiklininkų iš Lietuvos. Apie draugystės vystymą kalbėjo Šilutės rajono partijos komiteto I sekr. J. Ulba ir Tilžės komiteto I sekr. I. Petuškovas. Renginiai užbaigti Tilžės ir Šilutės kultūrinio bendradarbiavimo sutarties pasirašymu 1976 metams.

PARTIEČIAI SUVAŽIAVIME

Vilniškės kompartijos išrinktieji, kuriems teko dalyvauti suvažiavime, Maskvoje papuošė gėlėmis V. Mickevičiaus-Kapsuko, P. Eidukevičiaus ir F. Baltušio-Žemaičio kapus. Suvažiavime žodį tarė vilniškės kompartijos I sekr. P. Griškevičius, garbindamas L. Brežnevą, sovietų kompartiją ir pačią Sovietų Sąjungą. Kritiškų pastabų, sekdamas L. Brežnevu, jis pažėrė tik Kinijos maoistams. Lyginant su komunistine Kinija, Sovietų Sąjunga esąs tikras rojus: "Mūsų šalis garbingai vykdo savo internacionalinę pareigą, visada rėmė ir remia tautas, ginančias savo nacionalinę nepriklausomybę, kovojančias prieš kolonializmą ir neokolonializmą, už socialinę pažangą" ("Tiesa" nr. 50) . . . P. Griškevičius, atrodo, jau yra užmiršęs 1940 m. Maskvos ultimatumą nepriklausomai Lietuvai, jos okupaciją, lietuvių partizanų kovą pokaryje.

DAILININKO KOVA

Per sovietų disidentus laisvąjį Vakarų pasaulį paseikė žinia apie dail. Vladislovo Žiliaus pastangas su žmona Ida išvykti užsienin ir jo š.m. sausio 23 d. pareiškimas kompartijos centro komiteto I sekr. P. Griškevičiui. Dail. V. Žilius yra gimęs 1939 m., Telšių taikomosios institutą baigęs 1958 m., Vilniaus dailės — 1964 m. Jo specialybė grafika. Nuo 1971 m. dirbo "Minties" leidykloje kaip vyr. jos dailininkas. Su savo darbais yra dalyvavęs parodose ne tik Lietuvoje, bet ir už jos ribų. Iš pareiškimo P. Griškevičiui paaiškėja, kad Ida Žiliuvienė gavo iš savo brolio kvietimą atvykti Izraelin. Vladislovas ir Ida Žiliai 1975 m. spalio 27 d. su reikiamais dokumentais kreipėsi į vidaus reikalų ministerijos vizų ir registracijos skyrių. Leidimas išvykti nebuvo duotas, motyvuojant pasiteisinimu, kad dalis jų giminių lieka Lietuvoje. Dail. V. Žilius tuojau pat buvo pašalintas iš Lietuvos Dailininkų Sąjungos, atleistas iš darbo, jo kūrybinis įnašas pripažintas formalizmu, neatitinkančiu socialistinio realizmo principų. Savo pareiškime P. Griškevičiui jis pasisako už pilną kūrybos laisvę, atmesdamas socialistinio realizmo varžtus: "Nesugebu pajungti savo pasaulėjautos pagal bolševikinės kareiviškos muštros taktą ir atsisakau pagal tą muštrą reikšti savo pasaulėjautą vizualine forma . . . " V. Žilius reikalauja, kad jam su žmona būtų leista išvykti užsienin. Disidentų žiniomis, jis dabar nuolat terorizuojamas anoniminiais laiškais bei telefonu, nevengiant net grasinimų jį nužudyti.

ENCYCLOPAEDIA BRITANNICA

Vytautas Žeimantas "Tiesos" 42 nr. šaiposi iš lietuvių išeivių, kurie protesto laiškais užvertė Encyclopaedia Britannica leidėjus dėl jos paskutinėje laidoje įdėto prosovietinio Lietuvos aprašymo. V. Žeimantas džiūgauja: "Triukšmavo, triukšmavo, o rezultatai, kaip ir visoje lietuviškųjų buržuazinių nacionalistų veikloje, — tik muilo burbulas . . ." Esą, enciklopedijos redaktorius nežada atsisakyti sovietinių duomenų. V. Žeimantas turbūt sąmoningai nutyli vėlesnius šio protesto rezultatus, kurie leidėjus privertė pakeisti nuomonę. Tas V. Žeimanto "muilo burbulas" baigsis sovietinės informacijos vengimu apie okupuotus Pabaltijo kraštus.

BENDRADARBIAUJA ISTORIKAI

Lietuvos ir Gudijos Mokslo Akademijų istorijos institutai Minske pasirašė 1976 m. bendradarbiavimo sutartį. Lietuvos instituto direktoriaus B. Vaitkevičiaus pranešimu, su gudais bus aptartas Vilniuje ruošiamas "Lietuvos TSR istorijos" penktasis tomas, apimantis 1959-75 m. Vilniečiai istorikai turės progą susipažinti su gudų istorikų kolektyviniu darbu apie istorinius Gudijos ir Lietuvos ryšius.

UŽTVENKĖ ŠEŠUOLĄ

Ukmergės rajonas nepasižymi giliavandeniais ežerais. Juos bandoma pakeisti upelių tvenkiniais. Tokius vandens telkinius jau turi Leonopilio paukštininkystės sovchozas, miškininkai ir "Žiburio" kolchozas. Sausio pradžioje Lyduokių kolchozo teritorijoje buvo užtvenktas Šešuolos upelis, prasidedantis Jačionių apylinkėse. Su Šapolos ir Ringės intakais Šešuola sudarė nemažą vandens baseiną dar prieš Siesartį. Meškeriotojams bene didžiausią rūpestį sudaro užtvenktos Šešuolos upėtakių likimas. Dalis jų jau perkelta į naująjį tvenkinį. Vertingos žuvys veisiasi ir Armonos upėje. Jos augštų krantų atodangose rasta šarvuotų žuvų, gyvenusių prieš 150 milijonų metų. Armonos slėnis bei jos krantų atodangos dabar yra paskelbtos geologiniu draustiniu. V. Kst.

Deimantinė lietuvių židinio sukaktis

Britanijos Londono lietuvių parapijos susirinkimas

Vasario 22 d. Sporto ir Socialinio Klubo salėje, 345 Victoria Park Road, E 9, įvyko metinis parapijos susirinkimas, kurį pradėjo tarybos pirmininkas, kviesdamas parapijos kleboną kun. dr. J. Sakevičių sukalbėti maldą. Pirmininkas priminė kovojančius už Katalikų Bendrijos laisvę Lietuvoje, kviesdamas susirinkimo dalyvius pagerbti juos susikaupimo minute.

Praeitų metų susirinkimo protokolą skaitė Juozas Šemeta. Jis buvo priimtas kaip įvykdytas dokumentas.

Klebonas padarė savo parapijos dvasinę apyskaitą: kiek vedė, gimė, mirė per 1975 metus. Parapijos rekolekcijas pravedė prel. V. Balčiūnas iš Putnam, JAV. Klebonas pasisakė, kad naujos svetainės pristatymas prie šventovės yra labai naudingas visai lietuviškai Londono kolonijai. Esą buvo jau užmirštas dalykas londoniečiams pvz. literatūros vakaras, kuriame dalyvavo rašytojai Ed. Cinzas iš Belgijos, Kazys Barėnas, Vladas Šlaitas. Jis priminė, kad mūsų lietuviškai parapijai Londone šiais metais sueina 75 metai, kai ją Westminsterio arkivyskupas pripažino teisėta, 50 metų nuo Lietuvos bažnytinės provincijos įsteigimo. Šias sukaktis londoniečiai švęs gegužės 23 d., dalyvaujant V. Europos lietuvių vyskupui A. Deksniui.

Tarybos pirm. S. Kasparas apžvelgė socialinį parapijos gyvenimą, kuris buvęs nei geras, nei blogas. Visi įsipareiguoti darbai atlikti. Tik atrodo, kad daugumas pradeda pripratti prie anglų papročių — šventovė tėra reikalinga vaikams pakrikštyti, tuoktis ir laidoti, t.y. tris kartus visame savo gyvenime. Žodžiu, kur yra laisvė, patogus gyvenimas, užmirštamas Dievas ir savoji lietuviškoji parapija, kurią jų seneliai ir tėvai įsteigė. Žvelgdamas į ateitį, jis siūlė šiame susirinkime pasvarstyti, ar nebūtų galima sudaryti jaunimo chorą, sutelkti Londone akcijos branduolį gelbėti mūsų kovotojams Lietuvoje, kad juos sovietinė valdžia amenstuotų, rašant prašymus, laiškus įvairiems sovietiniams pareigūnams, teikiant paramą jų giminėms. Jis priminė, kad lietuviškoji Londono parapija, kaip teisėta organizacija, yra įrašyta Westminsterio arkivyskupijos leidinyje kaip tautinis lietuvių centras Londone. Be to, visos Britanijos katalikų leidinyje tai yra pakartota, nurodant ir visų lietuvių katalikų kunigų adresus. Baigdamas siūlė, kad londoniečiai praleistų savo parapijos metus PLB nutarimo dvasioje, kad 1976 m. yra "Lietuvos Katalikų Bažnyčios metai".

Parapijos ižd. A. Knabikas pranešė: pajamų buvo 4090 sv., o išlaidų 3344 sv. Parapija savo veiklai 1976 m. pradžioje turėjo likutį 746 sv.

Revizijos komisijos vardu P. Žvirblis patvirtino, kad knygos ir atskaitomybė vedama gerai, išlaidos padarytos pagal nutarimus.

Diskusijose buvo daug klausimų dėl jaunimo, lietuviškų kapinių, parapijinės vieklos, nes kartais taryba surengia parapijos pobūvį, bet susilaukia mažai žmonių.

1976 m. parapijos tarybon perrinkti. pirm. S. Kasparas, vicepirm. Ignas Dailidė, ižd. A. Knabikas, nariais: Justas Černis, Juozas Šemeta, Adolfas Černiauskas Adelė Kriaučiūnienė (nuo 1976 m. sausio 1 d. Britanijoje įsigaliojo įstatymas "Lygios teisės", tad londoniečiai pirmą kartą savo parapijos gyvenime per 75 metus išrinko moterį į tarybą) ir Jonas Babilius; revizijos komisijon: P. Žvirblis, N. Žvirblis, P. Mašalaitis; kolektorium — S. Starolis.

Apsvarstyta Lietuvių Religinės Šalpos Rėmėjų sekcija. Po ilgesnių pasikalbėjimų pavesta parapijos tarybai sudaryti Londono Lietuvių Religinės Šalpos Rėmėjų sekciją, kuri rinktų aukas ir persiųstų jas centrui Čikagoje. Prisimintas "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" platinimo reikalas. Jei mes neturime progos stoti į sovietinį teismą, galime be kalėjimo grėsmės ją skaityti.

Susirinkimui pirmininkavo Jonas Babilius, sekretoriavo Adele Kriaučiūnienė.

Susirinkimo dalyviai prieš susirinkimą buvo pavaišinti arbata ir sausainiais, žiūrint skaidres iš dainų ir tautinių šokių šventės Vilniuje 1975 m. Po susirinkimo pasigrožėta Neringos vaizdais. **K. S.**

Toronto "Gintaro" mergaičių oktetas dainuoja metiniame koncerte Lietuvių Namuose, apsuptas Montrealio gintariečių

Nuotr. O. Burzdžiaus

HAMILTON, ONT

VYSK. M. VALANČIAUS lituanistinės mokyklos pakviestas kovo 6 d. V. Matulaitis parodė savo paruoštą (pasinaudojant C. Motūzo filmais) spalvotą garsinį filmą mokykloms ir jaunimui. Filmas buvo rodomas III-VI ir VII-X skyrių mokiniams. Jų tarpe buvo mokytojai ir keletas tėvų. Filmas visiems labai patiko: vyresnieji matė savo gyventas apylinkes, o mokiniai susipažino su savo tėvyne: jos miestais, pilimis, įvairiais pastatais, gamta, upėmis. Ypač mokiniai susidomėjo pirmąja pasauline lietuvių sporto olimpiada, kuri įvyko Kaune 1938 m. sporto stadijone. Po to girdėjosi balsų, kad jie norėtų pamatyti dar kartą. V. Matulaičiui už filmo parodymą ir paaukotą laiką nuoširdi mokytojų ir visų mokinių padėka. Mokykla turi 700 skaidrių ir prožektorių. Skaidrės — įvairių Lietuvos vietovių vaizdai, rodomos mokiniams mokslo metų laikotarpyje. Numatoma mokyklos mokinių ekskursija į "Tėviškės Žiburių" spaustuvę. Ruošiamasi Motinos Dienos minėjime atlikti meninę programą. Mokslo metų užbaigimo aktas — gegužės 8 d. Šia proga bus išleistas mokyklos mokinių laikraštis.

J. Mikšys, vedėjas

ŠV. KAZIMIERO minėjimą kovo 7 d. ateitininkai pradėjo pamaldomis 11 v. AV par. šventovėje, kurias laikė kun. L. Januška už gyvuosius ir mirusius ateitininkus. Pamokslą pasakė prel. J. Tadarauskas. Dalyvavo moksleiviai ir sendraugiai su vėliavomis. Po Mišių, pasivaišinus kava ir pyragais, Jaunimo Centre buvo šventės minėjimas. Invokaciją sukalbėjo dv. vadas kun. L. Januška. Paskaitininkę iš Detroito — L. Gražulienę pristatė E. Gudinskienė. L. Gražulienė savo paskaitą pavadino "Šventieji tada ir dabar". Skirtumas tarp anų šventųjų ir dabarties žmonių yra tas, kad jie gyveno dvasios gyvenimą, o mūsų žmonės skęsta medžiagoje, turtuose. Jie pajėgė iškilti virš medžiagos, kai mes skęstam, net nejausdami tos tuštumos. Mes, ateitininkai, nusikalstam tuo, kad savęs atnaujinimą paliekam paskutinėje vietoje. Domėjimąsi menu, kultūra vadinam dvasiniu gyvenimu. Graikai ir romėnai tuo domėjosi ir buvo pagonys. Šventojo esmė — gyvenimas su Dievu.

Meninę programą pradėjo mažoji O. Stanevičiūtė deklamacija "Tėviškėlė prie Nemuno". "Aukuro" artistai, paruošti E. Kudabienės, suvaidino vieną veiksmą iš P. Orintaitės veikalo "Kietas riešutas" — apie šv. Kazimierą ir Lietuvos okupaciją. Vaidino: M. Kalvaitienė, B. Juodelis ir vaikai — J. Baronaitė, R. Bilevičius, V. Juodelytė, E. Labuckas ir R. Vaitiekūnaitė.

Dėkojame E. Kudabienei, kuri ir sirgdama paruošė šį veikalėlį, paskaitininkei, nepatingėjusiai atvažiuoti iš Detroito, visiems atsilankiusiems ir prisidėjusiems prie šventės. **V.**

London, Ontario

KAIMYNINIO MIESTELIO Mt. Brydges laikraštis "The News" išspausdino didelę kelių "Baltijos" narių nuotrauką ir ilgą straipsnį apie "Baltijos" kelionę į jaunimo kongresą P. Amerikoje. Ironiška, kad lietuviška spauda buvo gan šykšti tam įvykiui paminėti.

Vasario 22 d. "Baltija" pasirodė "Heritage Day" programoje, kuri įvyko centrinėje Centennial salėje. Buvo padainuotos dvi dainos ir pašokti trys šokiai. Publikos buvo gan mažai, nes trūko reklamos iš organizatorių pusės.

Londono tautinių šokių veteranų grupė, neseniai įsisteigusi, dirba iš peties — rengiasi V tautinių šokių šventei Čikagoje. Prakaitas teka upeliais, bet nuotaika labai gera. Vienas iškėlė mintį, kad grupė turėtų pasivadinti "Sugrįžki, jaunyste", bet kitas užprotestavo, esą mūsų jaunystė dar nepabėgo. Šokių moko "Baltijos" ansamblio vadovai Dana ir Miras Chainauskai. **M. Ch.**

DAINOS IR POEZIJOS VAKARAS Londone, atsilankiusių įvertinimu, praėjo su nepaprastu, vispusišku pasisekimu. Viešnios iš Lietuvos, televizijos ir radijo bei "Trimito" orkestro dainininkės Onos Valiukevičiūtės pasirodymas buvo estradinės dainos triumfas, nepaprastai šiltai priimtas ir įvertintas pasikartojančiais plojimais. Klausytojai džiaugėsi solistės muzikaliniu meniškumu estradinės dainos srityje, kiekvieno dainos žodžio meile tarsenoje, šaunia laikysena scenoje, skoningu pasipuošimu. Naujai dailiai išpuoštoj parapijos salėje, kuri šiam vakarui buvo tapusi "Baltijos gintaro" svetaine, vyravo šilta, šeimyniška nuotaika. Savos kūrybos paskaitė Leonas Lėtas, o kitus vakaro nuotaikai tinkamus eilėraščius deklamavo Lydija Dragūnienė. Puikiai paruoštos vakarienės metu svetainišką atmosferą paryškino vakarieniaujančių stalus aplankančio Leonardo Lukšos lengva akordeono muzika ir bendros visų dainos. Visai programai linksmai ir su poetišku nuotaikingumu vadovavo Stasys Keras. Rengėjų kviesti pagrindinės programos atlikėjai buvo apdovanoti gėlėmis. Pelnas paskirtas lituanistinei Londono mokyklai. Visi dalyvavę jautė, kad tai buvo vienas gražiausių, melodingiausių, nuotaikingiausių ir trumpiausiai atrodančių vakarų Londone. Londoniečiai ir gerieji jų kaimynai nekantriai lauks Onos Valiukevičiūtės sugrįžtant Londonan dalyvauti metiniame Baltijos jaunimo ansamblio baliuje gegužės mėnesį. **A.**

IŠVYKO SIEKTI DOKTORATO. Jauna ir graži pora, prieš pusmetį sukūrusi lietuvišką šeimos židinį, išsikėlė gyventi į Kalgarį. Antanas Vyšniauskas 1974 m. labai gerais pažymiais baigė Londono universiteto inžinerijos fakultetą ir šiemet gavo magistro laipsnį iš chemijos inžinerijos. Jam buvo pasiūlytos trys darbovietės, iškaitant didžiąją Imperial Oil Ltd. bendrovę Sarnijoje, bet jis jų visų atsisakė ir nutarė siekti doktorato Kalgario universitete. Jo žmona Julija Vyšniauskienė-Čegytė gerais arba labai gerais pažymiais (ypač labai gerus pažymius turėjo iš lituanistikos XIII skyriaus) baigė Medway gimnaziją, ketverius metus grojo London Youth Symphony orkestre, o ateinantį rudenį Kalgary pradės gilinti muzikos studijas smuiko klasėje. Abu malonaus būdo jaunuoliai yra dažnai talkinę daugeliui asmenų bei organizacijų ir patys labai aktyviai dalyvavę lietuviškoje veikloje: puikūs "Baltijos" ansamblio šokėjai bei dainininkai, anksčiau skautai ir kitų organizacijų nariai. Reikia manyti, kad Kalgario lietuviai sudarys sąlygas jiems ir ten lietuviškoje veikloje dalyvauti. Čegių šeima yra viena iš tų keleto šeimų Londone, kurios dėjo ypatingas pastangas išauklėti savo jaunimą lietuviškoje dvasioje. Dalis tų pastangų vaisių jau dabar matoma: abi dukros sukūrė lietuviškas šeimas. Panašiai elgėsi ir Vyšniauskai, gyvenę Delhi, kurių sūnus Antanas čia minimas.

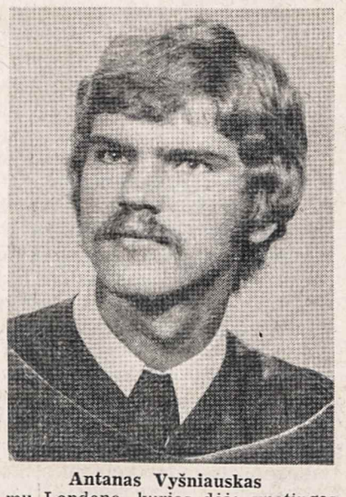

Antanas Vyšniauskas

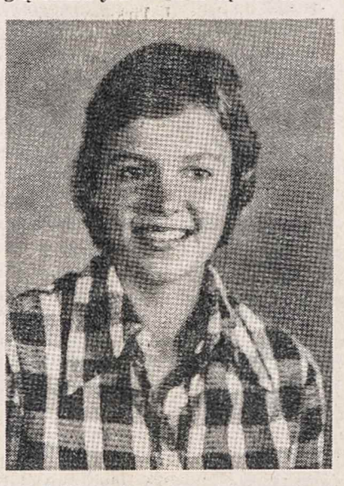

Julija Vyšniauskienė-Čegytė

Linkėtina jaunajai šeimai laimingai įsikurti Kalgary, pasiekti užsibrėžtą tikslą ir nepamiršti lietuviškos veiklos. **D. E.**

Calgary, Alberta

KANADOS PILIETYBĖS dokumentų įteikimo dienai Kalgario lietuviai buvo paprašyti parengti kavą ir užkandžius. Po teismo posėdžio ponios M. Nevadienė, V. Dubinskienė, E. Stakėnienė buvo priėmimo šeimininkėmis. Moksleiviai ir "naujieji piliečiai" domėjosi "ausyčių" ir pyragaičių paruošimu. Pilietybės komitete lietuviams atstovauja K. Dubauskas.

JUBILEE AUDITORIJOJE įvyko Albertos jaunimo šokių festivalis. Lietuvių tautinių šokių grupė pašoko Kalvelį ir Šustą. Grupę sudaro: A. Rahilly, L. Noreikaitė, M. Stakėnaitė, E. Endor, R. Rastenis. Šiais metais šokių grupei jau teko antrą kartą pasirodyti rinktinei publikai. Festivalį globojo Albertos provincijos kultūros ir pramogų departamentas. **Koresp.**

PALAIDOTAS J. PAKŠYS, kilęs nuo Anykščių. Atvyko į Kanadą 1929 m. Visą laiką dirbo Albertos provincijoje. Velionis buvo pats iš anksto sutvarkęs laidojimo tvarką. Savo turtą paliko "Crippled Children Hospital". Į dėdės laidotuves buvo atvykęs sūnėnas J. Leščius su žmona iš Hamiltono. Pamaldose dalyvavo ir į kapus palydėjo artimiau velionį pažinę kalgariečiai. **V. G.**

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte
Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. WA2-7981, 922-8112.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
įsikūręs nuosavuose namuose —
Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas
830 Main Street East, telefonas 544-7125 **"TALKA"**
Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš $7.000.000.
MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santaupas 8½%
term. depozitus 1 m. 9½%
IMAME UŽ:
asmenines paskolas 12%
nekiln. turto pask. 11%

Mėsos ir puikūs dešros gaminiai
Skanėstai kiekvieno skoniui
R. Denninger Ltd.
284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113
• GUELPH LINE prie PROSPECT,
• BURLINGTON — 639-0510
• LLOYD D. JACKSON SQUARE,
• HAMILTON — 525-9641

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

BENDRA UKRAINIEČIŲ IR LIETUVIŲ VEIKLA buvo aptarta Čikagoje, ALTos būstinėje. Ukrainiečiams atstovavo išeivijoje sudarytos vyriausybės nariai: karinių reikalų ministeris gen. W. Filolowich, jo pavaduotojas plk. K. Mandsenko, užsienio reikalų ministerijos atstovė JAV ir informacijos vadovė dr. M. Beck, Ukrainos karo veteranų pirm. N. Ostrescho-Arsky. Šios vyriausybės centras su prez. M. Livitskiu yra Muenchene, V. Vokietijoje. Oficialaus užsienio valstybių pripažinimo ji neturi, bet atstovauja įvairioms ukrainiečių politinėms grupėms ir stengiasi išlaikyti vyriausybės tęstinumą nuo S. Petliuros. Iš lietuvių pusės pasitarime dalyvavo gen. konsulė J. Daužvardienė, AITos atstovai dr. K. Šidlauskas, A. Pakalniškis, kun. dr. J. Prunskis bei keli kiti veikėjai. Pasitarime buvo aptarta bendra ukrainiečių, lietuvių ir kitų sovietų pavergtų tautų veikla JAV.

DETROITIETIS ALGIS ZAPARACKAS gavo respublikininkų partijos pasiūlymą būti kandidatu į JAV kongreso atstovų rūmus. Jam pasiūlytoje Mičigano rinkiminėje apylinkėje nėra daug lietuvių, bet už ji gali balsuoti kitų etninių grupių piliečiai. A. Zaparackas yra baigęs inžinerijos mokslus, veikliai reiškiasi Detroito lietuvių organizacijose. Politikoje jis jau seniai dirba su Mičigano respublikininkais ir šiuo metu yra jų IV viceprezidentas, kuriam patikėti etninių grupių reikalai. Lig šiol dar nė vienas iletuvis nebuvo išrinktas į JAV atstovų rūmus ar senatą.

LIETUVIŲ DALYVAVIMU BEI PASIRODYMU tarptautiniame eucharistiniame kongrese rugpjūčio 1-8 d.d. Filadelfijoje rūpinasi specialiai sudarytas komitetas. Parafrazuodami pagrindinę kongreso temą "Eucharistija ir žmonių alkis", lietuviai pagrindiniu savo šūkiu pasirinko: "Lietuviai alksta žmogaus teisių!" Šia proga dr. V. Vardys rašo knygą "Bažnytinė padėtis Lietuvoje", ruošiama ir speciali brošiūra anglų kalba kongreso dalyviams. Kompoz. A. Mikulskis kuria lietuviškas Mišias, kurias Čiurlionio ansamblis atliks su kanklių palyda. Numatoma ir visą savaitę truksianti lietuvių dailės, tautodailės, tautžudystės paroda. Šiems planams įgyvendinti reikės $75.000. Amerikos Lietuvių Katalikų Federacija ragina tautiečius šiuos planus remti finansine auka, organizuoti vietinius išvykos kongresan komitetus. Informacijas visais kongreso reikalais teikia kun. K. Sakalauskas, 1913 Wallace St., Philadelphia, Pa. 19130 USA. Tel. 215-765-2322.

ILLINOIS LIETUVIŲ RESPUBLIKININKŲ vadovybė iš prez. G. Fordo asistento gavo jo laišką, skirtą lietuvių kilmės amerikiečiams. Jame prez. G. Fordas primena pernai vasarą prieš Helsinkio konferenciją įvykusį susitikimą su etninių grupių vadais. Jau tada jis sakosi pabrėžiąs, kad Helsinkio susitarimas, kurį jam teks pasirašyti, nėra nei sutartis, nei teisiškai rišantis įsipareigojimas, o tik politiniai bei moraliniai įsipareigojimai įtampai sumažinti. Dabartiniam lietuvių susirūpinimui nesą jokio pagrindo. JAV niekada nepripažino Pabaltijo įjungimo Sovietų Sąjungon ir dabar jo nepripažįsta. Šiai politikai neturėjo įtakos Europos saugumo konferencija. Baigdamas laišką, prez. G. Fordas sveikina lietuvius už jų kovą dėl visų žmonių laisvės. Laiškas rašytas š.m. vasario 26 d.

KUN. VYT. PALUBINSKAS iš Šv. Kazimiero parapijos Los Angeles mieste buvo perkeltas į amerikiečių Šv. Onos parapiją kaimyninėje Santa Monica vietovėje. Lietuvių parapija neteko uolaus kunigo, kolonija — veiklaus lietuvio. Kun. V. Palubinskas dirbo šeštadieninėje mokykloje, buvo skautų ir ateitininkų dvasios vadu.

Venecuela

APIE VASARIO 16 MINĖJIMĄ Petras Kriščiūnas papildomai praneša: "Venecuelos respublikos prezidentui Carlos Perez buvo pasiųsta sveikinimo telegrama, prašanti, kad Venecuelos atstovas Jungtinėse Tautose atkreiptų jų dėmesį į Lietuvos gyventojų persekiojimą dėl tautybės ir tikybos. Prašoma, kad būtų atitraukta Sovietų Sąjungos kariuomenė ir leidžiami demokratiniai rinkimai nustatyti politinei Lietuvos santvarkai." Mišias už Lietuvą atnašavo kun. Antano Perkumo buvęs mokinys kun. dr. Jose Cansoni, pasakęs ir šiai progai pritaikytą pamokslą. Lietuviškas vaišes visiems minėjimo dalyviams Šv. Kazimiero Lietuvių Centro salėje paruošė VLB Caracas apylinkės lietuvės ir venecuelietės ponios. Ypatinga padėka priklauso p. Vaisiūnams, p. Klovienei, dr. J. Klovaitei ir O. Misevičienei.

Australija

ALB MELBURNO APYLINKĖS VALDYBA Vasario 16 proga Lietuvių Namuose surengė priėmimą Australijos politikams bei visuomeninkams ir lietuvių organizacijų atstovams. Australų buvo susilaukta apie 50. Visi jie gavo brošiūrą, supažindinančią su Lietuvos istorija bei jos laisvės kovomis. Oficialią dalį pradėjo apylinkės valdybos pirm. A. Pocius ir po jo kalbėjęs ALB krašto valdybos pirm. inž. A. Šimkus. Svečių vardu žodį tarė su rinkimus laimėjusiais liberalais koaliciją sudaręs ūkininkų partijos vadas E. Ross. Jis linkėjo laisvės Lietuvai ir už ją pasiūlė tostą. Liberalų premjero M. Fraserio sveikinimus perdavė iš Kanberos atvykęs federacinio ministerių kabineto narys I. Green. Svečių eilėse taipgi netrūko senatorių, parlamento narių, organizacijų atstovų. Pati Vasario 16 šiemet buvo paminėta S. Kymantaitės-Čiurlionienės pjesės "Aušros sūnūs" spektakliu. Jį režisavo ir scenovaizdžius sukūrė R. Mačienė.

AUSTRALIJOS BALTIEČIŲ TARYBA stengiasi, kad Pabaltijo pripažinimą Sovietų Sąjungai atšauktų ir rinkimus laimėjusi N. Zelandijos liberalų vyriausybė. Kaip ir Australijoje, tą pripažinimą pareiškė darbiečiai. Šiuo klausimu specialų atsišaukimą "Tėviškės Aiduose" paskelbė Alb. Pocius, lietuvių atstovas Australijos Baltiečių Taryboje. Jis ragina N. Zelandijos lietuvius kartu su estais ir latviais rašyti laiškus N. Zelandijos liberalų vyriausybei, parlamento bei senato vadams, vietiniams laikraščiams. Į šią akciją skatinami įsijungti ir Australijos piliečiai. Problemą sudaro nedidelis lietuvių skaičius N. Zelandijoje. Australijos Baltiečių Taryba netgi neturi jų adresų.

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ PARAPIJOS savaitgalio mokykla naujuosius mokslo metus pradėjo vasario 22 d. Mokyklai ir vaikų darželiui vadovauja Pajauta Pullinen, mokytojais dirba J. Burokienė, S. Mauragienė, Č. Liutikas, A. Zubrickienė ir A. Stasiūnaitienė. Tautinių šokių moko M. Cox. Mokyklos globėjas — kun. P. Butkus. Tėvų komitetą sudaro pirm. E. Lašaitis, sekr. V. Stasiūnaitis, ižd. K. Ankus ir parengimų vadovė R. Šarauskienė.

Britanija

LONDONO LIETUVIŲ NAMUOSE tradicinį priėmimą Lietuvos bičiuliams Vasario 16 proga suorganizavo D. Britanijos Lietuvių Sąjungos centro valdyba. Jis buvo pradėtas vicepirm. Z. Juro žodžiu ir Lietuvos atstovo V. Balicko kalba. Dalyvių tarpe, be baltiečių, ukrainiečių, gudų, lenkų ir jugoslavų atstovų, buvo Britanijos parlamento narys W. Whitlock, Britų Sąjungos Europiečių Laisvei pirm. D. Martin, ateivių reikalų gynėja Birdwood. Priėmiman negalėjusį atvykti sovietų disidentą V. Fainbergą pakeitė V. Telnikoff, buvęs politinis kalinys. Per šešerius kalinimo metus jam teko susitikti su lietuviais kaliniais — P. Plumpa, kun. V. Petkum, kun. J. Zdebskiu, kun. J. Šeškevičium ir daugeliu kitų. Jis taipgi pažįsta į JAV atvykusį V. Sevruką, Vilniuje nuteistą S. Kovaliovą ir pati disidentų vadą dr. A. Sacharovą. Apie lietuvius kalinius, ypač kun. V. Petkų, V. Telnikoff yra labai geros nuomonės. Jis juos laiko nepalaužiamų patriotų bei kovotojų pavyzdžiais.

Vokietija

VASARIO 16 MINĖJIMĄ Luebecke surengė kun. V. Šarka, talkinamas VLB apylinkės valdybos. Minėjimas pradėtas kun. V. Šarkos atlaikytomis pamaldomis Švč. Jėzaus Širdies šventovės kriptoje. Kadangi dalyvių buvo vokiečių ir lenkų, kun. V. Šarka pamokslą pasakė trimis kalbomis. Užsieniečių katalikų "Haus Simeon" patalpose pagrindinis žodis taip pat teko kun. V. Šarkai ir VLB Luebecko apylinkės pirm. Pr. Liegui. Deklamacijų programą atliko E. Simonaitė, M. Normantaitė, F. Gudavičiūtė, duetų — seserys O. Lermanienė ir V. Simonienė, jų dukrelės Petrė ir Elenutė. Sveikinimo žodį minėjime tarė R. Dirsė iš JAV. Minėjimas užbaigtas bendromis vaišėmis. Joms savo tėvo iš Lietuvos atsiųsto gėrimo parūpino kun. V. Šarka.

LIETUVIŲ EVANGELIKŲ LIUTERONŲ Bendrijos suvažiavime Bad Godesberge dalyvavo 8 kunigai su šeimomis. Paskaitą apie lietuvių evangelikų istoriją skaitė kun. dr. G. Vagneris, pakeitęs susirgusį kun. A. Gelžinių. Dijakonas Fr. Skėrys rodė skaidres, atskleidusias lietuvių evangelikų gyvenimą V. Vokietijoje, supažindinusias su Vasario 16 gimnazija, joje veikiančių evangelikų moksleivių rateliu. Kun. J. Urdzė, 1975 m. du kartus keliavęs po okupuotą Lietuvą, savo įspūdžius ir pasakojimą apie susitikimus su reformatų bei evangelikų kunigais taip pat iliustravo skaidrėmis. Dail. A. Krivickas, Vasario 16 gimnazijos mokytojas, skaitė paskaitą apie dabartinę Lietuvos dailę, surengė ten išleistų knygų, žurnalų ir nuotraukų parodą. Dijakonas F. Skėrys pasirūpino kita paroda, būtent, Šv. Rašto lietuvių kalba nuo 1895 m., giesmių ir maldų knygų, "Svečio" ir "Mūsų Sparnų" komplektu.

Lenkija

LIETUVIŲ VISUOMENINĖ KULTŪROS DRAUGIJA jau išleido pirmąjį šių metų "Aušros" numerį, kuriame daug vietos skiriama pernykštės veiklos apžvalgai. Saviveiklinėje scenoje pernai pasirodė 8 dramos rateliai, 5 dainos, šokio ir muzikos grupės. Suvaidintos pjesės: J. Baltušio "Gieda gaideliai", Žemaitės "Apsiriko", A. Griciaus "Buvo, buvo, kaip nebuvo". M. K. Čiurlionio šimtojo gimtadienio sukaktis paminėta vakarais-koncertais Pusko kultūros namų gimnazijos salėse. A. Janikas skaitytojus supažindina su 1968 m. sausio 17 d. Vilniuje mirusiu sol. Kipru Petrausku.

ŽIBURĖLIAI mūsų mažiesiems

"Niekas manęs nesupranta..."

Atsimenu, kai buvau mažytė, kartą nutepiau dažais savo lovutę ir sienas. Žinau, kad blogai pasielgiau, ir daugiau niekada to nebedariau. Dabar aš jau esu didelė ir pati puošiu savo kambarėlį. Kad jame būtų jaukiau, dažnai keičiu dekoracijas, bet manęs niekas nesupranta. Ant mano langų žydi iškarpytos raudonos tulpės, o ant sienų kabo mano darbeliai, vėliavėlės, iš knygų iškarpyti paukščiai ir gyvulėliai, bet mano tėveliams tai nepatinka. Mamytė dažnai vis tą patį kartoja: "Čia ne paroda, kodėl vėl visas sienas ir duris apkabinėjai? Nukabink kokius šešis paveikslėlius, bus daug erdviau". Aš visuomet aiškinu, kad taip gražiau. Kartais pasiseka įtikinti mamą, o kartais aš turiu nusileisti, nors ir kitaip galvoju.

Šį vakarą mamytė, pamačiusi ant kėdės atramos iš plastikinių rutuliukų padarytą juokdarį, paklausė: "Ar tu kur nors matei aplipdytas kėdes? Tuojau nuvalyk kėdę ir pastatyk į vietą!" Pro ašaras aš pradėjau maldauti: "Mamyte, aš galiu nukabinti tris paveikslėlius, tik palik man tą juokdarį". Mamytė nustebo. Tada aš jai paaiškinau: "Vakar vakare, kai tėvelis mane barė kam papuošiau šaldytuvą savo sukurtomis gėlėmis, aš, atsigulusi į lovą, ilgai galvojau. Aš noriu, kad kiekviename kampelyje būtų jaukiau ir gražiau, bet niekas manęs nesupranta. Tada tas juokdarys pažiūrėjo į mane viena akimi, pradėjo šypsotis ir taip prajuokino mane. Jis, linguodamas galva, pradėjo kalbėti: "Onute, aš tave gerai suprantu. Pažiūrėk aplinkui: tavo žvėreliai irgi tave supranta, o taip pat ir tėveliai. Jie tave myli. O kas tau nupirko šį meškiuką?" Beklausydama jo kalbos, aš saldžiai užmigau.

Mamytė kažko susimąstė ir leido palikti juokdarį ant kėdės atramos. Aš manau, jis ilgai pasiliks pas mane ir kas vakarą džiugins.

Onutė

VILNIUS — LIETUVOS SOSTINĖ

Vilnius yra Lietuvos sostinė. Jame apie 40 bažnyčių. Viena yra Šv. Onos, kurią Napoleonas norėjo su savi į namus parsivežti. Vilnius turi labai siauras gatves. Aušros Vartai yra labai gražūs. Jeigu kas nors serga ir kitas už jį meldžiasi prie Aušros Vartų, sergantis dažnai pasveiksta. Švenčių progomis visi susirenka prie Aušros Vartų ir ten turi pamaldas. Verbų sekmadienį daug žmonių parduoda verbas ir margučius.

Labai seniai Gediminas sapnavo, kad jis turi pastatyti pilį. Ir dabar tos pilies yra tik griuvėsiai, bet vienas bokštas dar stovi. Dabar jau nėra trijų kryžių, todėl, kad rusai juos nugriovė. Per Vilnių teka Neris ir Vilnelė. Vilnius yra labai gražus miestas.

Ramūnas Goceitas,
VI a sk., Torontas

PILĖNAI

Kai Gediminas tvarkė Lietuvos reikalus, kryžiuočiai įsiveržė į Lietuvą ir užpuolė Pilėnų pilį. Susirinko apie 100 vyrų. Jiems vadovavo kunigaikštis Margiris. Prasidėjo kautynės, priešai daužė pilies sienas, į pilį svaidė akmenis. Jie visaip mėgino įeiti į pilį. Moterys plikino juos verdančiu vandeniu arba degančia derva, kai jie bandė įsilaužti į pilį. Vyrai kovojo. Trečią dieną smarkiai daužomos pilies sienos pradėjo irti. Lietuviai pradėjo silpnėti ir daug buvo sužeistų. Paskui Margiris sukūrė didelį laužą ir tarė: "Nenorime vokiečiams vergauti". Jis persismeigė krūtinę ir griuvo į liepsnas. Ir kiti juo pasekė. Kai kryžiuočiai įsilaužė, nerado nė vieno gyvo. Pamatęs tai kryžiuočių vadas suraukė kaktą ir piktai tarė: "Aš grįžtu namo ir daugiau tokiuose karo žygiuose nebedalyvausiu."

Violeta Slivinskaitė,
VI a sk., Torontas

NEMUNAS

Tai buvo labai seniai. Miške buvo labai ilgas tvenkinys, kuriame veisėsi varlės, gyvatės, o apie tą tvenkinį gyveno kiškiai, šuniukai, katės, drambliai, žirafos ir kiti gyvuliai. Gyveno ponas, kurio vardas buvo Nemunas. Jam labai patiko gyvuliai. Visą savaitę siautė didelis griaustinis, smarkiai lijo, ir prasidėjo didelis tvanas. Gyvuliai pradėjo skęsti, ir Nemunas nežinojo ką daryti. Vieną dieną atėjo pareigūnai paimti Nemuno į karą. Nemunas nenorėjo palikti savo gyvulių. Jis padarė didelį namą, kuris galėjo laikytis ant vandens. Visi gyvuliai suėjo į tą namą, kad nenuskęstų. Nemunas kare žuvo. Kai pareigūnai atėjo išleisti gyvulių, tas ilgas tvenkinys buvo pasidaręs labai didele upe. Kadangi Nemunas išgelbėjo anuos gyvulius, upė liko pavadinta NEMUNU. Tai tokia yra Nemuno pradžia.

Loreta Žilinskaitė,

Vasario 16

1918 m. vasario 16 d. Lietuva atgavo savo nepriklausomybę. Ji ilgus metus buvo okupuota rusų imperijos ir jos valdoma. Lietuviams buvo uždraustas lietuviškas raštas, tikėjimas ir lietuviškas mokslas. Mamytės vistiek slaptai mokė savo vaikučius skaityti ir rašyti. 1914 m. rusai ir vokiečiai pradėjo kariauti. Jie kariavo iki 1918 m. Tada lietuviai patriotai pašaukė tautos žmones į kovą prieš rusus už brangiausią dalyką pasaulyje — nepriklausomybę. Dabar vėl Lietuvą valdo rusai, bet kasmet vasario 16 dieną visame pasaulyje lietuviai prisimena tą dieną, kurią jie atgavo laisvę. Visi tiki, kad vėl Lietuva bus laisva.

Rita Jonikaitė,
VIa sk., Torontas

• **Maža garbė svetimom kalbom kalbėti, didelė gėda savosios gerai nemokėti**

Toronto Maironio mokykloje mokytoja Irena Sernaitė-Meiklejohn pamokos metu

Nuotr. S. Dabkaus

Daug gauta, daug išleista

PIRMOSIOS KANADOS LIETUVIŲ DAINŲ IR TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS PAGRINDINĖ PAJAMŲ IR IŠLAIDŲ APYSKAITA

Pajamos

Meno parodos pelnas	$ 296.65
Kanados valdžios parama	12,330.00
Carlings Community Arts Foundation parama	3,500.00
"Talkos" prirašytos palūkanos	9.78
Aukos susipažinimo vakaro loterijai	130.00
Parengimų įėjimo bilietai	16,997.00
Visų rūšių gėrimai	9.331.80
JAV valiutos skirtumas	20.82
Leidinio "Hamiltono lietuviai" platinimas	1,135.00
Parduota loterijos bilietų	760.40
Drabužinė	86.00
Sekmadienio koncerto programos	153.00
Lipdės automobiliams	1.21
Palūkanos iš Ottawa Meat & Catering	50.00
Sportinių marškinių pardavimas	169.00
Iš viso	$44,970.66

Išlaidos

Salių nuoma	$2,812.00
Meno paroda	1,079.42
Ženklai, gėrimų ir loterijos bilietai	512.44
Kelionės ir nakvynės	2,304.63
Raštinės reikmenys, telefonas ir pašto ženklai	419.02
Salių apstatymo, prožektorių, garsiakalbių ir kt. nuoma	4,108.17
"Hamiltono lietuviai" ir kiti spaustuvių darbai	4,113.80
Sekmadienio banketas Jaunimo Centre	570.00
Forumui drobė	236.25
Medžiaga tautinėms vėliavoms	180.10
10% leidinio platinimui	113.50
Šeštadienio vakarui indai	303.75
Jaunimo užbaigtuvių vakarui	145.00
Krašto tarybos suvažiavimui	328.55
Spalvotos televizijos priimtuvas loterijai	500.00
Orkestrai	1,010.00
Įvairių rūšių gėrimai	6,581.84
Sumuštiniai Forumui	250.00
Viešoji tvarka	633.60
Salių išvalymas	698.00
Reklama	3,716.78
Drabužinės prižiūrėtojams	42.00
Sporto rungtynių teisėjams	40.00
Leidinio "Hamiltono lietuviai" honoraras	800.00
Sekmadienio koncerto bilietų skirtumas	82.40
Iš viso	$31,581.25
Nepaskirstytas pelnas	13.389.41

Valdybos nutarimu paskirstyta:

Jaunimo kongresui P. Amerikoje	$940.00
Londono "Baltijai"	400.00
Toronto "Atžalynui"	458.00
Toronto "Gintarui"	828.00
Toronto Prisikėlimo par. chorui	174.20
Toronto "Varpas" chorui	370.00
St. Catharines "Nemunas" grupei	160.00
Montrealio Aušros Vartų chorui	1,140.00
Montrealio Šv. Kazimiero par. chorui	930.00
Londono lituanistinei mokyklai	190.00
Kanados Lietuvių Fondui	500.00
"Nepriklausomai Lietuvai"	100.00
"Tėviškės Žiburiams"	100.00
Hamiltono chorui "Aidas"	300.00
Hamiltono parapijos chorui	300.00
Hamiltono "Gyvatarui"	300.00
Hamiltono sporto klubui "Kovas"	300.00
Hamiltono "Aukurui"	100.00
Hamiltono parapijos ir kitiems kunigams	225.00
Hamiltono Daugiakultūriame Centre "Lietuviškos sodybos" įrengimui	3,000.00
KLB krašto valdybai	2.000.00
Iš viso paskirstyta	$12.815.20
Atsarga nenumatytom sąskaitom	574.21
Balansas	$13.389.41

pas. **O. Stasiulis,**
KLB Hamiltono apyl. valdybos ižd.

ŠALPOS FONDO AUKOTOJAI

KLB Šalpos Fondo Hamiltono skyriaus komiteto 1975 metų spalio mėnesio vajaus aukos šalpai:

$25.00 — dr. V. Kvedaras; $20.00 — V. Lukoševičienė, dr. O. Valaitis, B. Kronas, J. Williams, E. Apanavičius, P. Jankus, R. Kronas, K. Mileris; $15.00 — dr. H. Gailius, F. Enskaitis; $11.00 — K. Gudniskas.

$10.00 — J. Mikšys, A. Tėvelis, A. Liaukus, P. Masys, J. Kažemėkas, A. Dūdonis, P. Latauskas, V. Leparskas, A. Obcarskis, J. Kšivickis, A. Kybartas, V. Januška, J. Kaminskas, J. Bajoraitis, L. Bacevičius, J. Tomkevičius, V. Sakas, F. Rimkus, P. Grybas, P. Labuckas, M. Pikė, B. Venslova, A. Pilypaitis, Z. Pulianauskas, A. Jonika, K. Čerškus, J. Svilas, G. Martišius, A. Kerutytė, J. Astas; $8.00 — W. Agurkis; $7.00 — K. Milaševičius, B. Pakalniškis.

$5.00 — A. Erštikaitis, R. Bagdonas, L. Kriaučiūnienė, A. Jusys, T. Falkauskas, K. Sinkevičius, V. Linčiauskas, A. Petraitis, V. Seniūnas, J. Krištolaitis, L. Kukalis, V. Svilas, P. Vaitonis, A. Jankauskas, V. Kybartas, J. Norkus, J. Deksnys, F. Kažemėkas, J. Deveikis, J. Bubnys, L. Mačikūnas, S. Senkus, J. Januškevičius, P. Vaitiekūnas, J. Stanius, P. Volungė, A. Keliačius, P. Kažemėkas, P. Zubas, P. Bulkė, S. Pilipavičius, J. Povilauskas, Z. Stonkus, J. Liaugminas, S. Dramantas, V. Kėžinaitis, P. Lesevičius, M. Juodis, P. Pleinys, P. Kanopa, B. Grajauskas, A. Budininkas, J. Tarvydas, S. Raupėnas, B. Orvidas, P. Ročys, D. Slavinskas, P. Sakalas, P. Šimelaitis, A. Petkevičius, K. Žilvitis, P. Giedraitis, A. Kontrimas, A. Šilinskis, J. Bieliukas, J. Tolys, J. Juozaitis, A. Pauliukas, B. Jurevičius, R. Butkus, L. Pliura, A. Šilgalis, L. Ulbinas, K. Rulys, P. Budvidis, J. Pleinys, V. Mikuckas, B. Grinius, D. Kochanka, J. Lekutis, J. Vaina, T. Mureika, A. Rimkevičius, A. Kamaitis, E. Legninkas, A. Povilauskas, B. Vengris, A. Jankūnas, Reikenienė, A. Tumaitis, J. Blekaitis, dr. B. Vidugiris, A. Garkūnas, J. Valevičius, V. Miškinis, V. Narkevičius, O. Savickas, J. Zurlys, J. Gimžauskas, Z. Stanaitis, J. Kareckas, J. Žemaitis, kun. L. Januška, J. Adomauskas, K. Norkus, A. Repčys, A. Mingėla, J. Didžbalis, Z. Stankus, S. Dalius, V. Morkūnas, B. Steponavičius, Kaminskas, V. Beniušis, K. Mikšys, A. Sarpalius, J. Visockis, S. Normantas, P. Žulys, O. Stasiulis, D. Kriaučiūnas, L. Borusas, L. Skripkutė, S. Kačinskas, L. Stukas, L. Gutauskas, J. Leščius, E. Boguslauskas, A. Dirsė, A. Juozapavičius, V. Perkauskas, A. Stasevičius, G. Melnykas, J. Budninkas, V. Subatnikaitė, V. Adamonis, J. Naujokas, R. Petrauskas, L. Klevas, J. Mažulaitis.

$4.00 — A. Aušrotas, J. Klypas, J. Kamaitis, Z. Gedminas, J. Staras, M. Jonikas, A. Navickas, F. Ciparis, K. Bungarda, P. Eismantas, A. Maksimavičius, M. Repečka, P. Rakauskas, K. Simaitis, A. Paulius, P. Daugėla, R. Meškauskas, K. Deksnys.

$3.00 — F. Urbaitis, J. Remesat, A. Virbickas, E. Kudaba, K. Lukauskas, M. Biekša, P. Rimkus, J. Pacepavičius, V. Grikietis, A. Pareštis, P. Vaitkus, V. Skvereckas, K. Baronas, V. Stabingis, J. Petkūnas, J. Sadauskas, P. Lukavičius, J. Murauskas, P. Kareckas, V. Sasnauskas, V. Kvedaras, S. Aleksa, V. Rusinavičius, P. Gužas, F. Krivinskas, J. Stungevičius, E. Simon, A. Mikalauskas, A. Jūraitis, A. Petraška.

$2.00 — B. Juodelė, J. Stanaitis, J. Jurgutis, J. Stonkus, A. Kaušpėda, J. Stanevičius, S. Žioba, R. Tyrilis, P. Babinas, J. Sakalauskas, A. Godelis, C. Choromanskis, J. Kažukauskas, K. Čeliauskas, A. Bugailiškis, V. Blauzdys, V. Kazlauskas, P. Juškevičius, T. Cibas, J. Stankus, A. Giedrimas, A. Pintulis, S. Karalėnas, I. Varnas, G. Vindašienė, K. Kvedaras, S. Šniuolis, S. Vyšniauskas, V. Norkevičius, F. Pajarskas, A. Lukas, V. Triponas, J. Kažemėkas, V. Bartninkas, A. Lukas, A. Pinkevičius, F. Pinkevičiūtė, V. Apanavičius, J. Dervaitis, D. Balsys, J. Tirkšlevičius, J. Adomaitis, V. Vitkevičius, P. Zubas, L. Meškauskas, A. Žadeikis, V. Domeika, A. Muliuolis, J. Banevičius, M. Trumpickas, A. Vinerskis, J. Dragaitis, P. Girnius, Z. Čečkauskas, A. Kalmatavičius, M. Remesaitienė, F. Ankus, M. Ragauskas, P. Vizbaras, J. Rudaitis, S. Savickienė, J. Bajoriūnas, P. Stočius, A. Matulicz, A. Patamsis, J. Butkevičius, P. Breichmanas, V. Liškauskas.

$1.00 — A. Šukaitis, A. Elvikis, B. Latauskienė, A. Gutauskas, S. Ramanauskas, S. Žvirblis, K. Kareška, J. Karaliūnas, E. Meškauskas, A. Pusdešris, V. Saulius, K. Blažaitis.

KLB Šalpos Fondo Hamiltono skyriaus komitetas nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams už taip gražias aukas, o aukų rinkėjams už pasiaukojimą ir nepagailėto laiko surenkant šias aukas. Tik visų dėka komitetas gali ištiesti artimo ranką mūsų vargstantiems broliams bei sesėms .Jeigu būtų kokių netikslumų, prašome skambinti telefonu 549-5372 Hamiltone. Taip pat, jeigu kas norėtų dar paaukoti šalpos reikalams, gali kiekvienu metu įteikti auką Šalpos Fondo komiteto nariams arba tiesiai įnešti Šalpos Fondo sąskaiton "Talkoje".

KLB Šalpos Fondo
Hamiltono skyriaus komitetas

Kova už laisvę

Kartą lakūnai Gintaras, Vytautas ir kulkosvaidininkas Vaidila išskrido į Lietuvą jos ginti. Kova užtruko 7 valandas. Mūsų lėktuvas vadinosi "773 ANBO". Rusai mus pamatė ir pradėjo šaudyti. Aš vairavau lėktuvą, Vytautas leido bombas, o Vaidila šaudė. Mes juos subombardavome. Kai mes skridome Kauno link, rusų lėktuvas mus užpuolė. Tas lėktuvas vadinosi "Aeroflot". Vaidila į jį šaudė. Vytautas buvo pašautas į ranką. Vaidila pašovė rusų lėktuvą ir atėjo Vytautui į pagalbą. Mes laimėjome mūšį, ir Lietuva vėl tapo laisva. Kai grįžome į Kanadą, mūsų mamytės mus sveikino.

Gintaras Uleckas,
IV sk., Torontas

• **Žinokite, jog ištikimas ėjimas asmeninių, šeimyninių, visuomeninių, pilietinių ir politinių pareigų daugausia prisideda prie bendros krašto gerovės...**

VYSK. K. PALTAROKAS

Aukos Tautos Fondui Toronte

$250: Alg. Nemunas; $200: Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas; $125: inž. H. Lapas, A. Kantvydas; $100: kun. P. Ažubalis, V. Montvilas, inž. J. Stankus, S. Stonis, J. Varkavičius.

$50: J. Barakauskas, A. Firavičius, Pr. Kudreikis, J. H. Lasiai, dr. S. Pacevičius, J. A. Plioplys, V. Sinkevičius, kun. J. Staškus, P. A. Vilučiai, J. Vitkūnas.

$40: J. Baltakys, V. K.; $35: J. V. Skrebutėnai; $32: dr. A. Barkauskas.

$30: J. Dambaras, J. Demikis, V. Demikis, V. Gudaitis, V. Kerulis, P. S. Liačai, P. S. Morkūnai, J. Pikelis.

$25: A. E. Abromaitis, dr. S. Čepas, inž. E. Čuplinskas, Br. Girčys, V. Ignaitis, A. J. Jankaičiai, inž. V. Liuima, J. Palys, J. Pažemeckas, T. pranciškonai, J. Prisas, A. Raila, A. Rinkūnas, Br. Saplys, B. Savickas, T. Stanulis, A. H. Stepaičiai.

$20: J. L. A., dr. M. Arštikaitis, J. Aukštaitis, J. Augustinavičienė, V. Bačėnas, A. Banelis, archit. A. Banelis, Pr. Basys, V. B., Bumeister, St. Čepas, B. B., Čepauskai, P. Čeponkus, P. O. Dabkai, P. V. Dalindos, J. J. Dauniai, kun. Pr. Gaida, R. S. Geidukytės, Z. Girdauskas, S. J. Girdzijauskas, P. Grigaravičius, S. Jagėla, J. Kaknevičius, Iz. Kandrotienė, F. Kasperavičius, V. Kecorius, J. O. Kirvaičiai, V. N. Liačai, A. Liepa, St. Majauskienė, V. Marcinkevičius, A. Marcis, V. M., Pabedinskas, J. Petravičius, J. J. Pilipavičiai, A. Poškus, P. Puidokas, E. Punkris, adv. A. Puteris, J. A. Puteriai, P. Raudys, V. Rutkauskas, P. B. Sarapinas, B. V. Saulėnas, S. J. Sinkevičiai, J. Skilandžiūnas, P. Stauskas, A. Statulevičius, G. M. Šernas, E. Vaičekauskas, J. Vaičeliūnas, V. B. Vaičiūnas, B. Vaidila, M. V. Vaitkus, Tel. Valius, J. Vaškela, A. J. Vėta, A. Žilėnas, kun. A. Žilinskas, T. Žilys.

$15: V. Aušrotas, E. Jankutė, K. Liutkus, S. Masionis, A. S. Mazlaveckas, Juoz. Morkūnas, V. Petraitis, S. Pusvaškis, A. Saulis, dr. A. Spudas, E. Šlekys, J. B. Tamulionis, A. Žemaitis; $12: S. Kalytis, A. Sakus.

$10: R. V. Akelaičiai, V. Anskis, A. Arūnas, J. Astrauskas, J. Ažubalis, P.C.B., J. Bakšys, V. Balčiūnas, O. S. Baneliai, M. Barškietis, F. Barzdžius, A. Basalykas, P. Bastys, O. R. Berentas, S. Beržinskas, A. Beržas, U. Bleizgienė, A. D. Bražiai, J. Budreika, J. Budrys, J. Bukšaitis, A. Bumbulis, A. Ciplijauskas, L. Ciplijauskas, K. B. Čepaičiai, L. Česėkienė, P. Čiurlys, M. Dausienė, A. Diržys, V. Dobilas, J. Dabrovski, E. Dubininkas, L. F. Dūda, V. K. Gaputis, K. Grajauskienė, L. Gvildienė, M. Jasionytė, S. A. Jurcevičius, V. Jurgulienė, Ig. Juzukonis, J. Kalinskis, O. P. Karaliūnas, G. J. Kaulius, A. V. Klupšas, V. Krikščiūnas, J. Linkūnaitis, K. Manglicas, V. Matulevičius, J. Matuliauskas, G. Maurušaitis, J. J. Mažeika, Z. Mažonas, V. Melnykas, M. Mikšys, E. Miliauskas, V. Miškinis, F. Mockus, P. L. Murauskai, J. Nacevičius, V. L. Nakrošius, V. K. Naruševičius, K. Otto, V. A. Paulionis, A. Peleckis, S. Petryla, M. Petrulis, A. Plenys, J. Poška, Pr. Pranaitis, M. Pranevičius, N. P. Preibys, A. Pukas, S. A. Pundziai, E. Radavičiūtė, M. D. Regina, J. Riauba, J. O. Rinkevičius, J. Rovas, S. Rukša, G. A. Sakus, A. Seliokas, A. Senkus, F. Senkus, J. Senkus, V. Sendžikas, Č. Senkevičius, V. Simonaitis, V. Skukauskas, E. Smilgis, Srauni Neris, A. Z. Stančikai, F. Stirbys, J. Stravinskas, E. Sudikas, H. Sukauskas, V. Šaltmiras, J. Šarūnas, Ščepavičius, V. Štreitas, V. Štuikys, V. Taseckas, S. Treigys, B. Trukanavičius, N. J. Uogintas, I. Vadauskienė, B. J. Vaidotai, V. Vaidotas, B. Vaišnoras, dr. A. Valadka, Valiūnas, J. Varanavičius, V. Vaškelis, E. L. Vaštokas, R. Z., M. E. Zabulionis, J. Zenkevičius, J. Zubrickas, J. Zulonas, A. S. Žaldokai, J. B. Žėkas, M. J. Žėkas, A. Žičkus, K. B. Žutautai.

$8: M. A. Empakeris, S. Šalkauskas. $7: A. Gurevičius.

$5: V. Abramavičius, Vl. Ališauskas, Pr. Alšėnas, G. S. Andrulis, J. Andrulis, V. Anysienė, K. Aperavičius, L. S. B., A. Bacevičius, T. Vl. Bačėnai, L. V. Balaišis, G. Balčiūnienė, J G. Baltaduonis, B. Baranauskas, J. Barysas, K. Batūra, P. Besąsparis, V. Bigauskas, A. Bliūdžius, P. Bražukas, A. V. Bubeliai, A. Bubelienė, S. Bubelienė, K. Bubliauskienė, A. Čepaitis, J. D., V. Dailydė, J. Dambrauskas, J. Danilevičius, J. Z. Didžbaliai, Just. Dobilas, P. Dranginis, K. Dulevičius, A. M. Elijošiai, S. M. G., P. Gaidelis, M. Gečienė, V. A. Genčius, S. Grigaliūnas, A. Grybas, P. Imbrasas, O. Indrelienė, V. Ivanauskas, A. Jagėla, O. A. Jakimavičiai, St. Jakubauskas, S. Janavičius, J. V. Jasinevičiai, E. Jaškus, Č. Javas, A. Jokūbaitis, J. B. Jonynai, E. Jonūnienė, S. K. Juknevičiai, E. Juzėnienė, K. Kaknevičius, A. Kalendra, D. V. Karosas, V. Kazlauskas, J. Keleris, P. Kevalaitis, S. Kiršinas, P. Kirstukas, A. Klemka, V. Končius, K. Konkulevičius, T. Krasauskas, Z. Kučinskas, Aloyz. Kuolas, P. Kurpis, S. Kviecinskas, A. Langas, A. Lapaitis, M. S. M., Mackevičius, J. Maniuška, Margevičienė, B. Misevičius, P. Misevičius, J. Mockevičius, V. L. Morkūnas, V. Nausėda, Nek. Pr. Marijos seserys, B. Norkienė, Br. M. Norkus, K. Pajaujis, C. B. Pakštas, V. Panevėžietis, R. Paškauskas, A. Pavilonis, V. Pečiulis, V. B. Petkevičius, J. D. Petronis, L. Pilipavičius, A. Pyragis, B. K. Poška, A. Pranckevičius, S. Pranckūnas, L. Radzevičius, A. M. Radžiūnai, A. V. Ramanauskai, O. J. Ražauskai, B. M. Rickevičius, L. Rudaitis, J. Rugys, P. Siminkevičienė, Alf. Simonavičius, P. Skablauskas, R. M. Slapšys, A. N. Slivinskas, R. Sonda, A. Sprainaitis, J. Stalioraitis, A. Stankus, S. Stankevičius, J. Staškevičius, V. Stočkus, V. Stukas, P. V. Sturm, A. Šalkauskis, V. Šalvaitis, P. Šernas, A. Šimkus, P. Šimkus, J. Šturma, J. A. Šulcas, L. Tamošauskas, P. Underys, Ig. Urbonas, V. Urbonas, St. Vaitkus, A. M. Vaišvilai, V. M. Valaičiai ,E. Valeška, S. Valickis, J. Vaškevičius, A. I. Vibrys, V. Vingelis, E. J. Zabulionis, V. Zakas, A. Zarembaitė, P. Žibūnas, K. S. Žulys.

$4: M. Adomavičius, M. Jankus, A. Lukošius, A. Martišius, A. M. Neverauskas, M. Pečiulienė, L. Stosiūnas, L. A. Šeškus.

$3: M. Antanaitis, J. Bacevičius, A. B. Beresnevičius, K. Budreckis, T. Burokas, P. Eidukaitis, V. Knyvaitė, J. Kuprevičius, B. M. Matusevičius, Pažerūnas, J. Talačka, M. Šalkauskienė, A. Tutlienė.

$2: L. Andriūnienė, S. Barškutis, V. Beresnevičius, R. J. Budnikas, G. Butkienė, K. Butkienė, P. C. Česnauskai, K. Činčikas, P. Daulenskis, A. Dramantienė, J. Drąsutis, Girdvainis, J. Gotaveckas, V. Gotaveckas, P. Gulbinas, M. Guoba, O. Grigaravičienė, P. Gurklys, J. Hirsch, M. F. Y., J. Jagėla, S. Jagėla, V. Janulevičius, P. Jurkšaitis, S. Juškevičius, J. Juzėnas, L. Kalinauskas, A. Kanapka, J. Kavaliauskas, S. A. Kavaliauskas, J. Kazlauskas, P. Kušlikis, J. Lebedžiūnas, A. Ledas, E. Mačionienė, V. Pačkauskas, K. Poška, S. Povilenskis, S. Prakapas, M. Preikšaitienė, B. Rakauskas, A. K. Rašymas, B. Romeika, L. Rudaitis, S. Ruibys, A. Rukas, V. Rutkauskas, J. Sičiūnas, P. Skrupskas, Stankaitienė, K. Steponas, A. E. Šileika, S. Škėma, Tamulionis, E. Vaidotienė, V. Vaitkus, J. Valiulis, B. Vilimas, Vingevičienė, J. Žiurinskas.

$1: A. Bubelis, V. Čuplinskienė, V. Dauginienė, S. Girčienė, E. Jukna, Kemežienė, A. Kizas, Rūtelė Meiklejohn, A. Norkus, A. Pakalnis, E. Repečka, M. Valiukienė.

Sarnia, Ont.
$100: A. Sagevičius.

Brampton, Ont.
J. Gudelis.

Brantford, Ont.
$10: A. Krikščiūnas.

Cambridge, Ont.
$5: E. Spilchak

Oakville, Ont.
$10: V. Miškinis, $3: M. Ramauskas.

Oshawa, Ont.
$50: H. Butkevičius, $20: S. Kneitas.

St. Catharines, Ont.
$50: J. J. Dilys, $20: J. A. Šajaukos.

Chicago, JAV
$100: J. Matulaitis.

Stayner, Ont.
$10: O. V. Juodišius.

Stayner-Wasaga, Ont.
Vasario 16 minėjime aukojo: $50: V. Augaitis, adv., A. Masionis; $20: A. T. Sekonis; $10: B. B., M. Dikčius, V. Kryžanauskas, Ig. Pakarna; $5: B. Aselskis, L. M. Garbačiauskas, E. P. Kripas, M. Misulytė, V. Stanevičius, Stepauskas, E. J. Valantiejus, M. Vasiliauskas, El. Večerskienė; $2: Heikis, M. Kybartaitė; iš viso — $209.

Organizacijos
$25: K. L. Kat. Moterų Dr-jos Lietuvos Kankinių parapijos skyrius.

Toronte per rinkliavas keturiose kortelėse pavardės neišskaitomos. Trys aukojo po $2, o vienas — $1. Buvo ir neužpildytų kortelių. Jeigu rasite netikslumų, prašome pranešti atstovybei.

Nuo š.m. sausio 1 d. iki kovo 1 d. iš viso surinkta $6763.50.

Nuoširdi padėka visiems aukojusiems. Taip pat nuoširdi padėka visų trijų parapijų klebonams už priminimą tautiečiams Tautos Fondo aukų reikalingumo ir leidimą rinkti aukas prie šventovių. Nuoširdžiai dėkojame geriesiems rinkliavų talkininkams: T. Sekonienei už rinkliavą Stayner-Wasagoje, K. Dambaraitei, V. Gudaičiui, P. Puidokui, K. Kaknevičiui, D. Keršienei — "Šatrijos" skaučių tunto tuntininkei ir jos sesėms skautėms.

Dar daug lietuvių liko nedavę aukos Tautos Fondui. Būkime kovojanti tautos dalis. Nelaukite atskirų raginimų. Palengvinkite ir mūsų darbą. Prašome siųsti aukas Tautos Fondui žemiau nurodytu adresu. Tenelieka nė vieno lietuvio, neatlikusio pareigos savajam kraštui — Lietuvai.

Tautos Fondo
Toronto apylinkės atstovybė
6 Constance St., Toronto, M6R 1S4
Tel. 535-9864

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS
valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvairius vamzdžių ir apšildymo darbus.
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH.136. Tel.532-5191

MALDA BEI AUKOMIS
gelbėkime pavergtos mūsų tautos tikėjimą ir laisvę!
AUKAS SIŲSTI:
L. K. Religinė Šalpa — Lithuanian Cath. Religious Aid
64-09 56th Rd., Maspeth, N.Y. 11378, USA
arba
L. K. Religinės Šalpos Rėmėjams — Lithuanian Cath. Religious Aid Auxiliary
6825 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629, USA
Aukokime kiekvienas pagal išgales. Nariai rėmėjai aukoja metams nemažiau kaip 5.00 dol., amžinieji nariai — 100.00 dol., mecenatai — 1000.00 dol.
Visiems aukotojams išduodami kvitai. Jų aukos Amerikoje yra atleidžiamos nuo federacinių mokesčių.

15 dienų

Baltijos kelionė
LIETUVA
Birželio 16 – 30 $1050
Liepos 14 – 28 $1110
Leningradas
VILNIUS
(6 dienos su vienos dienos ekskursija į KAUNĄ)
Ryga
Talinas
Helsinkis
Į kainą įeina visa transportacija, pirmos klasės viešbučiai, mokesčiai, pervežimai, maistas, vizos sutvarkymas visi patarnavimai!
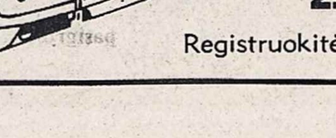
LITAS TRAVEL SERVICE
87-18 Lefferts Boulevard
Richmond Hill, N.Y. 11418, USA
Attention: Rasa
212-441-6799
Registruokitės dabar — vietų skaičius ribotas!

Montrealio Aušros Vartų choras, vadovaujamas dirigentės M. Roch ir sol. A. Keblio, koncertuos Toronte — Mississaugoje Anapilio salėje š. m. balandžio 24, šeštadienį, 6.30 v.v. Tony's Photo Studio

Tautos dvasia dailės pasaulyje

TELESFORAS VALIUS

Sukaktuvininkas dailininkas Antanas Tamošaitis ir jo kūryba

Susilaukti nuoširdaus dėmesio ir įvertinimo, ypač savųjų tarpe, nėra dažnas atvejis. Nuolatinis judėjimas kasdieninėje rutinoje neretai priveda prie asmens suniveliavimo. Tokio pavojaus yra išvengęs dail. Antanas Tamošaitis savo visuomet puikios nuotaikos, išskirtino draugiškumo, pasiaukojimo profesijai, meilės tėviškei, artimui (ypač jaunimui) dėka. Malonu todėl, kad taip dažnas dailininko veikloje (skirtingais laikais ir įvairiais atvejais) sutiktas lietuvis jungiasi į jo 70 metų amžiaus sukakties paminėjimą.

Tokių eilė gausi ir įvairi: jaunystės dienų audimo studentė Kaune ar tolimame provincijos kampelyje, daugelio mokymo institucijų kolegos ir studentai, dažnų paskaitų dalyviai, jo paruoštų liaudies meno srityje knygų skaitytojai, kūrybos gerbėjai, jaunieji profesijonalai, kurie studentavimo metais naudojosi jaukia Tamošaičių ūkio atmosfera stovyklavimo metu Šv. Lauryno upės pakrantėje netoli Kingstono.

Daugelis mūsų jaunimo dar ir dabar semiasi lietuviškumo nuotaikų dailininko (ir Ponios) namuose: studijoje, lituanistikos bibliotekoje (atsivežtos iš Lietuvos), prie upės esančiame vasarnamyje. Čia, ąžuolų pavėsyje, Tamošaičio originalumu dvelkiančioje pašnekesio nuotaikoje lietuvis studentas suranda entuziazmo lietuvybės supratimui bei jos išlaikymui.

Taip pat daugelis mūsų kultūrininkų čia yra praleidę savo atostogas. Tai ideali vieta dailininkams, rašytojams, teatro žmonėms bei kitų sričių kultūrininkams minčių pasidalinimui. Dienos metu svečias rasdavo sau užsiėmimą, ieškodamas rūpimos medžiagos bibliotekoje, ausdamas ar ausdama dail. Tamošaitienės audimo studijoje, tapydamas ar piešdamas gamtovaizdį, žuvaudamas upėje. Betkokia individuali dienos meto veikla baigdavosi bendra vakarone prie laužo, milžiniškos upės artumoje.

Sukaktuvininko veikla ir atliktieji darbai yra taip įvairūs, kad suglaustu rašiniu nėra įmanoma apžvelgti. Jo, kaip dailininko, pedagogo ir liaudies meno žinovo — mokslininko, veikla buvo ir tebėra spalvingesnė ir našesnė, negu mes pratę matyti.

Tautinė misija

XX š. pradžioje, surengus pirmąją lietuvių dailės parodą Vilniuje, buvo patirta, kad taikomoji dekoratyvinė dailė Lietuvoje tuo metu buvo skurdi: nepakankama vyriausybės parama priemonėms įsigyti, pasyvus visuomenės domėjimasis ir, svarbiausia, trūkumas šiai dailės sričiai pasiruošusių mokytojų — specialistų. Todėl antrosios lietuvių dailės parodos Vilniuje proga M. K. Čiurlionis sakė, kad lietuvių meninis gyvenimas turi būti pagrįstas lietuvių liaudies menu ir jo pagrindu turi formuotis profesinė lietuvių dailė.

Šią misiją labiausiai bus supratęs ir pasisavinęs mūsų sukaktuvininkas dail. A. Tamošaitis, kuris dailę studijavo 1923-1929 m. Kauno Meno Mokykloje ir M. Dabužinskio dailės studijoje. Nors jo mokytojai J. Vienožinskis ir A. Galdikas buvo iškilūs pedagogai ir įtakingi menininkai, palenkę savo kryptin daugelį mokinių, tačiau A. Tamošaitis pasirinko skirtingą, savitą kelią, vedantį į tautos sielos gelmes. Dar būdamas meno mokyklos studentu jau vadovauja ekspedicijoms, rinkusioms liaudies meno dirbinius mūsų kaimuose. Ypač audiniai buvo jo renkami su užsispyrimu ir meile. Įvairūs audimo būdai, medžiagų įvairumas, raštų ir spalvų originalumas per metų metus priartėjo prie autentiškų meno vertybių.

Originaliausius liaudies meno pavyzdžius Tamošaitis nukreipdavo į M. K. Čiurlionio Galeriją, Žemės Ūkio Rūmų Sodžiaus muzėjų ar savo asmeninį rinkinį, kurio didele dalimi ir dabar gėrisi savo studijoje.

A. Tamošaitis greit įsisavino liaudies audimo technikas, išmoko pats austi ir visomis jėgomis atsidavė šiai meno sričiai. Jis jon atėjo laiku ir buvo nepamainomas: tyrinėjo bei populiarino tautinius drabužius, sugrupavo apylinkėmis, aprašė, paruošė spalvotus jų piešinius, prižiūrėjo kaimo audėjas, juos audžiančias.

Greit A. Tamošaitis įsigijo pripažinimą bei pasitikėjimą ir 1929-31 m. jau užėmę eilę poziciju. Tada matėm jį bebaigiantį ir kartu dėstantį Kauno Meno Mokykloje, moterų dailės darbų mokykloje, mergaičių mokytojų seminarijoje, "Pavasario" suaugusių gimnazijoje, amatų mokykloje.

Mokytojas ir tyrinėtojas

Meno dalykus A. Tamošaitis yra dar dėstęs Žemės Ūkio Rūmuose, Žemės Ūkio Akademijoje Dotnuvoje, Vilniaus Dailės Akademijoje, Kauno Taikomosios Dailės Institute, Glasenbache, Austrijoje, jo paties įkurtoje dailės studijoje, Ecole des Arts et Métiers — meno mokykloje Freiburge, Vokietijoje, YMCA meno akademijoje Montrealyje.

Kaip audimo srities technikų specialistas ir dailininkas-kūrėjas audimo srityje A. Tamošaitis yra suredagavęs Žemės Ūkio Rūmų 1931 m. pradėtą leisti "Sodžiaus meną". Visos šios 8 knygos, išskyrus II t., buvo paskirtos beveik vien dekoratyvinei dailiajai tekstilei. Be to, A. Tamošaitis išspausdino: "Audimas" — 1933, "Austiniai kilimai" — 1935, "Staltiesės" — 1937. Taip pat senosios lietuvių tekstilės temomis dailininkas yra rašęs daugelyje žurnalų ir laikraščių. Visa jo rašytinė medžiaga mūsų senosios tekstilės temomis yra brangus ir retas turtas mūsų kultūros istorijoje, o jo veikla šioje srtiyje įgalino mūsų dailiąją tekstilę vystytis.

Asmeninė kūryba

A. Tamošaičio asmeninė kūryba (kilimai) buvo išstatyta individualioje parodoje VD muzėjuje Kaune 1936 m. Ši ir kitos jo parodos buvo labai palankiai priimtos. Didelio formato, lietuviškų nuotaikų kompozicijos, jų didelių plokštumų geometriniai siluetai buvo artimi mūsų liaudies pavyzdžiams. Panašūs kilimai buvo išstatyti Paryžiaus 1937, Berlyno 1938, Niujorko 1939 m. tarptautinėse parodose ir įvertinti aukso medaliais. Vargu ar kas nors panašaus kada pasikartos mūsų dailiosios tekstilės istorijoje.

Antrąją dail. A. Tamošaičio kūrybos dalį reprezentuoja jo grafika, akvarelė, guašas, tempera ir aliejinė tapyba.

Kanadiškoje sodyboje

Pasibaigus gyvenimo nelaimių primestom kelionėm — Kaunas, Salzburgas, Freiburgas, Montrealis — Tamošaičiai 1950 m. išsirinko patogią gyvenvietę — ūkį visai arti Kingstono, pusiaukelėje tarp Toronto ir Montrealio. Pirmasis kūrimosi laikotarpis pareikalavo laiko, kad fiziškai įsitvirtintų 45 hektarų žemės plote. Čia Tamošaičiai galėjo vėl gyventi laisvai, būti savo laiko tvarkytojais, kaip kadaise Kauno Ąžuolyno papėdėje. Besitvarkydamas su gausybe užsakymų, kurie plaukė iš Kanadoje ir JAV-se gyvenančių tautiečių, A. Tamošaitis, šalia fizinės ir kūrybinės pagalbos audimo studijai, pradėjo ruoštis atsidėti taip ilgai lauktai galimybei — asmeninei kūrybai grynojoje dailėje. Šis ruošimosi laikotarpis truko apie gerą dešimtmetį.

Dr. H. Nagys, artimai stebėjęs šio laikotarpio jieškojimus, Lietuvių Enciklopedijoje rašo:

Tačiau pats iškiliausias Tamošaičio dailės periodas prasidėjo persikėlus iš Montrealio į Kingstoną 1950 m. Čia Tamošaitis pradeda ilgai ir rūpestingai jieškoti savo kūrybinio braižo. Po ilgo ir dažnai ištisus mėnesius trukusio eskizinių detalių studijavimo, moderniosios dailės ir lietuvių dailės šaltinių atrankos, stilistinių problemų diskutavimo, Tamošaitis 1962. IX. 22-30 Čikagos Čiurlionio galerijoje suruošia parodą. Tuose Tamošaičio darbuose labai būdingas liet. liaudies meno dvasios ir elementų individualus ir labai originalus traktavimas. Tai lietuviško modernizmo — savo laikmečio akimis regimo lietuviškosios dailės anoniminio kūrėjo pasaulio transfigūracija — viena dar neliestų sričių, nesiekiant nei kopijuoti, nei populiarinti, nei operuoti banaliomis liaudiškojo meno detalėmis. Tamošaitis jaučia savo pasaulį taip, kaip senųjų amžių mūsų žemės gyventojas, bet perteikia tą savo išgyvenimą jau visiškai moderniomis, šių dienų, stilistinėmis priemonėmis. Koloritas, piešinys, kompozicija yra autentiški paties dailininko padariniai, o tačiau juose gyva liaudies meno tradicija ir toji naiviai paprasta, bet giliai poetiška ir šilta žmogiškoji meilė kiekvienam tvariniui ir visai gamtai. Kaip tiktai tokia be galo nepretenzinga, betgi ir subtiliai ir kruopščiai išieškota ligi smulkiausių detalių bei nuansų, Tamošaičio tapyba yra savotiškas unikumas mūsų dailės raidoje.

Taip vaizdžiai poeto aptarta paskutinioji sukaktuvininko kūrybos sritis lieka liudijimu visai Tamošaičio kūrybai grynosios dailės zonoje. Šio tipo darbai buvo išstatyti eilėje lietuvių grupinių ir individualių parodų Kanadoje ir JAV-se.

Dabarties darbai

Dail. A. Tamošaičio darbų yra Toronto, Windsoro, Trento ir Otavos universitetų galerijose. Jis yra Lietuvių Dailės Instituto ir Lituanistikos Instituto menotyros skyriaus narys. Apdovanotas Kanados šimtmetiniu medaliu. Iš federacinės Kanados vyriausybės yra gavęs (kartu su p. Tamošaitiene) užsakymą parašyti lietuvių tautinių drabužių studiją — knygą.

Taigi, Tamošaitis nesirengia poilsiui. Darbai įvairuoja, naujos idėjos gimsta ir neatrodo, kad kas nors iš šalies, bent artimu laiku, atskubėtų bent dalį kultūrinės veiklos nuo jo pečių nuimti.

Vienintelis žmogus, kuris yra taip arti sukaktuvininko, gyvena ir labai dažnu atveju didžiuojasi taip mylimo žmogaus laimėjimais, yra dail. Anastazija Tamošaitienė. Abiem ilgiausių ir kūrybingų metų, o daugelis mūsų, įskaitant ir mūsiškius tėvynėje, jaučiamės (ir esame!) Jums taip daug skolingi.

MEDUS—
reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas
Induose ar koriuose.
Iš bityno: **30 Dewson St.,**
Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

• Mums reikalinga kultūra, kad gyventume, o ne karste sukrauta mūsų tėvų-protėvių kultūra, kuri liudytų savo palikuonių išsigimimą.

M. KRUPAVIČIUS

"Tėviškės Žiburiams" aukojo

$13: V. Stanevičius; $10: Ona Wilkelienė, Vida Čegienė, P. Lelis; $8: Pr. Šutas, J. Pakulis, V. Naruševičius, Stasė Kowbell, Em. Beinorienė, Genė Bilkštienė, Petr. Žemaitis; $6: Ant. Želvys, J. Stempužis, A. Mačiulis, Joe Juozaitis; $5: Andrius Vyšniauskas, L. Medelis, Alida Kasper, Br. Misevičius, R. Narbutaitė, A. Sakalauskas, Pr. Grušys, Myk. Ropė, V. Osteika, K. B. Žutautai.

Rėmėjų prenumeratas sumokėjo: $20 — Mrs. Ap. Evans; $18 — Eug. Stunguris; po $16 — Petr. Dranginis, dr. J. Vingilis, J. Nacevičius; po $15 — Vyt. Petrulis, Gražina Thepen, St. Yokubynienė, Ant. Obcarskis, Br. Rutkauskienė, Juoz. Mikonis, J. Astrauskas, V. Grabauskas, Br. Vitkus, J. Stankus, Romas Mitalas, S. Kuzmickas, dr. Juoz. Sungaila, John Radvilas, Petr. Šimonėlis, sn., P. Raudys, G. Smolskis, J. Tomkevičius, A. Žiobakas, J. Vaškela, J. Vane, R. Vaštokas, E. Veimeris, J. Valaitis, Č. Valiukas, A. Vaičiūnas, A. Stungurienė, V. Starkus, St. Teišerskis, K. Šapočkinas, E. Punkris, J. Oscila, Stefa Rydelis, Vl. Geras, Pr. Grušys, Morta Jocienė, B. Jakutis, Ant. Giedraitis, J. Jakubauskas, B. Galbuogis, Vinc. Juodelis, J. Gudavičius, Ant. Petrauskas, Ant Paleckis, Jonas Lukoševičius, Vl. Končius, J. Kulikauskas, H. Butkevičius, Jonas Morkūnas, Vl. Kazlauskas, Ant. Liaukus, Jaun. Kuncaitis, dr. Silv. Čepas, Jurgis Aušrotas, Vl. Bakūnas, K. Baltramaitis, Ant. Čepulis, K. Kudirka, Alb. Melvydas, Ant. Balčiūnas, Ant. Laugalys, Alg. Čepėnas, Ona Dabkienė, Vl. Mitrikas, dr. Č. Kuras, R. Vaičaitis, Irena Šatrienė, Elena Jaškienė, Vait. Kazlauskas, Romas Medelis, A. Petrašiūnas, J. Romikaitis, Irena Penthor, Vyt. Akelaitis, V. Pulkauninkas, Aleks. Skardžius, J. Žebraitis, K. B. Žutautai, L. Vyšniauskas, M. Stankienė, Ad. J. Brakas.

$3: E. Švėgždienė, Myk. Tabulėnas, Ant. Vasiliauskas, J. Astrauskas, J. Lesčius, J. Brazlauskas, V. Radauskas, Romas Zubrickas, V. Turūta, J. Vaškela, H. Rožaitis. B. Petronis, L. Razgaitis, J. Jauneika, Ant. Giedraitis, K. Grunys, J. Jotautas, F. Mockus, P. Genčius, A. Bentnorius, B. Racevičius, Petr. Jonikas, Al. Stančikas, Pr. Krilavičius, Vyt. Laugalys, J. Sendžikas, V. Vaškelis, L. Žyvatauskas; $2: K. Žilvitis, Eug. Abromaitis, El. Spilach; $1: dr. I. Mališka, V. Petrulis, Br. Abromonis, A. Eskaitis, W. Zarskienė, P. Stankus.

DELHI, ONTARIO

PAMINĖTA VASARIO 16. Vasario 28 d. Tillsonburgo Community Centre KLB Delhi apylinkė paminėjo Lietuvos nepriklausomybės atstatymo šventę. Prie įėjimo buvo renkamos aukos Tautos Fondui — Lietuvos laisvinimo reikalams. Oficialią dalį pradėjo KLB apylinkės pirm. Agota Ratavičienė, primindama šventės reikšmę šių dienų išeivijos gyvenime, pakviesdama Liną Kairį, kuris paskaitė jaunimui skirtas mintis. Jis ragino jaunimą daugiau domėtis lietuviškais reikalais, spauda ir ypač kreipti didesnį dėmesį į lietuvių kalbos mokėjimą, nes nemokantis savo tėvų kalbos nedaug ką tegalės padėti ir okupacijoje kenčiančiai lietuvių tautai. Čia pat jis pacitavo ir JAV buv. prezidento John F. Kennedy žodžius: "Neklausk ką tau duos tavo kraštas, bet ką tu jam gali duoti".

Meninėje dalyje Delhi jaunųjų šokėjų grupė, vadovaujama Rasos Ratavičiūtės, nors ir tik kelias repeticijas turėjusi, gražiai pašoko keletą tautinių šokių. Šiai tautinių šokių grupei yra linkėtina dažniau susirinkti, augti, stiprėti ir išaugti į darnų vienetą, kaip yra buvusi anksčiau Delhi "Palanga".

Dabartinę jaunąją "Palangą" sudaro: Audra Beržinytė, Pranas Beržinis, Jonas Vieraitis, Dana Vieraitytė, Rimantas Jakubickas, Rimas Norkus, Daina Radauskaitė. Šarona Radauskaitė, Ričardas Radauskas, Ramūnė Jauneikaitė, Algis Ratavičius ir vadovė Rasa Ratavičiūtė. Akordeonu pagrojo studentė Laima Beržinytė.

Pasirodė ir Hamiltono teatras "Aukuras", vadovaujamas Elenos Kudabienės-Dauguvietytės. Jis gražiai suvaidino Vytautą pas kryžiuočius ir kelias ištraukas iš A. Rūko "Bubulis ir Dundulis". Vaidino: Marytė Kalvaitienė, Balys Juodelė, Arūnas Juodelė, Violeta Juodelytė, Danutė Jonikaitė, Alkis Paškevičius, Algis Ulbinas ir pati vadovė.

Sekančią dieną, sekmadienį, šventė buvo tęsiama Delhi Šv. Kazimiero šventovėje. Pamaldas atlaikė ir šventės rimčiai pamokslą pasakė kun. dr. J. Gutauskas. Pamaldose dalyvavo šauliai su vėliavomis.

Stepas Jakubickas

• Kas manytų lietuvybę išlaikyti be religijos ir be moralės, apgaudinėtų save ir kitus.

M. KRUPAVIČIUS

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos Rėmėjai išleido

"LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKOS"
II dalį. Kaina minkštais viršeliais $3.50, kietais — $5.

"LKB KRONIKOS" III dalis bus išleista iki š. m. liepos mėnesio

Atsilyginkite už "LKB Kroniką"
I ir II dalį visi, kurie dar neatsilyginote už gautas pavienes knygas ar išplatintas, nes knygų leidimas daug kainuoja, reikia nemažų sumų lėšų joms išleisti.

Atsilyginti už "LKB Kronikos" knygas ar užsakyti jas platinimui, siųsti aukas persekiojamai Bažnyčiai okupuotoje Lietuvoje prašoma šiuo adresu:

L. K. Religinės Šalpos Rėmėjų vyr. valdyba,
6825 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

LKRŠ Rėmėjų vyr. valdyba

Daugiakultūriškumas? Tai jūsų reikalas

Pagrindinė daugiakultūriškumo idėja — padėti kanadiečiams sugyventi, suprasti vienas kito kultūrą bei skirtumus.

Kadangi tai pastovi vyriausybės politika, apimanti visus kanadiečius, daugiakultūriškumas yra savanoriškas. Jo veiksmingumas priklauso nuo mūsų pačių.

Federacinė mūsų vyriausybė yra sudariusi sekančias programas bei paruošusi priemones:

VALSTYBĖS SEKRETORIAUS DEPARTAMENTE
Daugiakultūrė programa yra skirta padėti bei skatinti kultūriniam vystymuisi visų Kanados grupių, norinčių išsaugoti savo kultūrinį lobį ir juo praturtinti Kanadą. Sekančios programos padeda siekti to tikslo:

PAGALBA ETNINĖM GRUPĖM
Ši programa teikia profesijonalų pagalbą grupėms viso krašto ir vietiniu mastu organizacijos ir komunikacijos srityse.

KANADIŠKOS TAPATYBĖS PROGRAMA
Ji siekia stiprinti mažumų grupių kultūrinį identitetą, skatinti didesnį supratimą bei pažinimą kultūrinio Kanados įvairumo per rankdarbius, teatrą, etninio meno festivalius ir literatūrą.

ETNINĖS KANADOS STUDIJOS
Vadovaujant patariamajam etninių Kanados studijų komitetui, sudaromos programos tirti etninėm studijom Kanadoje. Patariamasis komitetas taip pat administruoja vizituojančių profesorių ir lektorių programą Kanados unversitetuose.

NEOFICIALIŲ KALBŲ MOKYMO PRIEMONĖS
Ši programa parūpina lėšas paruošti ir pagaminti mokymo priemones kalbų klasėms.

DAUGIAKULTŪRIŲ CENTRŲ PROGRAMA
Padeda savanoriškom grupėm organizuoti daugiakultūrius centrus vietinėse bendruomenėse.

IMIGRANTŲ INTEGRAVIMO PROGRAMA
Padeda įvairiom grupėm, teikiančiom pagalbą imigrantams, kad galėtų pilniau dalyvauti kanadiečių visuomenėje.

PROJEKTAMS REMTI PROGRAMA
Skiria lėšas savanoriškom grupėm ir tuo būdu remia jų daugiakultūrę veiklą.

VALSTYBINĖJE FILMŲ VADYBOJE
Valstybinė Filmų Vadyba, kaip savo įnašą į daugiakultūrę programą, yra pagaminusi apie 400 filmų 19 įvairių kalbų. Tie filmai yra nemokamai gaunami Valstybinės Filmų Vadybos raštinėse šiuose miestuose: Vankuveryje, Winnipege, Toronte, Montrealyje, Otavoje ir Halifakse.

VALSTYBINIAME ŽMOGAUS MUZĖJUJE
Valstybinis Žmogaus Muzėjus Otavoje renka istorinę medžiagą visų Kanados etnokultūrinių grupių tradicijų. Muzėjus turi surinkęs daug meniškų rankdarbių, įrekorduotų magnetofono bei vaizdinių juostų ir filmų. Specialus dėmesys kreipiamas į liaudies architektūrą, namų baldus, primityvią maisto gaminimo techniką ir rankdarbius, tradicinus pasakojimus, šeimos ir bendruomenės gyvenimą, šventes bei apeigas. Rengiamos kultūrinės parodos, jų tarpe ir kilnojamosios.

VIEŠUOSE ARCHYVUOSE
Etninis Valstybės Archyvas rūpinasi suradimu bei apsauga etnokultūrinės medžiagos, kad ji nepražūtų ar nebūtų sužalota. Atitinkamų sričių specialistai pradėjo rinkti medžiagą reikšmingo bei svarbaus mūsų gyvenimo aspekto, kreipdamiesi į etnokultūrines organizacijas, sąjungas bei paskirus asmenis.

VALSTYBINĖJE BIBLIOTEKOJE
Valstybinė biblioteka suorganizavo daugiakalbę tarnybą. Jos tikslas — įsigyti knygas neoficialiomis kalbomis, vartojamomis Kanadoje, ir padaryti jas prieinamas per viešąsias bibliotekas; išplėsti turimus neoficialiom kalbom knygų rinkinius daugumoje bibliotekų. Pirmoji knygų siunta dešimtyje kalbų buvo išsiųsta iš Otavos 1975 m. kovo mėnesį. Planuojama pridėti kasmet penkias naujas kalbas prie turimųjų 70.

Norintieji pareikšti savo nuomonę arba gauti platesnių informacijų rašykite:

Multiculturalism, P.O. Box 366, Station A,
Ottawa, Ontario K1N 8Z9

Hon. John Munro
Minister Responsible
for Multiculturalism

L'hon. John Munro
Ministre chargé
du multiculturalisme

"Lietuviškoji skautija"

Č. SENKEVIČIUS

Beveik prieš 30 m. pradėta rašyti ir telkti reikalinga medžiaga tapo stambiu 824 psl. didelio formato veikalu "Lietuviškoji skautija", parašytu Petro Jurgėlos.

Pradžioje įvardinti pagrindiniai veikalo skyriai: atsiminimai — istorinė apžvalga, nuopelningumas, didvyriškumas ir tautos prieauglio ugdymas. Lietuvių skautų sąjunga, kaip oficiali šios knygos leidėja, įvadiniame žodyje suglaustai pabrėžia, kas yra ta lietuvių „skautybė, ko ji siekia ir į ką remiasi, savo tikslų siekdama. Trumpai papasakoja apie veikalo vystymąsi ir pareiškia padėką autoriui bei visiems jo talkininkams. Autorius savo žodyje išvardina labai daug pavardžių. Tai jo bendradarbiai, teikę žinių bei nuotraukų.

Istorinė apžvalga su atsiminimais apima 1917-1949 m. laikotarpį, taigi, nuo pirmųjų lietuvių skautų vienetų branduolėlių Rusijoje iki atsteigtos išeivijoj sąjungos skirstymosi emigracijon. Šitame skyriuje matome daug retų ir dar niekur nespausdintų nuotraukų, skaitome pavardžių, kurios niekada nebuvo minimos skautų literatūroj, užtinkame įdomių istorinių teigimų, kurie nebuvo žinomi vadovams-vėms. Enciklopedišku tikslumu čia aprašyti nepriklausomoje Lietuvoje veikę skautų-čių tuntai su datomis, pavardėmis ir žymesniais veiklos pasireiškimais. Kruopščios centrinės vadovybės veikimo apybraižos, santykiai su užsienio skautais, didžiosios stovyklos ir skautų atsisteigimas V. Vokietijoje po II D. karo sudaro nepaprastai didelį žinių kraitį, kuris, be abejonės, kada nors bus panaudotas istorikų darbams.

Antroje veikalo dalyje atskirais skyriais autorius atskleidžia skautijos įnašą, ugdant lietuvių tautos krikščioniškumą, kovojant už Lietuvos laisvę, gerbiant motiną ir auklėjant motinas, padedant artimui varge ir nelaimėje, išryškinant Lietuvos praeitį, auklėjant ir mokslinant lietuvių tautą, kuriant grožinę literatūrą, ugdant fizinį tautos pajėgumą, auklėjant ir parengiant kariuomenę kovai, kuriant karinį laivyną, stiprinant tautos vienybę, saugumą ir t.t. Čia sužymėtos beveik visos nepr. Lietuvos gyvenimo sritys, atskleistos pavardės skautų-čių, kurie aktyviai jose reiškėsi.

Trečioje dalyje pasakojama apie didvyrius, kankinius, veiklą okupacijų metu partizanų žygius ir aukas. Surinkti istoriniai faktai, pailiustruoti retomis nuotraukomis, yra pastovūs liudininkai, kaip praktiškai tarnauta tėvynei tada, kai vien sentimento neužteko.

Ketvirtoji dalis atskleidžia kaikurias kultūrinio bei politinio gyvenimo sritis išeivijoje. Gausu pavardžių žmonių, kurie šiose srityse veikė ar dar tebeveikia. Pavardžių rodyklė ir autokotojų sąrašais baigiama knyga.

PETRAS JURGĖLA, LSS pirmūnas, knygos "Lietuviškoji skautija" autorius

Teresės Pautieniūtės debiutas

PR. NAUJOKAITIS

"Ateities" leidykla 1975 m. pabaigoje išleido jaunos lietuvių išeivijos poetės Teresės Pautieniūtės pirmąją eilėraščių knygą "Lyg nebūtų rytojaus". Autorė jau yra pažįstama iš pluoštelio eilėraščių, išspausdintų jaunųjų poezijos antologijoje "Tiltai ir tuneliai" (1969), taip pat iš eilėraščių "Ateityje", "Laiškuose Lietuviams", "Drauge".

T. Pautieniūtė jau turi savo poetinį pasaulį. Jis dar nesudėtingas, bet nenuobodus ir netuščias. Į giedrus gamtos vaizdus, į nesudrumstą jaunystę pamažu braunasi susimąstymas, būties prasmės, egzistencinės tragikos motyvai. Poetė skundžiasi, kad negeru laiku gimusi, kad motina gimdydama glaudėsi ne prie žemės, nešančios vaisius, o prie akmens karo audroje. Dėlto ir poetei tenka nuolatos bėgti į vakarus, bet nepavyti dienos iki vakaro. Žmonės stato namus iš akmens ir geležies, bet tie namai yra tamsūs ir be paukščio giesmės, nes žmonės ir žaliuojančiuose miškuose nušovė sidabrinio balso paukštę. Moderniojo žmogaus civilizacija yra paženklinta tragišku ženklu. Poetė tai išryškina miesto metaforomis: ten, kur augo medis, žydėdamas paukščių balsais, išdygo betono bokštai, kurių šaknys giliai įaugo į žemę, o asfalto upės siurbiasi į silpnas dar likusių gyvų medžių šaknis. Akmens miesto broliai nemylėjo našlaičio vaikelio, ir dėlto poetė jam pataria išeiti į girios pakraštį, kur teka saulė, kur laukia atvira žemė ir šiltas vasaros lopšys.

Natūralios, nesugadintos gamtos trauka jaučiama daugelyje T. Pautieniūtės eilėraščių. Ji ragina atidaryti langus nakčiai, kad lekiantis vėjas į namus atneštų pavasarį. Pušynas glamonėja poetę savo gaiviu kvapu. Traukia ją ir pasaka, svajonės, beribė jūra, kopos, toliai. Tas bėgimas nuo nuobodžios ir sielą dusinančios miesto kasdienybės T. Pautieniūtės lyrikoje užima ryškią vietą.

Poetė jaučia ir būties trapumą, laiko naikinančią jėgą. Raudos forma poetė skundžiasi, kad ji net nespėjo pamatyti, kada tėvužėlis paseno, sulinko, kada motulė sengalvėlė pražilo, kada ji linelius išaudė, drobeles sudėvėjo. Net ir gimtojo žodžio ištekliai tėra panašūs į vaikų dėžėj supiltą žaidimų smėlį, kurio atsargos kasmet mažėja. Namų smėlio simbolika giliai paliečia gimtojo žodžio ir kūrybos likimą išeivijoje.

Kultūrinį tėvų palikimą poetė jaučia jaugusį savo prigimtyje. Ji dėkinga savo motinai:

Tu pasėjai dainą
mano vaikystėj,
tu pasėjai žodį
mano jaunystėj,
ir dabar aš moku
dainuot ir kalbėt
žmonių kalba,
mylėt,
kaip ir tu mane mylėjai,
o, motina.

(Motinai)

Kultūrinį paveldėjimą poetė nuoširdžiai išsako tėvo žydinčių sodų, drobių žiedų, dainos metaforomis. Iš viso T. Pautieniūtė savo vidaus pasaulį sugeba išsakyti vaizdais, metaforomis, simboliais. Tik retais atvejais pasitenkina sausu proziniu pareiškimu ("liūdesys ir skausmas mūsų kasdieninė duona..."). Bet dažniausiai jos žodis yra taupus ir priderintas nuotaikai. Štai kad ir miniatūrinė "Dainelė":

Leisk man
padūduot tau,
pagrot tau dainelę,
ne naują,
ne seną.

Ji tyliai tyliai
švilpianti,
raudanti
ilgesį maną.

T. Pautieniūtė eiliuoja laisvu ritmu, nerimuotomis eilutėmis, bet jau lengvai valdo poetinį žodį. Nors jos pasaulis dar nėra labai sudėtingas, bet poetė jau turi ką pasakyti ir moka savaimingai pasakyti. Nuotaikingas debiutas teikia vilties, kad T. Pautieniūtė naujuose rinkiniuose, jei tik nepasitrauks iš poezijos kelio, bus jau pilnai suradusi savo turinį ir originalią formą.

Teresė Pautieniūtė, **LYG NEBŪTŲ RYTOJAUS.** Eilėraščiai. Išleido "Ateitis" (17689 Goldwin, Southfield, Mich. 48075) 1975 m. Viršelį nupiešė Gediminas Kaulėnas. 76 psl., kaina $2.50.

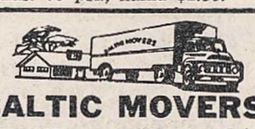

BALTIC MOVERS

Visų rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turtas pilnai apdraustas.
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

Antanas Tamošaitis — Mano sapnas — Tapyba

Kūrėjas arti deimantinės brandos

Dail. Antanas Tamošaitis 70 metų amžiaus proga atsako į "Tėviškės Žiburių" klausimus

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

— Kas paskatino domėtis daile — tėvai, mokytojai, draugai, aplinka, talento pajutimas ar kas kita?

— Vaikystėje stebėdavau, kaip mano motina ir vyriausioji sesuo ausdavo įvairius marginius. Pradžios mokykloje mokytojas Vincas Staugaitis kartą liepė mokiniams ką nors namie per Velykų šventes nupiešti. Pas mus moterys ir vaikai prieš pat Velykas margindavo kiaušinius. Aš sumaniau tuos marguočių raštus perpiešti sąsiuvinyje. Mano sesuo ir motina turėjo daug senoviškų kraitinių juostų. Pamėginau ir jų raštus perkelti į savo piešinio sąsiuvinį. Po Velykų švenčių nusinešiau į mokyklą savo pirmąją kūrybą — liaudies meną. Mokytojas labai susidomėjo mano darbu, parodė visai mokyklai ir pagyrė mane, paskatino mokinius gerbti senąjį liaudies meną. Ir tėvai didžiavosi, kad mažasis Antanukas artimiausių kaimynių audinių raštus perpiešia ir vis neša parodyti mokytojui. Pagaliau, kai aš jau buvau baigęs dailės mokyklą, parašęs knygų, tai tas pirmasis mano mokytojas Staugaitis, būdamas Lazdijų apskrities mokyklų inspektoriumi, pakvietė mane mokytojų konferencijoje skaityti paskaitą apie lietuvių liaudies meną.

— Esate plačiai žinomas kaip lietuvių liaudies meno tyrinėtojas bei rinkėjas. Kokie veiksniai pastūmėjo Jus dirbti toje srityje?

— Dar būdamas meno mokyklos studentu 1926 m. pirmą kartą iškeliavau į Žemaitiją — Telšius, Plungę, Alsėdžius senojo lietuvių liaudies meno rinkti M. K. Čiurlionio galerijai. Žemaitijoje pamačiau šimtus senoviškiausių koplytėlių, stogastulpių, kryžių, Rūpintojėlių, šv. Jurgių ir kitų šventųjų, kurie buvo apleisti, aptrūniję, apkerpėję. Jie tūnojo lyg lauk-dami, kad kada nors bus priglausti muzėjuose. Jų buvo gausu pakelėse, kiemuose, darželiuose ir kapinėse. Su dideliu įdomumu aš juos fotografavau ir škicavau.

Žemaičių sodiečių namai man irgi atrodė keistoki — augštais šiaudiniais stogais, plačiai užleistais ant sienų-rentinių, paskendę medžiuose. Taip pat ir sodybų ribos medžiais apsodintos, statinėm tvorom aptvertos. Kur tik bekeliausi — vis piliakalniai, senkapiai, milžinkapiai su senų žmonių padavimais, legendomis. Tą visą vasarą apkeliavęs didelius Žemaitijos plotus jaučiausi lyg ir pasakų šalyje.

Lankydamas sodybą po sodybos, radau senų žmonių dailių rankų darbų, nemažai jų pririnkau ir Čiurlionio galerijai. Kiekvienas surastas senoviškas liaudies dirbinys turėjo savo istoriją. Žmonės labai mėgo pasakoti, kaip jie senovėje gyveno, vargo ir dirbo. Senos moterys maloniai su šypsena prisimindavo savo kraičius.

Patekęs į žemaičių turgų, pamatai prikrautus vežimus namų darbo puodų, ąsočių, dubenių. Greta vežimų, ant žemės, išdėstytos medinės margos klumpės. Ant "karabelninkų" stalų išrikiuoti švilpukai, birbynėlės. Visa Žemaitija tada atrodė lyg ir liaudies meno muzėjus. Jau ir tada jaunoji karta buvo nusigręžusi nuo protėvių palikimo.

Man tada buvo skaudu ir gaila, kad šimtmečiais protėvių ugdyta sodiečių kūryba diena po dienos nyksta. Kilo mintis, ar nebūtų galima vėl grąžinti į gyvenimą naujomis formomis senojo liaudies meno? Dar keletą vasarų teko vadovauti grupinėms ekspedicijoms kitose Lietuvos vietovėse, renkant muzėjui sodiečių kūrybą.

Taigi, lietuvių liaudies menas ir paliko manyje gilius pėdsakus, žavėdamas ne tik savo formų, raštų, spalvų grožiu, bet ir visa ta aplinka, kurioje jis išaugo su senovės pasakomis, legendomis, padavimais.

— Jūsų dailės darbuose matyti žymi lietuvių liaudies meno įtaka. Ar ji atėjo Jūsų kūrybon spontaniškai, ar dirbtiniu būdu? Ar ji netrukdo įeiti į tarptautinį pasaulį?

— Lietuvių liaudies priežodis sako: "Su kuo sutapsi, tokiu ir pats patapsi". Didžią jaunystės dalį praleidau tarp liaudies kūrėjų. Prisižiūrėjau, kaip jie be jokio meninio išsimokslinimo taip savitai, įdomiai ir nuoširdžiai sukuria įvairius dailės dalykus. Muzėjai renka ir konservuoja jų darbus kaip meno kūrinius. Meno tyrinėtojai pripažįsta, kad beveik visos kūrybos sritys išaugo iš primityvaus žmogaus kūrybos. Tik vėliau atsirado amatininkai, jų cechai, meisteriai, o pagaliau ir meno mokyklos.

Lietuvių liaudies menas yra tiek įvairus ir turtingas visose dailės šakose. Be to, jame sukauptas šimtmečiais visos tautos ugdytas estetinis skonis. Jis turtingas raštais, jų kompozicijomis, spalvingumu ir savitu stiliumi. Be to, liaudies kūryboje yra daug simbolikos. Taigi, pasinėręs į liaudies meną rasi savajai kūrybai visokeriopų pradų — tematikos, stiliaus apraiškų, savitų faktūrinių sprendimų, spalvų derinimo įvairumo ir kt. Liaudies menas man ir yra ne kopijavimo, ne imitavimo, bet meninio įkvėpimo šaltinis. Vadinamasis tarptautinis didysis menas nėra iš kažkur atsiradęs. Abstraktinio meno tėvas Kandinskis sėmėsi įkvėpimo iš austrų liaudies meistrų stiklo tapybos, Chagalis perteikė žydiškai religinio bei rusiško gyvenimo nuotaikas. Alb. Duererio raižiniuose jaučiama primityvių liaudies raižytojų įtaka. Minėti menininkai yra pirmaeiliai pasauliniai dailininkai. Jiems visiškai nekliudo etninė tematika. Net M. K. Čiurlionis, kylantis į pasaulinio dailininko poaugštį, kitataučių laikomas lietuvišku. Manyčiau, kad su tautinės-etninės dailės bruožais net lengviau žengti į meno viršūnes.

— Sakoma, liaudies menas yra didis įkvėpimo šaltinis dailininkams ir kitų sričių kūrėjams. Bet ar tai nemažina kūrėjo originalumo, nepadaro priklausomu nuo liaudinių formų?

— Mano įstikinimu kūrėjo originalumas nepriklauso nuo jo įkvėpimo šaltinio ar tematikos, bet nuo kūrėjo genijalumo. Tikras menininkas iš paprasčiausio, net, sakyčiau, banaliausio motyvo sukuria didelį meno kūrinį. Liaudiškas koplytstulpis, nupieštas diletanto, bus tik brėžinys, o M. K. Čiurlionio tik dviejų koplytstulpių vazidas ("Žemaičių kryžiai") jau yra brandus kūrinys. Kitų sričių menininkai rašo muziką pagal liaudies šokius, kuria operas pagal liaudies muziką, bet dažnu atveju ten nebūna liaudinių iškarpų, o tik jaučiama pati nuotaika.

— Pastebėta, kad ir dabartinėje savo kūryboje Jūs neatitrūkstate nuo liaudies meno elementų. Kaip tai įmanoma gyvenant išeivijoje, toli nuo tos liaudies kūrybos šaltinių?

— Mano nuomone, dailininkams ir kitų meno šakų kūrėjams nėra būtina čia pat prieš akis turėti modelius ar realius pavyzdžius, ypač jeigu kūrinyje norima tik tam tikras nuotaikas išreikšti. Sakysim, daugelyje religinių paveikslų vaizduojami objektai — angelai, Dievas soste, Kristus tarp debesų ir angelų yra tik fanatzijos kūriniai. Dailininkai kūrėjai sukaupė visas kūrybines jėgas išreikšti ne objektų realizmui, bet religiniam misticizmui. Kai dailininkas tapo legendas, padavimus, antgamtines scenas, dažnu atveju stengiasi atsipalaiduoti nuo materialistinio objektų vaizdavimo. Tapant liaudies meno nuotaikomis būtų neprasminga kopijuoti, nes tai būtų tik kopijos iš gamtos, bet ne savito stiliaus sudarymas. Taip pat manyčiau, kad yra lietuviška opera ar kitas muzikos kūrinys, sudarytas ne iš "liaudinių iškarpų", bet tik perteikias lietuviškas nuotaikas. Literatūros, dailės ar kitų sričių kūryboje dažnu atveju net vengiama vaizduoti realią tikrovę — sukaupiamos jėgos meninei tikrovei. Liaudies kūrybos šaltinius aš sukaupiau savyje per ilgų metų rinkimą sodietiškos kūrybos. Be to, nemažai senoviškų liaudies meno rinkinių esu atsivežęs iš Lietuvos ir čia surinkęs iš pirmųjų lietuvių išeivių.

— Kaip gausūs ir kur randami kūrybiniai Jūsų lobiai išeivijoje? Iš ko pragyvenate?

— Gyvendamas Kanadoje nuo 1949 m., esu sukūręs iš viso apie 700 dailės darbų. Tapybos priskaitau maždaug iki 400 drobių, akvarelės — 200 ir litografijų apie 100. Per tą laiką surengiau 15 asmeninių parodų ir dalyvavau keliose bendrinėse. Tik vienas trečdalis tų darbų dabar yra mano dailės studijoje Kingstone. Keletas mano paveikslų yra ir viešose kolekcijose: Toronto universiteto Hart House galerijoje, Windsoro universitete, Otavos universitete, Peterboro universitete, Čiurlionio galerijoje Čikagoje. Visi kiti — privačių žmonių rinkiniuose. Pragyvenu gan kukliai iš savo dailės darbų.

— Ką planuojate ateičiai?

— Kol sveikata leidžia, atsidėjęs dirbsiu dailės srityje ir talkinsiu lietuvių kultūros dirvonuose.

Atsiųsta paminėti

Bohdan R. Bociurkiw, LA PROTESTA DEI CATTOLICI LITUANI. Šis lietuvių katalikų protestas yra 28 psl. atspaudas iš Italijoj leidžiamo žurnalo "Russia Cristiana" 1975 m. liepos-rugpjūčio laidos. Autorius — ukrainietis, politinių mokslų profesorius Otavos Carleton universitete.

Salme Pruuden, PANSLAVISM AND RUSSIAN COMMUNISM. Leidinio rėmėjai — Britanijos Estų Draugija. 60 psl., minkštais viršeliais. Kaina 60 amerikietiškų centų. Leidėjas — Foreign Affairs Publishing Co. Ltd., 139 Petersham Rd., Richmond, Surrey TW10 7AA, Britain.

Marius Katiliškis, APSAKYMAI. Išleido Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondas, 6349 South Artesian Ave., Chicago, Ill. 60629, USA. Aplankas ir titulinis puslapis — dail. Algirdo Kurausko. Išleista 1975 m., 254 psl. Kaina — $8.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

ŽURNALAS "LAISKAI LIETUVIAMS", leidžiamas jau 27-tuosius metus, savo šventę Čikagos Jaunimo Centre pradėjo XVI straipsnių konkurso premijų įteikimu. Vertintojų komisija — pirm. A. Likanderienė, sekr. D. Bindokienė, V. Kasniūnas, N. Užubalienė ir G. Vakaris premijas paskyrė: $150 — N. Gailiūnienei iš Hartfordo, Conn., $100 — G. Kriaučiūnienei iš Lansingo, Mich., $75 — N. Beleškaitei-Gražulienei iš Hazel Crest, Ill., $50 — V. Nakui iš Detroito, Mich., $25 — penkiolikametei čikagietei R. Miliauskaitei. Premijų mecenatai — Jolita ir Vida Kriaučeliūnaitės, Birutė Lieponytė, Ona ir Vincas Kuliešiai, St. Rudokienė. Koncertinę lietuvių kompozitorių bei jų harmonizuotų liaudies dainų programą atliko Jaunimo Centro choras "Audra", vadovaujamas muz. Fausto Strolios, tautinių šokių — "Žilvičio" grupė, paruošta vadovių V. Stankuvienės ir A. Mažeikienės, Jaunimo Centro ansamblis su vadove L. Braždiene.

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ IR DANTŲ GYDYTOJŲ adresų knygutė ruošiama spaudai. Pagrindą jai sudarys Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos žurnalo "Medicina" kartoteka. Kurie šio žurnalo neprenumeruoja, bet norėtų būti įtraukti į minėtą leidinį prašomi pranešti savo adresus iki balandžio 1 d. administracijai: Medicina c/o L. Dargis, 10326 Kipling St., Westchester, Ill. 60153, USA. Ypač pasigendama jaunųjų gydytojų adresų. Žurnalo prenumeratoriai, nepageidaujantys įtraukimo adresų knygutėn, taip pat turi kreiptis į administraciją iki balandžio 1 d.

LAIKRAŠČIO "DARBININKAS" šešiasdešimtmetis bus paminėtas balandžio 24, pirmąjį šeštadienį po Velykų, Kultūros Židinyje Brooklyne, N.Y. Koncerto programą atliks sol. Anita Pakalinškytė, Kanados lietuvaitė, gyvenanti Hamiltone, Ont.

ČIKAGOS JAUNIMO CENTRAS Vasario 16 proga trijose M. K. Čiurlionio galerijos salėse surengė dail. Viktoro Petravičiaus tapybos, grafikos ir skulptūros darbų parodą. Ji buvo apžvalginio pobūdžio, skirta šio dailininko amžiaus septyniasdešimtmečiui. Sukaktuvininkas V. Petravičius 1935 m. yra baigęs Kauno meno mokyklą ir M. Dobužinskio grafikos-dekoracijos studiją, vėliau tobulinęsis Paryžiuje pas prof. J. Beltrand ir prof. M. Magne. Iš Paryžiaus jis parsivežė dviejų dailės mokyklų diplomus, tarptautinėje meno ir technikos parodoje laimėtą didįjį prizą už lietuviškų pasakų iliustracijas. 1940-41 m. V. Petravičius dirbo dėstytoju Kauno taikomosios dailės institute, 1941-44 m. — Vilniaus dailės akademijoje. JAV Lietuvių Fondas kasmet parūpina $1.000 dailės premijai. 1975 m. premiją vertintojų komisija, sudaryta dail. Adolfo Valeškos, paskyrė amžiaus septyniasdešimtmetį švenčiančiam dail. V. Petravičiui.

PUTNAMO SESELIŲ RĖMĖJŲ Čikagos apygarda Jaunimo Centre surengė solistų Nerijos Linkevičiūtės, Bernardo Prapuolenio ir bostoniečio pianisto Sauliaus Cibo koncertą. Abu čikagiečiai dainininkai yra labiausiai pasižymėję darniai atliekamais duetais. Šį kartą jų koncerte skambėjo Monteverdi, Haendelio, Mocarto operų ištraukos, Mendelssohno-Bartholdy kompozicijos, lietuvių liaudies dainos, kompoz. D. Lapinskos harmonizuotos dainos "Ko, mergyte, liūdi", "Mergužėle mano". Koncertą jiedu užbaigė estradinėm kompozicijom — A. Raudonikio "Lauksiu tavęs", G. Gudauskienės "Tu mylėk", "Ar ateisi", "Prisiminki". S. Cibas, akompanavęs solistams, koncertą papildė M. K. Čiurlionio "Humoreska" ir J. Brahmso "Rapsodija".

"MATRIONOS NAMŲ" LEIDYKLA, įsteigta Milane, Italijoje, planuoja leisti rusų bei kitų Sovietų Sąjungos valdomų tautų disidentų veikalus ir raštus, kovojančius už žmogaus bei tautų teises. Leidyklos pavadinimas yra paimtas iš A. Solženicino raštų. Jos knygos bus suskirstytos į keturias serijas. Pirmojon serijon — "Dokumentai ir liudijimai" jau yra įtrauktas "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" pirmųjų 10 numerių itališkas vertimas, A. Sacharovo apklausos Kopenhagoje nutarimai ir liudininkų pateikti duomenys.

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJA paskirs tris 1975 m. premijas: už mokslinį veikalą, religinį veikalą ir žurnalistinę veiklą. Šias premijas po $1.000 yra parūpinęs mecenatas kun. dr. Juozas Prunskis. Vertintojų komisiją mokslinio veikalo premijai sudaro dr. Juozas Girnius, prof. Simas Sužiedėlis, kun. prof. dr. P. Rabikauskas, prof. dr. Viktorija Skrupskelytė ir prof. dr. Kęstutis Skrupskelis. Žurnalistikos ir religinio veikalo vertintojų komisijoje yra tie patys asmenys, tik kun. prof. dr. P. Rabikauską pakeičia kun. dr. Vytautas Kazlauskas, lietuviškųjų Vatikano radijo laidų vadovas.

VEIKLIAUSIĄ LIETUVĮ JAUNUOLĮ IR JAUNUOLĘ išrinks Čikagos Jaunimo Centro sudarytas komitetas: pirm. Pr. Nedas, I. Regienė, J. Paštukas, dr. A. Paulius ir S. Jelionienė. Su tais išrinktaisiais visuomenė bus supažindinta specialiame pobūvyje š.m. gegužės 8 d. Jaunimo Centre.

POEZIJOS IR KALBOS PROBLEMAS gvildeno Rašytojų Sąjungoje įvykęs poetų sekcijos ir Vilniaus kalbos sekcijos susirinkimas. Prof. J. Palionis, vadovavęs susirinkimui, pabrėžė, kad pagrindinis tikslas yra ne poezijos kalbos kritika, bet pasidalijimas mintimis apie jos specifiką. Pagrindą diskusijoms sudarė trys pranešimai: B. Savukyno — "Poezijos kalba ir kalbos norma", P. Kniūkštos — "Žodžio įprasminimas poezijoje", A. Pupkio — "Kirtis poezijoje". Jose dalyvavo V. Drazdauskas. A. Miškinis, A. Churginas, A. Jonynas, A. Maldonis. Piktnaudžiavimą barbarizmais pasmerkė A. Miškinis, nors jų negalima visai atsisakyti. Jis patarė netaisyti senųjų barbarizmų, bet vengti naujų. Panašios nuomonės buvo ir A. Maldonis. Nerimą jam kelia naujųjų barbarizmų banga, kalbos abstraktėjimas, mažesnės žodžių atsargos, žodyno skurdumas. A. Miškinis nusiskundė labai darkoma Vilniaus televizijos kalba.

DRAMATURGO KAZIO SAJOS kūrybos vakarai įvyko Vilniuje ir Kaune. Dalyvius jis supažindino su pirmaisiais savo žingsniais literatūroje ir scenoje, žiūrovų akivaizdoje sukurdamas teatrinę novelę. Aktoriai R. Adomaitis, J. Matekonytė, Č. Stonys skaitė K. Sajos apsakymus "Sizifo akmuo", "Po to, kai jie pavirto medžiais", "Poseidonas", suvaidino ištrauką iš naujos pjesės "Imago", režisuotą paties K. Sajos. Šia pjese apie paskutinę vabzdžių vystymosi stadiją, kurioje jie jau gali skraidyti, K. Saja kelia aktualius klausimus žmogui: ar jis taip pat yra pasiekęs šią stadiją, ar jo dvasia gali skraidyti, ar dvasinis turtingumas neatsilieka nuo medžiaginės gerovės? Vakarų dalyviai šiltai sutiko K. Sajos anekdotinius kelionių pasakojimus, kuriuos jis vadina neparašytomis novelėmis. Programa užbaigta negirdėta ir neregėta pasaka apie visus ir viską, pasižymėjusia staigiais, juoko banga palydimais minties posūkiais.

"LIETUVOS" ANSAMBLIS XXV-tojo sovietų kompartijos suvažiavimo dalyviams bei svečiams Kremliuje atliko specialiai paruoštą vokalinę choreografinę kompoziciją "Žydėk, mano krašte".

DOCENTAS KAZYS KATILIUS, Vilniaus universiteto fakultetinės chirurgijos katedros vedėjas, po sunkios ligos mirė vasario 20 d., sulaukęs 72 metų amžiaus. Velionis buvo kilęs iš Suvalkijos, 1932 m. baigęs Kauno universiteto medicinos fakultetą. 1934-49 m. dirbo Kauno universiteto chirurginės klinikos asistentu, 1940-51 m. — klinikinės Vilniaus ligoninės chirurginio skyriaus vadovu. Į pedagoginį darbą Vilniaus universitete įsijungė 1944 m. Yra patobulinęs tireotoksikozės chirurginio gydymo metodiką, paskelbęs mokslinių straipsnių chirurgijos klausimais.

TAURAGĖS LIAUDIES TEATRAS, vadovaujamas rež. Antano Naruševičiaus, 15 metų veiklos sukaktį paminėjo publicistine M. Jackevičiaus ir J. Skliutausko pjese "Kaino žymė". Ji vaizduoja tragišką vokiečių kompoz. Edvino Geisto ir jo žmonos Lidos likimą II D. karo metais. Kaunan jis atvyko iš Berlyno, kai Vokietijoje įsigalėjo naciai, nes jo žmona Lida, Berlyno konservatorijos studentė, buvo žydė, gimusi Prienuose. E. Geistas Kaune vokiečių kalba išleido monografiją "Antikiniai ir šiuolaikiniai pradai lietuvių liaudies dainose", kuriai įvadą parašė kompoz. Vl. Jakubėnas. Čia jis taip pat sukūrė operą graikų mitologijos motyvais "Dionisijaus grįžimas", simfoniniu paveikslu "Iš Lietuvos", koncertinę uvertiūrą "Antacos", pluoštą dainų lietuvių poetų tekstais. Su kompoz. E. Geisto muzikiniu palikimu lietuvius supažindino 1973 m. pradžioje dirigento J. Domarko surengti koncertai Vilniuje ir Kaune. Juose dalyvavo simfoninis Vilniaus filharmonijos orkestras, P. Bingelio vadovaujamas Kauno choras, Vilniaus operos sol. G. Apanavičiūtė. Su kompoz. E. Geisto kūrinių programa šie menininkai gastroliavo ir R. Vokietijoje. Kai Lietuvą okupavo naciai, kompoz. E. Geistui buvo pradėtas spaudimas išsižadėti žydės žmonos. Lida Geistienė nusižudė, o kompoz. E. Geistas 1942 m. buvo sušaudytas IX-jame Kauno forte. Pagrindinį E. Geisto vaidmenį "Kaino žymėje" atliko pats teatro rež. A. Naruševičius, Lidos — E. Peteraitytė. Scenovaizdžius sukūrė dail. A. Fadinas. Spektakliui buvo panaudota kompoz. E. Geisto muzika. Jame taipgi dalyvavo ir Tauragės kultūros namų ansamblio "Jūra" šokėjai, paruošti Vilniaus konservatorijos diplomanto Sauliaus Šakinio.

VILNIAUS KONSERVATORIJOS Klaipėdos fakulteto choreografas Vytautas Lekavičius savo diplominiam darbui pasirinko vakaronę "Taip ūliojo mūs senoliai". Šį darbą jam teko ginti Ignalinos kultūros rūmuose. V. Lekavičiaus paruoštą programą atliko Ignalinos rajono pasakoriai, dainininkai, pagyvenusių žmonių bei moksleivių šokėjų grupės.

KVĖDARNOS VAISTINĖJE, Šilalės rajone, buvo surengta įdomi paroda "Medicininiai straipsniai senuose lietuviškuose laikraščiuose". Sutelkti rodiniai buvo 60-70 metų senumo.

V. Kst.

• Jauniausias jaunimas — darželių ir pradžios mokyklų mokiniai. Jie greičiausiai ir radikaliausiai nulietuvinami. Mums — Lietuvai ir lietuvybei palieka tik menkos nuograužos ir tos pačios sujauktomis sielomis.

M. KRUPAVIČIUS

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W. **Tel. 534-9286**

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • **Tel. 532-3400**

AKTYVAI — virš 9 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	term. indėlius 1 metų	9¼%
Antradieniais	10 - 3	pensijų s-tas	8¼%
Trečiadieniais uždaryta		taupomąsias - savings s-tas	7½%
Ketvirtadieniais	10 - 7	depozitų - čekių s-tas	6%
Penktadieniais	10 - 8	DUODA PASKOLAS:	
Šeštadieniais	9-12	asmenines	9½%
Sekmadieniais	9.30 - 1	nekiln. turto	9½%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidas. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

F. SENKUS, "ONTARIO TRUST REAL ESTATE" įstaigos vedėjas, šių metų kovo 31 d. trim savaitėm išvyksta iš Toronto. Jį pavaduos **J. ANNO, tel. 536-6431.**

AUTORITE SALES and SERVICE

Telefonas 531-1305 1636 Dundas St. W.

ir **Bloor Autorite Garage,** 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)

- Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
- Visi automobilių mechaniniai taisymai.
- Snieginės ir paprastos padangos, **Michelin, B. F. Goodrich, Radial** ir kt.

Sav. FRANK PETTIT

BEST ELECTRIC

NUO LŪŠNOS IKI DANGORAIŽIO!
Verslo bei pramonės pastatų elektros įrengimai, priežiūra ir kiti darbai

ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 925-7716 Petras Prakas

Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

Ar turite sunkumų suprasti ką reiškia gyvybės drauda?

Klauskite mane apie:

- pajamų mokesčių atskaitas
- pensijų planus
- RRSP — registruotą pensijų planą
  - invalidumo pajamas
  - nuosavybių draudą
  - šeimos apsaugą
- Studentų draudos fondus mokslui eiti

Juozas Eimis Ramas, *2 Carlton St., suite 714*
District Manager
Canadian Premier Life
Raštinė: 363-7881
Namai: 766-5857

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave. **telefonas 536-5936**

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •

Savininkai: **A. Paškevičius** ir **J. Tamošiūnas**

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

prancūzų kilmės kvebekiečius. Premjeras P. E. Trudeau, atmesdamas C. M. Drury atsistatydinimą, pripažino jo apgailėtiną elgesį, bet nerado nieko nelegalaus. Naujasis konservatorių vadas J. Clark ir NDP socialistų vadas E. Broadbent tokį P. E. Trudeau sprendimą laiko dar viena arogancijos apraiška. Jiedu reikalauja viešo tyrimo ir sutarė reaguoti bendromis jėgomis.

Naują sesiją Ontario parlamentas pradėjo tradicine sosto kalba, perskaityta provincijos gubernatorės P. McGibbon. Progresyviųjų konservatorių partija šią provinciją valdo jau nuo 1943 m., bet šį kartą premjeras W. Davis valdžion grįžo tik su mažumos vyriausybe. Kadangi jam teks remtis liberalais ir socialistais, parlamentui nėra numatyta jokių kontroversinių įstatymų. Ontario ūkininkams buvo pažadėtos pastovios kainos už grūdus, užtikrinamos valdine priemoka, kriminalinėms byloms paspartinti — 40 naujų teisėjų. Ontario gyventojai, perkantieji namus, susilauks jau senokai pažadėtos garantijos, kuri statybininkus privers atitaisyti padarytus kokybės pažeidimus bei klaidas. Darbo ministerija pasiūlys kolektyvinių derybų reformą streikams sumažinti. Finansinių nuolaidų susilauks kasyklos, kad būtų užtikrintas šios pramonės augimas. Didesni varžtai planuojami socialinės gerovės pašalpoms. Jų tikslas — grąžinti darban tuos pašalpos gavėjus, kurie yra pajėgūs ir gali dirbti. Lig šiol jie atsisakydavo ne savo specialybės darbų arba juos atmesdavo dėl permenko atlyginimo. Ši reforma, atrodo, bus nukreipta prieš socialinės gerovės pašalpas gaunančią tinginių grupę.

Toronto gimnazijų mokytojų streiką, trukusį 38 dienas, užbaigė provincinio parlamento įsakymas grįžti darban. Jų atlyginimų padidinimą turėjo nustatyti arbitras, kuriuo premjeras W. Davis pasirinko teisėją Ch. Dubiną. Pastarasis jau paskelbė savo nutarimą mokytojų atlyginimus padidinti 39,2% per dvejus metus. Panašų pasiūlymą mokytojai dar prieš streiką buvo gavę iš švietimo vadybos. Taigi, tas 8.600 mokytojų streikas buvo visiškai beprasmis, padaręs daug žalos ne tik gimnazistams, bet ir mokytojų prestižui. Teisėjo Ch. Dubino pasiūlytą algų pakėlimą 39,2% turi patvirtinti antiinfliacinė Kanados taryba. Ji gali tą nuošimtį sumažinti. Už jo sumažinimą savo vedamaisiais yra pasisakę Toronto dienraščiai. Daug kam atrodo, kad metinis algų padidinimas beveik 20% yra perdidelis, kai kontrolė teleidžia 12% išimtinais atvejais. Sudarant naująjį biudžetą, nuosavybės mokesčius torontiečiams vien tik dėl švietimo išlaidų teko padidinti $66. Kirkland Lake streikavusius 97 gimnazijų mokytojus po 41 dienos darban taip pat grąžino provincinio parlamento įsakymas. Tokie mokytojų streikai anksčiau ar vėliau privers Ontario vyriausybę atšaukti jiems suteiktą streiko teisę.

Kubos orinio susisiekimo bendrovė "Cubana" pradėjo skrydžius iš Havanos į tarptautinį Mirabel aerodromą prie Montrealio. Du keleivinius "DC-8" lėktuvus jai išnuomojo "Air Canada" bendrovė, kuri taip pat paruošia ir kubiečius pilotus. "Air Canada" skrydžius Havanon numatoma pradėti balandžio pabaigoje. Kadangi Kuba neturi diplomatinių ryšių su JAV, skrydžius beveik 1.000 mylių prailgina skridimas Kanados teritorija į Atlantą ir tik virš jo daromas posūkis į pietus. Diktatoriaus F. Castro vyriausybė per Šveicarijos ambasadą jau kreipėsi į Vašingtoną, prašydama leidimo skristi per JAV teritoriją.

Kanados eskimų brolija "Inuit Tapirisat" vadovaujama J. Arvaluko, įteikė prašymą federacinei vyriausybei, kad ji eskimams atiduotų 250.000 kv. mylių teritoriją pačioje Kanados šiaurėje, o papildomame 500.000 kv. mylių plote suteiktų žvejybos ir medžioklės teises. Eskimai taip pat nori, kad jiems būtų atiduodami 3% pajamų už šiame 750.000 kv. mylių plote surastus žemės turtus. Eskimų reikalaujami žemės plotai apima beveik pusę Šiaurės-vakarų teritorijos ir visas arktikos salas. Jų vado J. Arvaluko teigimu, eskimų teritorija būtų pavadinta Nunavitu (Mūsų žeme)

SPORTAS

VYČIO ŽINIOS

Naujoji valdyba pareigomis paskirstė: pirm. Jonas Karpis, sporto vad. Julius Šileika, ižd. Jonas Nešukaitis, sekr. Ramūnė Underytė ir turto globėjas Antanas Klimas. Ateityje numatyti pasikeitimai pareigomis. Naujajai valdybai linkime sėkmingos darbuotės.

Golfo sekcijos susirinkimas įvyks kovo 25, ketvirtadienį, 8 v.v., Toronto L. Namuose.

Sportinių varžybų tvarkaraštis: kovo 27-28 d.d. Toronte apygardinės vyrų, moterų, jaunių A ir mergaičių A krepšinio pirmenybės; gegužės 1-2 d.d. Ročestery stalo teniso ir plaukymo pirmenybės; gegužės 8-9 d.d. Toronte visų Š. Amerikos grupių krepšinio ir tinklinio pirmenybės. Apygardines krepšinio, Š. Amerikos tinklinio ir krepšinio žaidynes Toronte rengia Toronto sporto klubai Vytis ir Aušra. Stalo teniso ir plaukymo pirmenybes Ročesteryje rengia sporto klubas Sakalas. Prieauglio klasių apygardinės krepšinio pirmenybės bus surengtos vėliau atskiromis grupėmis.

Kviestinis krepšinio turnyras vytiečiams nebuvo sėkmingas. Jauniai D pirmose rungtynėse po apylygės kovos pirmame puslaikyje 2:6 pralaimėjo 6:30 Dundas mokyklai. Šiek tiek geriau sekėsi paguodos turnyre. Rungtynėse prieš N. York rintinę po nesėkmingo pirmo puslaikio 2:10 vytiečiai pasivijo iki 17:20, tačiau neatlaikė užbaigos įtempimo ir pralaimėjo 17:28. Žaidė: P. Sukauskas 6, A. Balsys 8, R. ir P. Karpiai, A. Saplys 7, J. Namikas 2, S. Namikas, R. Marcinkevičius. Panašus likimas ištiko ir jaunių C komandą. Pirmose rungtynėse netikėtai pralaimėjo St. Chris komandai net 14:35, nors anksčiau tą pačią komandą dažniausiai nugalėdavo. Paguodos turnyre vėl pralaimėjo ir šį kartą prieš OLOPH 14:30. Žaidė: J. Karpis 3, P. Tutlys 4, J. Zenkevičius 13, A. Kišonas 2, A. Radzevičius 4, E. Augaitis, R. Budrys, A. Balsys, R. Karpis.

Atvirose stalo teniso pirmenybėse, kurios įvyko Ošavoje, dalyvavo tik vyr. Vyčio stalo tenisininkai. Moterų vienete V. Nešukaitytė 5 setų kovoje pralaimėjo I. Čordas. Jai atiteko II v. Geriau sekėsi kitose varžybose. Moterų dvejete V. ir G. Nešukaitytės laimėjo reikšmingą pergalę, baigmėje įveikusios pajėgų dvejetą R. Banerjee — Kavallieru. Mišrų dvejetą laimėjo V. Nešukaitytė — P. Klevinas. Gerai sekėsi G. Nešukaitytei, kuri irgi pasiekė reikšmingą laimėjimą 17 m. grupės baigmėje, įveikusi pajėgią montrealietę Fargo. Ji taip pat laimėjo I v. 15 m. grupėje. Senjorų grupėje I v. laimėjo dr. A. Saunoris iš Hamiltono.

Atrankinės stalo teniso varžybos įvyks kovo 21 d. Castle Frank mokykloje. Jų tikslas — atrinkti jaunių klasės atstovus komandinėms pirmenybėms Otavoje. Bus atrinkti 7 jauniai ir 5 jaunės. Atrankinėse varžybose dalyvaus ir keli pajėgesni Vyčio jaun. stalo tenisininkai.

Gytis Grabauskas, jaun. Vyčio krepšininkas, pasižymi kaip labai geras ledo ritulio žaidėjas. Jo komanda Oakvillėje MHA 10 m. amžiaus grupės pirmenybėse laimėjo I v. Deja, baigminiuose žaidimuose to pakartoti nepavyko. Nežiūrint to, jaunajam Gyčiui buvo įteikta taurė kaip geriausiam įvarčių mušėjui. Per 18 rungtynių jis įmušė 34 įvarčius — beveik po 2 per rungtynes.

Mūsų rėmėjams dr. S. Pacevičiui ir H. Sukauskui nuoširdžiai dėkojame. **A. S.**

AUŠROS ŽINIOS

Moterų krepšinio komanda kovo 2 ir 9 d.d. žaidė su Toronto Ramblers komanda ir jėjo į pusbaigminius žaidimus pasekme 90:89 (44:42, 46:47, Aušros naudai). Pasekmė išvesta iš dviejų žaidimų. Tuo būdu aušrietės įėjo į Toronto York lygos pusbaigminius žaidimus.

Golfo sekcija savo posėdyje 1976 m. kovo 12 d. išrinko 1976 m. valdybą: pirm. Algis Simanavičius, nariai — dr. Sigitas Kazlauskas, Danius Laurinavičius ir Augustinas Kuolas. 1976 m. numatyta: pavasario atidarymo turnyras — pirmąjį gegužės savaitgalį Hornby Towers aikštyne, atviras vasaros turnyras — Royal Downs aikštyne liepos 31 d. Kitų turnyrų datos dar nenustatytos. Nutarta surengti tarpusavio klubines varžybas. **Aug. K.**

Ateitininkų žinios

Studentų Ateitininkų Sąjungos stovykla bus Wasagoje rugpjūčio 29 — rugsėjo 4 d.d. Dalyvaus JAV ir Kanados studentai.

Jaunučių ir vyr. moksleivių stovykla Wasagoje prasidės liepos 18 d. ir baigsis liepos 31 d.

Gavėnios laikotarpis ateitininkams ypatingai turėtų būti susikaupimo laikas. Reikėtų paskirai arba būreliais atlikti savaitgalio rekolekcijas, kurių metu būtų galima pažvelgti į save ir savo santykius su Kristumi, kurio pasaulį esame pašaukti atnaujinti.

Federacijos vadas dr. P. Kisielius kviečia visus ateitininkus į kūrybinę kovą, kuri dabar vyksta trimis frontais:

1. mūsų K. Bendrija kovoja už pasaulį, 2. mūsų tauta kovoja už laisvę, 3. mes patys kovojame už savo identitetą. "Šią trilypę kovą laimėsime visų pirma pozityviu veiklumu arba kūryba; pasaulį laimėsime ne nuo jo bėgdami, bet į jį eidami ir Kristaus Gerąją Naujieną nešdami"

Ateitininkų sendraugių šeimos savaitė bus rugpjūčio 15-22 d.d. Dainavoje. Sendraugių vasaros stovykla rengiama Kennebunkporte taip pat rugpjūčio 15-22 d.d.

Moksleivių ateitininkų valdyba posėdžiavo kovo 12 d. Buvo svarstomas klausimas studijų dienų, kurios vyksta Dainavoje šį savaitgalį, sekantis susirinkimas, Hamiltono ir Klevelando šventės, ateinančio rudens studijų dienų programa Toronte ir įvairūs smulkesni reikalai.

Skautų veikla

• LSS suvažiavimo biuletenio 5 nr. skelbia, kad LSS tarybos pirmininke ateinančių trejų metų laikotarpiui išrinkta buvusi LS Seserijos vyr. skautininkė **v.s. Lilė Milukienė,** 111 Grohmans Lane, Plainview, N.Y. 11803. Sveikiname, linkėdami skautiškos ištvermės.

• Nuolatinis ir didelis Romuvos rėmėjas P. Gulbinskas vėl paaukojo stovyklavietei $80. Labai nuoširdžiai dėkojame. **Č. S.**

• Vilkiukų draugovė dėkoja vyr. valt. E. Namikienei už pravedimą sueigos. Po įvairių darbų ir egzaminų buvo smagiai pažaista ir padainuota. Sekanti sueiga įvyks kovo 29 d., 7 v.v., Parodų salėje.

Studentų žinios

Svarbus TULSK susirinkimas! Kviečiame visus tuos, kurie nori balsuoti arba kandidatuoti! Bus renkami 5 nariai į naują Toronto Lietuvių Studentų Klubo valdybą. Visų Toronto kolegijų studentai nepabijokite kandidatuoti — darbas mažas, pasitenkinimas didelis! Susirinkimas bus kovo 23, antradienį, 6 v.v., St. Michael's patalpose — Brennan Hall. Jeigu yra klausimų, skambinkite Snaigei 762-3738.

ŠYPSENOS

Nieko daugiau neturėjo

Į Niujorko uostą atplaukė laivas. Tarp išlipusių keleivių buvo ir vienas neturtingas italas.

— Prašau atidaryti lagaminą, — tarė muitininkas.

Italo lagamine buvo vieni marškiniai ir gabaliukas džiovintos dešros.

— Ar tai viskas, ką turite? — paklausė nustebęs muitininkas.

— Jeigu būčiau turėjęs daugiau, tai nebūčiau palikęs savo krašto. (Nukelta į 9-tą psl.)

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

GIFTS INTERNATIONAL INC.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629 Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių.

Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

CANADIAN ART MEMORIALS LTD.

176 LAKESHORE ROAD WEST
(kampas Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757

LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius — Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West

PARDAVIMAI HIGH PARK RAJONE

WASAGA, gražus, atskiras vienaaugštis (back split); 8 kambariai, 3 metų senumo, didžiulis žaidimo kambarys su židiniu, 2 mūriniai garažai, didelis sklypas, graži vieta; prašo apie $30,000 įmokėti.

RUNNYMEDE — ANNETTE, atskiras plytų namas, 10 kambarių per 3 augštus, 4 virtuvės, 3 prausyklos, 4 kambariai pirmame augšte su vonia, namas labai gerame stovyje, $10.000 įmokėti.

WRIGHT — RONCESVALLES, gražus atskiras namas, 10 kambarių, arti Indian Rd., įmokėti apie $10.000.

HIGH PARK, tributis — 14 kambarių per tris augštus, vandeniu šildomas; 2 garažai, arti požeminio ir Lietuvių Namų. Įmokėti apie $25,000.00.

JANE — ANNETTE, pusiau atskiras plytų namas, 6 kambariai pilnai modernizuotas, 2 prausyklos, platus šoninis įvažiavimas; įmokėti tik $5,000.00 savininkas, užpirkęs namą, turi parduoti. Atvira skola.

SKUBIAI REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

AL. GARBENIS Namų tel. HU 9-1543 — **STASYS DARGIS** Namų tel. 248-9196

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
9½% už 2 m. term. dep.	
8¾% už 1 m. term. dep.	9½% už asm. paskolas
7½% už taupymo s-tas	9½% už mortgičius
8¼% už pensijų planą	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 12 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonai: **532-8723** ir **532-1149**

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario **Tel. 533-5454** **Lietuviams daroma NUOLAIDA**

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

971 College St., Toronto 4, Ontario

Telefonas: 533-4363

LIETUVIAI SAVININKAI

Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

CHOLKAN

R. CHOLKAN & CO. LTD. REALTOR

REAL ESTATE — GENERAL INSURANCE

SWANSEA — BLOOR, vos keliolikos metų senumo gražus su balkonais originalus tributis (triplex); garažai su privačiu įvažiavimu; prašoma kaina — $129.500; atvira skola.

JANE — BLOOR, 5 minutės eiti iki požeminio traukinio stoties; 3 miegamųjų atskiras namas, 2 prausyklos; prašoma kaina $67.500.

KINGSWAY, 2 miegamųjų vienaaugštis, užbaigtas rūsys; garažas su privačiu įvažiavimu; didelis kiemas; prašoma kaina — $69.900; netoli Bloor.

RUNNYMEDE — BLOOR, 11 kambarių per du augštus, gražus atskiras namas, 3 prausyklos, užbaigtas rūsys; garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kaina — $82.500.

SHAVER — BLOOR, 6 kambarių vienaaugštis, puikiai užbaigtas rūsys, su baru etc., 2 prausyklos; garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kaina — $79.000.

Turiu didelį pasirinkimą modernių bendrabutinių (condominium) apartamentų, 2-3 miegamųjų, su dviem prausyklom, balkonais, maudymosi baseinais etc., Swansea ir kitose vakarų Toronto rajonuose; neaugštos kainos; geriau negu nuomoti.

P. KERBERIS,
2336 Bloor Street West
tel. 763-5555 namų 535-1584

ADVANCE REAL ESTATE Ltd.

Toronto Real Estate Board narys
1055 Bloor Street West
A. (BLUE) BLIŪDŽIUS
Tel: 534-9246 namų 537-2291

Rezidenciniai — komerciniai — investacijos — mortgičiai — įkainojimas — namų drauda

Trident Real Estate Ltd.

2150 Bloor St. W., Toronto, Ont., M6S 4V7

Sąžiningas patarnavimas perkant ar parduodant nuosavybę Toronto ir Mississaugos apylinkėje

Vyt. V. Girdauskas

TELEFONAI: įstaigos: 766-9771 namų 270-6075

Čikagos lietuvių horizonte

VLADAS RAMOJUS

"PAMARIO PASAKA"

Baltijos pajūrio žvejų gyvenimą pagoniškos Lietuvos laikais spalvingose scenose, kartais nostalgijos, kartais skanaus juoko perpintose, bet ištisai lydimose gražių muzikos melodijų, parodė "Dainavos" ansamblis 30 m. sukakties proga duotu muzikiniu veikalu "Pamario pasaka", kuris buvo pastatytas Čikagos Marijos Augšt. Mokyklos auditorijoje vasario 28 ir 29 d. d. Šio naujo muzikinio veikalo libreto autorė yra dainavietė rašyt. D. Brazytė-Bindokienė, veikalo muzikos autorius komp. A. Jurgutis, rež. Z. Kevalaitytė-Visockienė, dekoratorius dail. J. Daugvila, apšvietėjas Č. Rukuižа. Veikalą palydėjo 16 asmenų simfoninis orkestras. I-jo veiksmo pabaigoje įspūdingą baletą atliko balerina V. Karosaitė ir "jūros mergelės" — J. Puodžiūno baleto studijos mokinės. Su pusvalandžio pertrauka veikalas truko tik dvi valandas. Kai po II v. nusileido uždanga ir pasigirdo garsūs plojimai, kažkaip nesinorėjo kilti iš kėdžių ir vėl atitrūkti nuo Baltijos pajūrio gyvenimo.

Pats veikalas savo tematika ir muzika gal nėra labai originalus. Vieniems gal jis kiek primena "Eglę žalčių karalienę", kitiems — "Jūratę ir Kastytį" tam tikruose savo niuansuose. Bet įsidėlto jis yra naujas, kaip muz. A. Jurgutis pabrėžė, paprastas, pritaikintas eiliniam klausytojui. Svarbiausia, kad jis buvo įpintas į tikrai meniškus pastatymo rėmus. Visų pirma reikia iškelti veikalo dekoratorių dail. J. Daugvilą ir apšvietėją Č. Rukuižą už nelauktai įspūdingus scenovaizdžius abiejuose veiksmuose. Taip pat rež. Z. Kevalaitytę-Visockienę II-jį veiksmą padariusią ne montažinį, bet tikrai dramin į su išradingais režisūriniais niuansais. Muz. A. Jurgutis, kaip dirigentas, padarė didelį įspūdį. Septyni choriniai dainavimai masinėse scenose išėjo su ryškia moterų choro persvara. Tai parodė, kad "Dainavos" vyrų chorui reikia daugiau kraujo, ypač jaunųjų gretoms. I-jo veiksmo pažiba, šalia baleto, buvo "gražiausia pamario mergelė" Saulenė (M. Momkienė) ir "paslaptingas svečias iš marių" Gintaras (V. Liorentas). II-ras veiksmas taip įsibėgėjo, kad jame suspindėjo ir visas ansamblis, ir Saulenės draugė Guoda (N. Paulauskaitė), ir jaunas pamario žvejas Laimutis (J. Savrimas), ir ypač Saulenės dėdė Gilvainis (V. Radys). Ne vokalinėse, bet draminėse scenose dar dalyvavo motina (E. Krasauskienė), žvejų kaimo gandonešė Miglė (A. Grincevičienė) ir senelis (A. Stočkus). Uždangai nusileidus, nevienas iš kritiškesnių žiūrovų prasitarė, kad tai gal buvo vienas labiausiai pavykusių "Dainavos" ansamblio muzikinių pastatymų per 30 m., ypač atsimenant Čikagos laikus. Abu spektaklius Čikagoje pamatė apie 2,500 asmenų. Mecenatai ir rėmėjai "Dainavai" sudėjo apie $4,000. Ar tie du spektakliai, praėję su gražiu pasisekimu, nebus "Dainavai" finansiškai nuostolingi, dar neteko sužinoti. Kiekvieno naujo lietuviško veikalo pastatymas pareikalauja netikėtai didelių išlaidų.

ŽODELIS TORONTIŠKIAMS

Pamatęs "Pamario pasaką" ir ja susižavėjęs, labai siūlyčiau savo geriems pažįstamiems Toronte — Anapilio tvarkytojui kun. P. Ažubaliui arba KLB pirm. J. R. Simanavičiui atsikviesti "Pamario pasaką" į Torontą. Esu tikras, kad Anapilio didžioji salė būtų pilna žiūrovų. Manyčiau, kad galima būtų apsieiti ir be orkestro, o tik su pianinais. Tiesa, 16 asmenų orkestras irgi nesudarytų milžiniškų išlaidų. Šalia kitų, "Pamario pasaką" Čikagoje matė ir Toronte viešinti sol. Ona Valiukevičiūtė.

OPEROS GĖLĖS

Po antrojo spektaklio buv. Čiurlionio galerijos salėje Jaunimo Centre "Dainavos" globėjai I. ir dr. L. Kriaučeliūnai, tik ką grįžę iš Houstono, kur gydomas jų jaunas sūnus sportininkas Eugenijus, "Dainavos" ansambliui, jo vadovams, mecenatams ir spaudai suruošė šaunias vaišes. Jose dalyvavo apie 150 asmenų. Salę puošė Čikagos Lietuvių Operos atsiųstos gėlės "Dainavos" ansamblio 30 m. sukakties proga. Maldą sukalbėjo po sunkaus širdies priepuolio pasveikęs ansamblio kapelionas kun. A. Stašys, žodį tarė globėjas dr. L. Kriaučeliūnas, ansamblio meno vadovas muz. A. Jurgutis, rež. Z. Kevalaitytė-Visockienė ir ansamblio valdybos pirm. A. Smilga, specialiais drožiniais apdovanojęs ansamblio veteranus ir jaunuosius choristus. Visų nuotaika buvo šauni, kurią ypač pakėlė muz. A. Jurgučio užuomina, kad esąs vėl parašytas naujas muzikinis veikalas kitam sezonui. Šokiai ir pokalbiai užtruko iki pusiaunakčio. Kai oficialusis pobūvis pasibaigė, nemažą dalį ansamblečių ir svečių jaukioje Jaunimo Centro kavinėje dar vaišino Jaunimo Centro prievaizda A. Vaičaitis ir ansamblio mecenatas dr. F. Kaunas.

POEZIJOS ŠVENTĖ TORONTE

Iki šiol dvi "Poezijos pavasario" šventes Čikagoje yra rengę T. ir dr. J. Bogutos su Jaunimo Centro direktorium kun. A. Keziu. Šiemet "Poezijos pavasaris" pakeistas į "Poezijos šventę" ir, kaip "Draugas" skelbia, šventę rengia Jaunimo Centras gegužės 21-22 d. d. Tuo tarpu tos šventės pradininkai Čikagoje Bogutos KLB Toronto apylinkės valdybos yra pakviesti surengti "Poezijos pavasario" šventę Toronte balandžio mėn. Dr. J. Bogutos žodžiais, tikroji data dar nenustatyta. Džiaugiantis, kad gabūs ir išradingi šventės pradininkai "Poezijos pavasarį" surengs Toronte, tenka labai apgailestauti, kad tarp Bogutų ir jų buv. artimo bičiulio kun. A. Kezio perbėgo juoda katė. Tai įvyko dėl filmo "Simas Kudirka Čikagoje". Prieš porą mėnesių vaizdinį filmą "Simas Kudirka Čikagoje", Bogutų paruoštą savais pinigais, Bogutos buvo parodę Čikagoje. Neilgai trukus filmą lygiai tuo pačiu vardu paruošė ir Lietuvių Foto Archyvas, vadovaujamas kun. A. Kezio. Dr. J. Boguta prašė tik filmo vardą pakeisti. Kun. A. Kezys arba nebesuspėjo ar nenorėjo to padaryti. Kai jaunimo rengtame Lietuvos nepriklausomybės minėjime po Br. Naudžiūno kalbos buvo rodomas kun. A. Kezio paruoštas filmas "Simas Kudirka Čikagoje", į minėjimą susirinkusių automobiliai buvo apkabinėti atsišaukimais, pranešančiais, kad filmo vardas pavogtas. Tikime, kad tarp šių trijų gabių menininkų netolimoje ateityje vėl vyraus taika.

Braška raudonųjų...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

proveržį valdžion. Perspėjimo nepaisymas atnešė 30 metų trukusią kruviną Stalino diktatūrą, pareikalavusią daug aukų. Iš 1934 m. sovietų kompartijos centro komitetan išrinktų 139 komunistų net 98 buvo suimti ir sušaudyti.

Nuo praeities J. Gollan peršoka prie dabarties, plačiau paliesdamas sovietų sistemos kritikus. Jo nuomone, ligšioliniams sovietų kompartijos rėmėjams yra labai rūgštus tų kritikų apšaukimas disidentais, neturinčiais teisės legaliai reikšti savo mintis. Nors antisemitizmas oficialiai pasmerktas, Sovietų Sąjungoje tebėra jo likučių. Susirūpinimą kelia faktas, kad kaltais pripažįstami asmenys dažnais atvejais apkaltinimo susilaukia iškreiptos sovietinės teisės rėmuose. J. Gollan pasisako prieš sovietų kompartijos praktikuojamą disidentų uždarymą psichiatrinėse ligoninėse, grasinimus A. Dubčekui administraciniais veiksmais, kurie paprastai reiškia suėmimą ar dar žiauresnes priemones. Kad visuomenė galėtų pasmerkti disidentus ar jiems pritarti, jai turi būti prieinami kompartijos neapykantą sukėlusieji jų veikalai, pareikštos mintys.

J. Gollan pažeria priekaištų ir sovietinei valdymosi sistemai, kurioje viską tvarko kompartija. Pagrindiniai sprendimai, liečiantys visus Sovietų Sąjungos gyventojus, daromi kompartijos kongresuose. Tačiau tie kongresai sušaukiami tik kas ketveri ar penkeri metai. Nutarimai paruošiami ir priimami be platesnių pranešimų bei paaiškinimų visuomenei. Dėlto J. Gollan daro išvadą, kad tokia sistema negali būti praktikuojama neribotą laiką.

Trigubas skilimas?

Ligi 1948 m. Maskva buvo laikoma viso pasaulinio komunizmo Mecca, kol iš jos įtakos pasitraukė pirmasis tautinio komunizmo atskalūnas Josip Tito. 1960 m. vasarą įvyko ideologinis lūžis su komunistine Kinija. Mao Pekingą padarė antrąją komunizmo sostine, kuri šiandien su Maskva varžosi visame pasaulyje, ypač Azijoje ir Afrikoje. Dabartinis Italijos, Prancūzijos, Britanijos kompartijų bruzdėjimas, jų pasisakymas už demokratinį kelią gali baigtis trigubu komunizmo skilimu.

V. Kst.

ŠYPSENOS

(Atkelta iš 8-to psl.)

Kad draugai žinotų

"Time" laikraštyje Britanijoje buvo paskelbtas pranešimas: "Mr. Guy Bellamy prašo savo draugus ir pažįstamus neužsigauti, jeigu jis, sutiktas gatvėje, neatsako į sveikinimus. Tai ne dėlto, kad būna girtas ar išdidus, bet kad yra trumparegis".

Kariška skrybėlė

Portsmouthe, New Hempshire valstijoje, moteris atėjo į krautuvę savo skrybėlaitės pakeisti:

— Kai tik pasirodau gatvėje, mane sveikina visi karinio laivyno jūrininkai.

Parinko Pr. Alš.

Sudiev kvietkeli, . . .

(Atkelta iš 3-čio psl.)

masis, kad tikrame erdvėlaivyje kur kas patogiau ir maloniau. Mūsų šeimoje, išskyrus sūnų studentą, prisiekinėjome, kad sekantį kartą, kai viešėsime Disney pasauly, vengsime to "erdvių" pastato, nebent už pakartojimą to skrydžio būtų proga išvengti būsimų skaistyklos kartumų . . .

WEST END AUTO BODY

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas.
Darbas garantuotas. Savininkas lietuvis JONAS JURĖNAS
87 Shorncliffe Rd. • East of Hwy. 27
South of Dundas St. West
Toronto, Ont. M8Z 5K5
Telefonas 231-6710

Jei gaunate minimalinį atlyginimą, gausite pakėlimą

Minimalinis atlyginimų tarifas Ontario provincijoje pakeltas kovo 15, pirmadienį. Jeigu Jūs dabar gaunate minimalinį atlyginimą, skaitykite sekantį kainoraštį ir rasite būsimą savo atlyginimą.

Naujas minimalinis atlyginimas

Bendras valandinis minimumas	$2.65
Bendras valandinis mokinio minimumas (pirmąjį darbo mėnesį)	2.55
Valandinis atlyginimas statyboje	2.90
Valandinis statybos sargo atlyginimas	2.90
Valandinis studento atlyginimas (taikomas studentams iki 18 metų amžiaus, kurie dirba 28 valandas ar mažiau į savaitę arba mokyklos atostogų metu)	2.15
Atlyginimas pirmojoj pagalboj:	
a) savaitinis	127.20
b) valandinis (mažiau nei 48 val. į savaitę)	2.65

NAUJA: Minimalinis valandinis atlyginimas tarnautojui, paduodančiam alkoholinį gėrimą tiesiai vartotojui, svečiui, nariui ar lankytojui betkurioje vietoje, turinčioje nuolatinį ar laikinį leidimą, išduotą pagal alkoholinių gėrimų įstatymą (Liquor Licence Act) $2.50

Naujas kambario ir maisto tarifas

Sekantis maksimalinis tarifas yra taikomas tais atvejais, kai maistas ir kambarys įjungiami į minimalinio atlyginimo apskaičiavimą:

a) kambarys	(į savaitę)	11.00
b) maistas	(vienkartinis) 1.15 arba (savaitinis)	24.00
c) kambarys ir maistas kartu	(į savaitę)	35.00

Galite gauti daugiau informacijų apie minimalinio atlyginimo tarifą ir darbo įstatymą (Emloyment Standards Act), rašydami ar telefonuodami:

Employment Standards Branch,
Ontario Ministry of Labour,
400 University Avenue,
Toronto, Ontario
M7A 1V2
965-5251

Ministry of Labour
Ontario
Hon. Bette Stephenson, M.D.
Minister

Employment Standards Branch

Prisikėlimo bankelio susirinkimas

"Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas padarė labai didelę pažangą per 1975 metus" — pareiškė bankelio pirm. dr. S. Čepas tryliktame metiniame narių susirinkime, kuris įvyko 1976 m. kovo 7 d. Prisikėlimo parapijos salėje. Dalyvavo labai gausus narių būrys. Jie girdėjo, kad bankelio aktyvas rekordiškai paaugo — $1.600.000 per 1975 metus. Metinio pelno gauta beveik $24.000. Pajamų mokesčių nereikėjo mokėti. Susirinkime pranešimus padarė pirm. dr. S. Čepas ir ižd. J. Palys — valdybos vardu, J. Tamulionis — paskolų komisijos, R. Pranaitis — revizijos komisijos.

Bankelis ne tik gerai išsilaikė, bet ir stipriai parėmė lėšomis lietuvišką veiklą, paskirdamas aukų: Toronto Maironio mokyklai — $1000, Prisikėlimo parapijai — $800, KLB švietimo bei mokslo priemonių komisijai — $625, Anapiliui — $600, pasaulio lietuvių jaunimo kongresui — $500, Toronto lietuvių vaikų darželiui — $300; Vasario 16 gimnazijai, Toronto Lietuvių Studentų Klubui, Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungai, Tautos Fondui — po $200; Simo Kudirkos Fondui, "Atžalynui", Kanados Lietuvių Fondui, Prisikėlimo parapijos stovyklavietei, Toronto "Gintarui", Romuvai, "Aušrai", "Vyčiui", "Šatrijos" skaučių tuntui, ateitininkų tėvų komitetui, Amerikos Lietuvių Studentų Fondui ir "T. Žiburiams" — po $100; Toronto Lietuvių Filatelistų Draugijai—$50; iš viso per metus paaukota $5975.

Kadencijoms pasibaigus, perrinktas į valdybą J. Palys, o į paskolų komisiją J. Tamulionis; į revizijos komisiją, V. Sondai pasitraukus, išrinktas p. Freimanas.

Susirinkime dalyvavusiems buvo paskirta keletas premijų, kurias loterijos būdu laimėjo: E. Aukštakalnienė, S. Kavaliauskas, P. Gaidelis, N. Valaitis, L. Balaišis, K. Kaminskienė, P. Lelis, J. Andrulis, P. Vilutis ir A. Puterienė — po $10; B. Girčius, V. Urbonas, Z. Dobilas ir K. Liutkus — po $25; P. Pargauskienė — $50.

Po susirinkimo visi dalyviai su dideliu susidomėjimu žiūrėjo V. Matulaičio pagamintą iš nepriklausomos Lietuvos gyvenimo filmą, prie kurio išleidimo prisidėjo ir Prisikėlimo bankelis. Po to buvo vaišės, davusios progą pasidalinti susirinkimo įspūdžiais. Vienas geriausių įspūdžių, daug kieno pastebėtas, buvo tas, kad susirinkimas kartu su filmu užtruko tik vieną valandą ir 50 min. **Dalyvis**

Sault Ste. Marie, Ontario

PADĖKA

Nuoširdi mano padėka visiems draugams ir pažįstamiems, kurie mane lankė ligoninėje ir sutrumpino mano nuobodžias valandas. Ačiū visiems už dovanas ir linkėjimus: kun. Augustinui Sabui, kun. H. Murphy, ponioms ir ponams B. K. Kaminskams, V. O. Žiurauskams, B. E. Dabulskiams, W. L. Jakomaičiams ir jų šeimai, I. Umbrasienei, R. Nicholson, R. Galinienei, M. Kelly, A. Kaminskaitei, J. Okmanui, W. Mockui, J. Sendžikui, G. Kutkevičiui, J. Puteikiui, N. Aukštikalniui, W. Senko. Jūsų parodytas nuoširdumas liks man niekad neužmirštamas.

J. Duoba

• **Svarbiausia laikraščio atrama yra skaitytojai. Ar jau įsijungėt į "T. Žiburių" skaitytojų šeimą?**

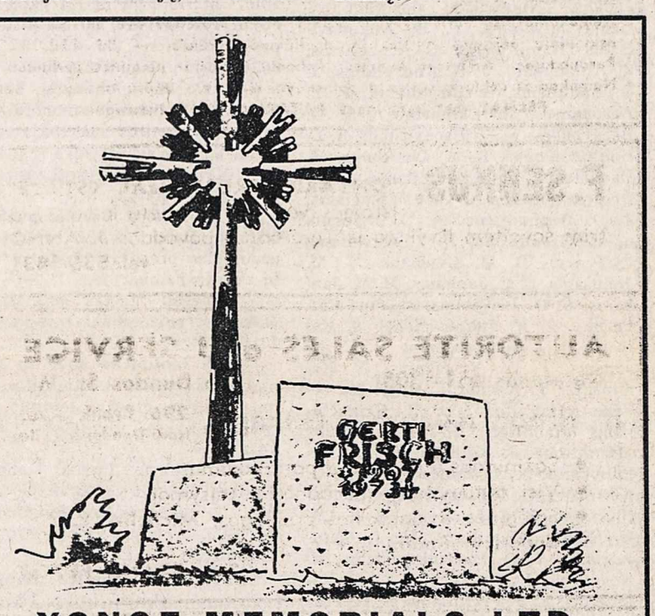

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

743-0100
Užmiesčio nuosavybės: ūkiai, sklypai, žemės investacijos
FRANK BARAUSKAS, F.R.I., R.P.A.
FRANK BARAUSKAS LIMITED, Realtor
3828 Bloor Street West • Islington, Ontario

DRAUDA
Balio Maskeliūno įstaiga
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• *ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ* •

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.
Vedėjas — VALTERIS DREŠERIS
Padėjėja — Alė Mikšienė
Tel. įstaigos: 233-3334 ir 231-2661, namų 233-4446
3828 Bloor Street W., Islington, Ontario M9B 1K8
(Prie Kipling ir Six Points Plaza)
Žinotina apie namų draudą:
Dauguma draudos bendrovių reikalauja apdrausti namą 80% iki 100% atstatymo kainos. Kitaip, įvykus ir mažam nuostoliui, bendrovė nėra įpareigota pilnai padengti nuostolį
Jeigu turite klausimų apie betkokią draudą, kreipkitės — paaiškinsime. **Valteris Drešeris**

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Tel. 535-1258
TORONTO, ONTARIO
• —— *UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU* —— •
• —— *NEMOKAMAS PRISTATYMAS* —— •

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTAS
S. BROGOWSKY, O.D.
412 RONCESVALLES AVE.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto tel. 531-4251
Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo10 v. ryto iki 4 v. p.p.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.

Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA **Baltic Exporting Co.** 482 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ontario
Telefonas LE 1-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.
2224 Dundas Street W.,
Toronto, Ontario
M6R 1X3
Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531
nuo 11 v. r iki 7 v. v.

INSURANCE *Namų — Gyvybės Automobilių Komerciniai*
533-1121 WALTER DAUGINIS 249-2067
1613 BLOOR STREET WEST, TORONTO, ONTARIO

TORONTO

Anapilio žinios

Telefonas: 277-1270

— Tėvų susirinkime nutarta pirm. Komunijos iškilmes rengti gegužės 2 d. Po pamaldų — bendri pusryčiai vaikams ir tėvams.

— Sutvirtinimo pamokos sekmadieniais po 11 v. pamaldų klebonijos koplyčioje. Sutvirtinimas bus teikiamas gegužės 16 d.

— A.a. Liudo Stadžio laidotuvės — kovo 17 d., 10 v.r. Velionies žmonai, dukroms Audrei ir Daivai bei visiems artimiesiems nuoširdi užuojauta.

— Trečiadieniais, 7.30 v.v., Anapilio patalpose vyksta Anapilio jaunimo būrelio pobūviai.

— Šį sekmadienį KLB Toronto apylinkės valdybos atstovai surenka vokelius su solidarumo įnašais.

— Šį sekmadienį, po 11 v. pamaldų, maž. Anapilio salėje Anapilio Moterų Būrelis rengia taikomosios dailės parodą, o tą pačią dieną, 5 v.p.p., didžiojoje salėje — madų paroda.

— Kat. moterų draugijos susirinkime kovo 14 d. aptarti būsimo pavasario koncerto reikalai.

— Dėkojame sol. Rimui Strimaičiui, kuris sekmadieniais 11 v. pamaldų metu dažnai pagieda solo.

— Pamaldos: šį penktadienį, šv. Juozapo šventėje, 8 v.r. Zenkevičių šeimos intencija; sekmadienį, 10 v.r., už a.a. Juozą Kriaučiūną, 11 v. už a.a. Klemensą Baliūną ir a.a. Juozą Visockį.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame už surengtą mums pobūvį dešimties metų vedybų sukakties proga. Nuoširdi padėka rengėjams: Birutei Ankudavičienei (Hamilton), Onutei Ažubalienei, Julytei Liutkienei, Onutei ir Vitui Marcinkevičiams. Nuoširdžiai dėkojam kun. kleb. P. Ažubaliui už tartus žodžius ir dovaną; krikšto dukrelei B. Marcinkevičiūtei už dovaną ir gėles; J. Pečiulienei už dovaną, taip pat P. Z. Baronams, J. J. Lelevičiams. Nuoširdžiai dėkojam visiems dalyviams: F. B. Ankudavičiams (Hamilton), J. O. Ažubaliams, Z. Antanaičiui, J. S. Andruliams, J. G. Baliūnams, A. Birgelienei, P. Z. Baronams (St. Catharines), J. G. Bacevičiams, A. J. Bacevičiams, S. L. Baltrušaičiams, K. A. Cirušiams, M. Daukšienei, V. A. Dobilams, J. O. Dementavičiams, J. O. Drąsučiams, J. O. Dirmantams, A. O. Dziemionams (Hamilton), P. J. Gurkliams (Stayner), B. M. Genčiams, J. M. Jonušams, E. E. Jankams, M. M. Jankams, B. O. Jackevičiams (Port Colborne), S. K. Juknevičiams, S. Kalyčiui, A. L. Krakauskams, B. E. Kišonams, P. A. Kružikams, R. Kaminskui, J. Kvedarui, P. T. Kareckams (Hamilton), D. B. Kriaučiūnams (Hamilton), J. J. Kamaičiams (Hamilton), J. Kalinskui, J. N. Kaleinykams, J. A. Kuncaičiams, S. O. Kiršinams, K. J. Liutkams, E. P. Lukavičiams (Hamilton), H. J. Matušaičiams, V. O. Marcinkevičiams, N. Nevulytei, J. Petravičiui, K. A. Pajaujams, K. J. Pečiuliams, S. B. Prakapams, B. A. Rickevičiams, S. B. Rukšėnams (Hamilton), E. J. Steibliams (Hamilton), A. G. Slabaševičiams, A. A. Stunguriams, V. G. Vaitkams, A. B. Vilkams, A. Vaitkevičienei, M. A. Vaišvilams, J. Žiurinskui, J. M. Žėkams, K. Z. Žebrauskams, A. Žičkui, J. A. Zakevičiams, J. M. Žabulioniams, A. S. Zimnickams.

Dar kartą visiems nuoširdus ačiū. Jūsų parodytas nuoširdumas paliks neužmirštamas.

Pasiliekame visada su jumis —

Ona ir Petras Derliūnai

HIGH PARK RAJONE vyresnio amžiaus panelė jieško kambario be baldų su virtuve. Skambinti tel. 532-4108 arba 767-8079.

HIGH PARK RAJONE išnuomojami be baldų pirmame augšte du kambariai ir virtuvė. Pageidaujama vedusių pora. Tel. 762-8072.

NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA, 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008. Bernardas Naujalis, R.M. Npt. R.N.A.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

GĖLĖS ĮVAIRIOM PROGOM (pagal susitarimą), ypač vestuvėms — jaunajai, pamergėms, stalų papuošimui, korsažams ir kt. Skambinti V. Siminkevičienei, telefonu 763-6256 po 6 v.v. Toronte.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 537-2256.

SPRINGHURST BEACH parduodamas pilnai apstatytas ir gerai izoliuotas ant dvigubo sklypo (100' x 150') vasarnamis: 4 kambariai ir virtuvė su visais patogumais, elektrosalyvos šildymas ir židinys. Tinkamas naudoti vasarą ir žiemą. Skambinti tel. 759-8118 Toronte.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Nuoširdi užuojauta Alfonsui Marciui, Lietuvoje mirus jo mamytei.

— Metinėje parapijos vakarienėje dalyvavo gausus skaičius parapijiečių ir svečių. Ją ruošė visuomeninė par. tarybos sekcija. Meninę programą atliko sol. V. Žiemelytė, akompanuojant muz. Eug. Krikščiūnui.

— Pirmosios Komunijos ir Sutvirtinimo sakramento pamokos bus ir ateinantį sekmadienį po 10 v. Mišių.

— Pensininkų pobūvis — kovo 24 d., 4 v. p.p. B. Naujalio paskaita — 7 v.v. Parodų salėje.

— Religinė paskaita su pokalbiu — trečiadienį, 8 v.v., Parodų salėje.

— Metinis parapijos susirinkimas — kovo 28 d., tuoj po 11.30 v. Mišių, didžiojoj par. salėj. Bus pranešimai, renkama 10 parapijos tarybos narių. Kviečiami visi parapijiečiai dalyvauti.

— Mišios šeštadienį, 8 v. — už Juozą Valatką ir Mariją Štuikienę, užpr. A. S. Štuikių; 8.30 v. — už Galinių šeimos mirusius, užpr. R. Janušauskienės ir M. Stankienės; 9 v. — už Tamarą, užpr. N. Pečiulytės; 5 v.p.p. — LSS mirusius narius, užpr. skautininkų ramovės; sekmad., 8 v. — už Kazį Petkevičių, užpr. S. Majauskienės; 9 v. — už Stepą Kairį, užpr. I. Kairienės; 10 v. — už Antaną ir Mariją Šelmius, užpr. A. Šelmio; 11.30 v. — už Uršulę Žvirblytę, užpr. S. Budrevičienės; 7 v.v. — už parapiją.

Lietuvių Namų žinios

— Praėjusio sekmadienio popietėje atsilankė apie 250 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: Regina ir Algirdas Vaitiekaičiai iš Detroito, G. Poderytė ir S. Poderienė iš Sudburio ir A. Kaunaitė iš Hamiltono.

— Kovo 20 d., 7 v.v., Gedimino pilies menėje įvyks Profesijonalų ir Verslininkų Sąjungos susipažinimo vakarienė. Bus įdomus pranešimas apie Ontario provincijos ekonominę būklę. Pakvietimus galima užsisakyti pas G. Balčiūną 233-9632, P. Ramą 363-1468 ir p. Raudį 239-4040.

— Kovo 21, sekmadienį, 3 v.p.p., Karaliaus Mindaugo menėje įvyks LN narių metinis susirinkimas. Dalyviai bus pavaišinti kava ir pyragaičiais. Kviečiami dalyvauti visi, kurie domisi LN veikla.

— LN Moterų Būrelis puošia L. Namus. Dabar išdažė ir sutvarkė užuolaidas bingo raštinėje ir reikalų vedėjo kambaryje.

— Svetainė "Lokys" praneša, kad veikia ir sekmadieniais nuo 6 iki 10 v.v.

— LN biblioteka gavo iš Maironio m-los vedėjo J. Andrulio dovaną — 3 egz. gražaus leidinio "Maironio mokykla". Biblioteka jam dėkoja.

— LN nario įnašus sumokėjo: Giedrys Jankaitis, Viktorija Vingelytė, T. Savickas, A. Simonavičius po $100; Antanas Žolpys $75 ir L. Tilindis $5.

"Paramos" kredito kooperatyvo susirinkime kovo 14 d. L. Namuose dalyvavo 509 nariai. Į valdybą kandidatavę gavo balsų V. Aušrotas 413, St. Kuzmas 349, dr. Jonas Slivinskas 170. Išrinkti pirmieji du. Kredito komisijon kandidatavę gavo balsų: V. Petraitis 230, V. Sendžikas 180, E. Docienė 48. Į revizijos komisiją kandidatavo Aug. Kuolas, V. Sendžikas ir J. Vaičeliūnas. Išrinktas Aug. Kuolas 226 balsais. Paskirtos pašalpos švietimo reikalams ir organizacijoms. Siemetinė $500 stipendija paskirta G. Poderytei iš Sudburio.

CBC Radio 740 praneša, kad pradėjo programą "Gourmet Caravan" kovo 5 d. 8.50 v. ryto. Ji duodama "Metro Morning" rėmuose ir transliuojama penktadieniais minėtu laiku; kartojama pirmadieniais 6.50 v.r. Toje programoje bus 16 pasikalbėjimų su 16 paviljonų, dalyvaujančių tautybių savaitėje — Karavane, apie valgių gaminimą. Tarp pranešime minimų tautybių lietuviai neminimi, nors jų paviljonas "Vilnius" laimėjo I premiją už valgių gaminimą. Pasibaigus minėtai programai, bus išspausdinta knygelė. Tuo reikalu informacijas teikia Ian Yanover, Radio Publicity, 925-3311, local 4892.

Toronto universiteto meno fakutete seminaro rėmuose buvo gvildenta dail. T. Valiaus kūryba — litografija, tipografija, vario raižiniai ir biografija. Referatą paruošė Snaigė Valiūnaitė.

Kanados Baltiečių Federacijos atstovas p. Poters (latvis, kuris buvo savo laiku nuvykęs į Helsinkį) kaip stebėtojas dalyvavo konservatorių partijos suvažiavime Otavoje. Ta proga jis aplankė kandidatų į vadus būstines ir kalbėjosi pavergtų Baltijos kraštų klausimu.

IŠNUOMOJAMI trečiame augšte du kambariai ir virtuvėlė. Tel. 532-8272, Toronte.

MADŲ PARODA

Maloniai kviečiame atsilankyti į

ir pritaikomojo meno

kovo 21, sekmadienį,

Mažojoje Anapilio salėje (po 11 v. pamaldų) — medžio šaknų dirbiniai: p. Katelienės; keramikos ir glazūruoto metalo rodiniai: p. Bučienės; fotografijos: p.p. Valiūnų, p. Liškausko, dr. A. Dailydės ir K. Poškaus.

Didžiojoje Anapilio salėje (5 v.p.p.) pavasarinės apsiaustų ir kitos aprangos mados. Kava ir pyragaičiai.

Įėjimas (į madų parodą) — $3.00

Anapilio Moterų Būrelis

Mokytojų suvažiavimas

Lituanistinių Kanados mokyklų mokytojų suvažiavimas, rengiamas KLB švietimo komisijos, įvyks kovo 27, šeštadienį, Hamiltono Jaunimo Centre, 48 Dundurn St. N. Registracija prasidės 9 v.r., o suvažiavimas — 10 v.r. Programoje numatytos paskaitos: mokyt. A. Šukio: "Žvilgsnis į užskaitų sistemą Ontario gimnazijose"; mokyt. M. Jonynienės: "Literatūros dėstymas šeštadieninėje mokykloje"; dr. D. Tamulionytės: "Lietuviškai nemokančių mokymas"; E. Kudabienės - Dauguvietytės: "Dailusis skaitymas ir vaidyba". Bus ir pranešimai bei diskusijos apie mokinių mažėjimą, apie pasaulio lietuvių jaunimo kongresą (R. Šiūlytė, R. Lukoševičiūtė, J. Valaitis). V. Matulaitis parodys naujai paruoštą filmą "Laisvoje tėvynėje", vaizduojantį nepriklausomos Lietuvos gyvenimą. Suvažiavimas bus baigtas bendra vakariene.

Dailės parodą ir literatūros vakarą kovo 27, šeštadienį, 5 v. p. p., Prisikėlimo Parodų salėje rengia KLK Moterų Dr-jos Prisikėlimo par. skyrius. Parodoje bus išstatyti dail. V. Vizgirdos paveikslai, o naujausią savo poeziją skaitys kun. L. Andriekus, OFM. Paroda bus atidaryta ir sekmadienį iki 1 v. p. p.

KLK Moterų Draugijos Lietuvių Kankinių parapijos skyrius maloniai kviečiai visus atsilankyti į jų rengiamą PAVASARIO BALIŲ-KONCERTĄ balandžio 24, šeštadienį, 6.30 v.v., Anapilio salėje. Meninę programą atliks Montrealio Aušros Vartų par. choras, vad. M. Roch, solistė Gina Čapkauskienė ir vyrų oktetas, vad. sol. A. Keblio. Po koncerto — šokiai, grojant geram orkestrui. Veiks baras ir loterija. Įėjimas: suaugusiems $4.00, studentams — $3.00. Bilietus jau galima įsigyti pas platintojas: M. Norkienę — tel. 767-6247, V. Ottienę — 654-4961, M. Žėkienę — 536-4688, S. Petraitienę — 767-5526 ir O. Ažubalienę — 766-7040.

KLB Toronto apylinkės valdyba kovo mėn. vykdo solidarumo įnašų vajų. Praėjusį sekmadienį parapijose buvo išdalinti vokeliai, kuriuos valdyba surinks šį sekmadienį. Daug tautiečių solidarumo įnašus perveda per lietuvių bankelius, pasirašydami atitinkamus į g a liojimus.

T r a dicinis baltiečių vakaras "Baltic Evening" parlamento rūmuose Otavoje įvyko kovo 10 d. ir praėjo labai sėkmingai. Dalyvavo apie 60 parlamento narių, jų tarpe 6 ministeriai ir daug baltiečių. Iš Toronto specialiu autobusu buvo nuvykęs gana gausus baltiečių būrys. Iš Toronto lietuvių dalyvavo KLB krašto valdybos atstovai—pirm. J. R. Simanavičius, vicepirm. I. Meiklejohn, v i c e p i r m. Ged. Kurpis, sekr. kun. J. Staškus, kultūros komisijos pirm. E. Kudabienė, Toronto apyl. pirm. V. Bireta. Iš viso torontiečių dalyvavo apie 14. Taip pat dalyvavo visi trys Baltijos valstybių konsulai, reziduoją Toronte. Estijos ir Latvijos konsulai turėjo progą apsilankyti ir senato posėdyje, kur buvo sen. P. Yuzyko pristatyti. Vakarienės metu apie baltiečių įnašą į Kanados gyvenimą kalbėjo prof. R. Vaštokas, o J. R. Simanavičius tarė žodį Kanados Baltiečių Federacijos vardu. P l a t e s n ę informaciją apie šį sėkmingą vakarą tikimės gauti vėliau.

Lietuviškas vadovėlis "Pirmoji mano Komunija", paruoštas I. Bublienės ir kun. K. Žemaičio, jau atspausdintas ir gaunamas: Lithuanian Cath. Religious Aid, 64-09 56th Road, Maspeth, N.Y. 11378, USA; arba: A. Kareiva, 7030 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629, USA. Kaina — $5. Vadovėlis gausiai iliustruotas, gražiai išleistas. Juo gali naudotis ne tik kunigai, mokytojai, bet ir šeimos.

Dailininko Tamošaičio šventė

Š.m. kovo 13-ji Toronte buvo skirta dail. A. Tamošaičio 70 metų sukakčiai paminėti. Specialus komitetas tą dieną surengė dailininko parodą ir iškilmingą minėjimą Lietuvių Namuose. Dalyvaujant pačiam sukaktuvininkui ir dail. A. Tamošaitienei, paroda buvo atidaryta 4 v.p.p. Pradinį žodį tarė KLB Toronto apyl. pirm. V. Bireta, o dail. A. Tamošaičio kūrybą gvildeno dr. H. Nagys, pabrėždamas jo sėkmingą bandymą transfigūruoti lietuvių liaudies meną. Vakare, susirinkus labai gausiai auditorijai į didžiąją LN salę, rengėjų komitetas visus vaišino vakariene, kurios pranešėja buvo I. Šernaitė-Meiklejohn. Kai visi pasistiprino, ji pakvietė rašytoją J. Jankų pagrindinei kalbai. Jis vaizdingai apžvelgė sukaktuvininko kelią, jo nuopelnus ypač tautinių drabužių srityje, pavadindamas jų tėvu. Lyg ir patvirtindami tą mintį, gintariečiai bei gintarietės, pasipuošę tautiniais drabužiais, atliko keletą tautinių šokių. Į vieną jų pakvietė ir patį A. Tamošaitį, kuris neatsiliko nuo jaunimo.

Sukaktuvininką sveikino: J. Strazdas LN vardu, gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas ir H. Žmuidzinienė (raštu), E. Kudabienė — KLB vardu, H. Stepaitis — KL Fondo, T. Valius — L. Dailės Instituto, B. Nagienė — KLB Montrealio apylinkės, J. Karka — žurnalistų skyriaus, K. Manglicas — ateitininkų (kaip ateitininkų ženklelio autorių), L. Milukienė — skaučių seserijos, V. Turūta — "Rambyno" tunto.

Dr. H. Nagys paskaitė du savo eilėraščius ir du S. Gedos bei J. Degutytės. Sol. V. Žiemelytė padainavo porą kūrinių, akompanuojama D. Garbaliauskienės.

Vakaro pranešėjai perskaičius daugybę sveikinimų raštu, scenoje pasirodė Sktn. Stepo Kairio Muzikinis Vienetas su kanklėmis, skudučiais ir birbynėmis — 17 asmenų. Vadovaujant G. Kalinauskui, jis atliko keletą liaudies melodijų ir dainą "Lietuva brangi".

S. Balsienė, tarusi ilgesnį žodį apie sukaktuvininko asmens savybes, įteikė rengėjų vardu dovaną — knygą apie dail. Puziną ir čekį.

Spalvingiausią žodį tarė pats sukaktuvininkas. Su geroka doze humoro jis pažvelgė į savo praeitį, ilgiausiai sustodamas ties tautinių drabužių rinkimu nepriklausomoje Lietuvoje. Pareiškė, kad tos iniciatyvos ėmėsi jis pats, apkeliavo daugelį Lietuvos sričių, sutelkė gausų būdingiausių pavyzdžių rinkinį. Dalį jų nupirko vyriausybė muzėjams. Likusią dalį, kartu su kitais tautodailės rinkiniais, jis pasiuntė Austrijon, vėliau Kanadon. Kai jau buvo aišku, kad karą 1944 m. vokiečiai pralaimės, A. Tamošaitis paruošė 150 siuntinių po 50 kg. ir kaip karinės reikšmės medžiagą išsiuntė Austrijon, kur buvo nuvykusi studijuoti A. Tamošaitienė. Pats išvyko vėliau, gavęs karinės vokiečių valdžios leidimą pirkti knygų Kauno vokiečių knygynui. K n y g ų nenupirko, bet daug lietuvių tautodailės dalykų išgelbėjo. Jie dabar yra Tamošaičių sodyboje prie Kingstono, Ont. Rašytojas J. Jankus savo paskaitoje kėlė mintį, kad jau dabar reikia užtikrinti tos sodybos ir dailės rinkinių tęstinumą.

Vakaras baigėsi privačiais pašnekesiais. Daug temų jiems buvo, bet niekas nesiskundė minėjimo trumpumu. Jis prasidėjo 6.30 v.v., baigėsi po 11 v.v., o kurie dalyvavo ir parodos atidaryme, pridėjo dar porą valandų. Visi linkėjo sukaktuvininkui ilgiausių, laimingų ir darbingų metų. **D.**

A. a. Liudas Stadis, 59 m. amžiaus, mirė kovo 13 d. Wellesley ligoninėje. Palaidotas kovo 16 d. iš Lietuvos Kankinių parapijos Šv. Jono lietuvių kapinėse. Paliko žmoną Aldoną, dukras — Audrę 17 ir Daivą 10 m.

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktis buvo paminėta JAV atstovų rūmuose Vašingtone kovo 4 d. (ne 6, kaip anksčiau paskelbta "TŽ"). Invokacijai buvo pakviestas kun. A. Žilinskas. Joje jis išreiškė padėką Viešpačiui už išeivių atvedimą į Amerikos žemę, "kur jie rado laisvę nuo baudžiavos", ir skatino melstis, kad JAV "taptų vilties, teisybės, taikos ir laisvės pavyzdys visiems žmonėms pasaulyje". Kun. A. Žilinskas maldą užbaigė šiais žodžiais: " . . . visi, nelaisvės prislėgti pasaulyje, siekia vilties ir vadovavimo, jų tarpe ir Baltijos kraštai — Lietuva, Latvija ir Estija. Tegu JAV vadovai netyli ir tenedaro kompromisų su blogybe".

Prof. R. Vaštoko laiškas buvo išspausdintas dienraštyje ""The Globe a. Mail" 1976. III. 7 laidoje. Jame autorius kritiškai pasisako mokytojų streiko klausimu ir reiškia abejonę, ar gimnazijų mokytojai atlieka gaunamo atlyginimo vertą darbą. Jis nurodo Carleton universitetą Otavoje, kuris planuoja įvesti specialų paruošimąjį anglų k. kursą gimnazijas baigusiem mokiniam, nes daugelis jų nepajėgia sudaryti nė paprasčiausio sakinio. Kai švietimo institucijos turi siaurinti savo biudžetus, Toronto mokytojų atlyginimai atrodo gana duosnūs. R. Vaštokas yra antropologijos ir archeologijos profesorius Trento unte Peterboro mieste.

"T. Žiburiuose" lankėsi prof. A. Damušis, p. Damušienė, prof. J Pikūnas, p. Veselkienė iš Čikagos. Jie buvo atvykę į dail. A. Tamošaičio pagerbimą ir ta proga aplankė Anapilį bei kitas lietuvių institucijas.

Rengtasis supažindinimas su Petro Jurgėlos knyga "Lietuviškoji skautija" kovo 21 d. atidėtas vėlesniam laikui dėl staigios autoriaus ligos. Taip pat atidėtas ir sol. G. Čapkauskienės koncertas ir visa kita programa. Minėtos knygos autorius gyvena Lynden miestelyje prie Niujorko.

Toronto Medžiotojų ir Žūklautojų Klubo "Tauras" naujai išrinktoji valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkas ir ryšininkas su Federacija — J. Juodikis, vicepirm. ir šaudymo sekcijos vadovas — J. Lasys, sekr. V. Drešeris, ižd. J. Baltaduonis, I ūkvedys — J. Zenkevičius, II ūkvedys — H. Šiaurys, parengimų vad. — V. Jankaitis, pavad. O. Delkus, medžioklės sekcijos vadovas — K. Kudirka, žūklavimo sekc. vad. — J. Pažemeckas. Ši valdyba praneša, kad planuotasis susirinkimas balandžio mėn. atidedamas rudeniui. Ji dėkoja už gėles K. Kudirkai, už loterijos laimikius — G. Balčiūnui, K. Budrevičiui, V. Dauginiui, V. Drešeriui, O. Delkui, St. Kuzmui, Margio vaistinei ir "Parkside Meat Market".

Konservatorių partijos suvažiavimo proga abiejuose Otavos dienraščiuose buvo išspausdintas atsišaukimas "To all concerned Canadians". Jį parašė centrinės organizacijos: vengrų, čekoslovakų, estų, latvių, lietuvių, lenkų, ukrainiečių (Ontario). Atsišaukime reiškiamas susirūpinimas dabartinės Kanados vyriausybės politika pavergtų tautų atvilgiu, jos mažėjančiu vaidmeniu Atlanto Sąjungoje, jos užmoju varžyti laisvę viduje, jos kišimusi į ekonominį vidaus gyvenimą. Priekaištai užsienio politikos srityje yra pagrįsti, bet kiti yra kontroversiniai. Toks atviras išėjimas prieš vyriausybę minėtų tautybių vardu yra abejotinos vertės, nes vidaus politikos klausimuose tos pačios tautybės žmonės nėra vieningos nuomonės.

MONTREALQUE

KLB Montrealio apylinkės jaunimo sekcijos surengtasis pokongresinis vakaras kovo 6 d. sutraukė į AV par. salę netoli 200 dalyvių. Maždaug pusė jų buvo tikro jaunimo, o kita pusė — jaunai besijaučiantieji. Atsilankė ir viešnių bei svečių: iš Toronto Gabija ir Dainora Juozapavičiūtės, Ged. Kalinauskas, A. Šeškus, J. Šeškutė, V. Kručas, A. Čepas; iš Windsoro — P. Kuras; iš Londono — J. Valaitis; iš Bostono — D. Vasys. Tai vis atstovai, kurie dalyvavo trečiame pasaulio lietuvių jaunimo kongrese P. Amerikoje. Su jais dar buvo atvykę kita tiek iš tolimesnių vietovių.

V. Murauskaitė trumpu žodeliu pradėjo vakarą. Gražios spalvotos skaidrės su Kristinos Bendžiūtės ir Rasos Lukoševičitės puikiais komentarais, paįvairinant net kongresinėmis dainomis, atrodė puikiai. Norėjosi dar daugiau.

Montrealio oficialiosios kongreso atstovės K. Bendžiūtė ir R. Lukošeičiūtė KLB Montrealio apylinkės valdybai už jos ypatingą rūpestį jaunimo išvyka įteikė kongreso nuotraukų albumą, kurį priėmė valdybos pirm. J. Šiaučiulis.

Vaišių ir šokių metu grojo "Perkūno" orkestras.

Tris loterijos laimikius - paveikslus — dail. A. Tamošaičio, O. Šablauskienės ir A. Ališausko, kaip ir tinka jaunimo parengime, laimėjo vien jaunimas; G. Nagys, And. Lapinas ir windsorietis P. Kuras.

Salės papuošimas, vaišės ir salės sutvarkymas buvo jaunimo rankose. Visi tuo džiaugėsi. Vyravo gera nuotaika ir niekas neskubėjo skirstytis.

Vieno reikia jaunimui vengti — tai perimti kitų paprotį vėluoti. Iš tiesų laiku atėjusieji neturėtų būti baudžiami už tuos, kurie visur ir visada vėluoja. **Kor.**

"Gintaro" ansamblis vasario 28 d. autobusu buvo nuvykęs į Torontą, kur dalyvavo torontiškio "Gintaro" metiniame koncerte. Kelionė buvo įdomi ir sėkminga. Numatoma, kad Toronto "Gintaras" ateityje tuo pačiu atsilygins Montrealiui.

Metinis "Lito" narių susirinkimas įvyks kovo 20, šeštadienį, 4 v.p.p., Šv. Kazimiero parapijos salėje. Į valdybą bus renkami 3 nariai, į kredito komisiją 2 ir į rev. komisiją 1. Kandidatai į valdybą — A. Kličius, V. Kudžmas, V. Piečaitis ir J. Skučas, į kredito komisiją — J. Adomonis, S. Kęsgaila ir R. Verbyla, į rev. komisiją — J. Maskoliūnas. Kandidatus galima išstatyti iki pat susirinkimo atidarymo. Po susirinkimo — bendra dalyvių vakarienė. **Pr. R.**

Dr. H. Nagys ir B. Nagienė kovo 13 d. lankėsi Toronte ir dalyvavo dail. A. Tamošaičio pagerbime bei parodoje. H. Nagys parodos atidaryme kalbėjo apie dailininko kūrybą, vakarienės metu paskaitė savo ir kitų poetų kūrybos, o B. Nagienė pasveikino A. Tamošaitį KLB Montrealio apyl. vardu ir įteikė Kr. Bendžiūtės meniškai apruoštą adresą.

Lituanistinis seminaras šiais metais veikia gana sėkmingai — turi 12 studentų.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET
MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6.0%	Asmenines	11.0%
Taupomąsias s-tas	8.0%	Nekiln. turto	10.75%
Term. ind. 1 m.	9.0%	Čekių kredito	12.0%
Term. ind. 2 m.	9.25%	Investacines nuo	11%
Term. ind. 3 m.	9.75%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ik 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

Ir vėl apie "Varpą"

Turbūt visi išeivijoje gyvuojantys meno vienetai kenčia nuo vienokių ar kitokių rūpesčių. Jų neišvengia ir Toronto lietuvių visuomenės choras "Varpas". Pirmaisiais kūrimosi metais, kai buvo pastovus ir neabejotinai pajėgus chorvedys, trūko choristų. Pagaliau jų buvo pusėtinai "prijaukinta", bet laikui bėgant jie paseno ir daugelis jų iškrito kartu su chorvedžiu. Tada atsirado kitas rūpestis — besikeičiant choro dirigentams, dainininkai dar labiau pakriko, lyg avelės be ganytojo.

Choro bei visuomenės noras buvo — įjungti daugiau jaunimo, nes buvusieji varpiečiai labai praretėjo — vieni pasitraukė dėl senatvės ar sveikatos, o kaikuriuos pats galingiausias Dirigentas įrikiavo į amžinąjį "chorą" ten augštybėse . . .

Paskutiniais metais į šį sambūrį, tarp vyresniųjų, įsiliejo ir apie 15 gražiausio jaunimo. Be to, puikiausias jaunuolis iš visų vadovauja ir pačiam chorui — tai chorvedys Jonas Govėdas.

Bet ir vėl atsirado nesklandumų, kurių pirmiau nebuvo — pritrūko patalpų repeticijoms. Tiesa, yra viena diena savaitėje L. Namuose tam reikalui paskirta, bet rengiantis koncertui reikia ir antros, o jos negalima rasti. Jeigu jau tarp tiek daug turimų patalpų Toronte nesurandama nuolatinės vietos repeticijoms, kad nereiktų laiko gaišinti, kol sugalvojama kuriame kampe susėsti ir kur surasti pianiną, tai peršasi mintis, kad torontiškiai neperdaug domisi "Varpu", nors ir gerokai atjaunėjusiu savo išore, kurios dažnai pageidavome.

Galbūt kalta ir neperdaug aktyvi choro valdyba, kurios dalį sudaro nepritryręs jaunimas. Atrodo, kad vadovavimo pareigos yra persunkios jauniems — reikėtų juos pirma paskirti tik padėjėjais prie patyrusių, kad išmoktų. Mes gal perdaug laukiame iš jaunųjų ir tuo galime atbaidyti, pamiršę kad jiems mūsų tautinė veikla, kaip ir kalba, yra svetimesnė, negu mes manome.

"Varpas" nepajėgia surengti pelną duodančių koncertų, dėlto ir iždas apytuštis. Nors parapijos ir bankeliai kartais paremia, bet to neužtenka gyvesnei veiklai.

Netikusios repeticijoms patalpos labai pakenks besirengiant metiniam koncertui, kuris bus šiemet gegužės mėnesį. Chorui būtinai reikalinga patalpa su pianinu. Netrukus bus pradėtas rengti visai naujas ir įdomus repertuaras dvidešimtpenkmečio šventei 1977 m. Tad patalpos reikalas dar padidės. **Alijošiūtė**

"The Toronto Star" 1976. III. 12 įdėjo 4 skilčių nuotrauką, vaizduojančią Toronto gintarietes, dalyvavusias "At Queen's Park" folkloriniame festivalyje. Linksmos nuotaikos nuotraukoje matyti Aldona Biretaitė, Rūta Tamulionytė ir Jūratė Biretaitė. Festivalis, rengtas Ontario vyriausybės iniciatyva, įvyko kovo 11, 12 ir 13 d.d. Dalyvavo šios grupės — lietuvių ""Gintaras", ukrainiečių "Kolomaya", graikų ansamblis, siciliečių "B e d d a", vokiečių "Harmonie", japonų kultūros centras ir Burlingtono "Celidh" šokėjai.

RETA PROGA

Vakarinėje High Park pusėje parduodamas gražus 3-jų miegamųjų b u t a s (condominium): kilimai, dvi prausyklos, atskiras valgomasis, šildomas baseinas, gimnastikos kambarys, suomiška pirtis, lauko teniso aikštė, stalo teniso kambarys, bilijardinė, svečių kambarys ir kiti patogumai arti Queen gatvės tramvajaus ir Swansea apsipirkimo centro. Pastate gyvena nemažai lietuvių šeimų. Savininkas išsikelia iš Toronto. Prašo $49.900.

Ten pat turi pardavimui 2-jų miegamųjų butą. Teirautis:

Jonas Rukša,
tel. 532-4404 arba 767-7159.
R. CHOLKAN & Co. Ltd. Realtor.

Lietuvos knygų rūmų knygų saugykla